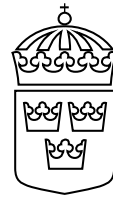

Regeringens skrivelse

2019/20:180

Redovisning av fördelning av medel från
Allmänna arvsfonden under budgetåret 2019

Skr.
2019/20:180

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 17 juni 2020

Stefan Löfven

Lena Hallengren
(Socialdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse lämnas en redogörelse av förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen fördelat stöd från fonden under 2019. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling samt analyserar fördelningen av stöd inom olika områden. I skrivelsen anges också områden som enligt regeringen bör prioriteras vid kommande fördelning av stöd från Allmänna arvsfonden.

Innehållsförteckning

1	Allmänna arvsfonden	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Arvsfondsdelegationen	5
1.3	Kammarkollegiet	6
2	Förvaltningen av Allmänna arvsfonden	6
2.1	Hur Allmänna arvsfonden får egendom	6
2.2	Allmänna arvsfonden avstår i vissa fall från egendom	7
2.3	Kammarkollegiets etiska riktlinjer för kapitalförvaltningen	7
2.4	Influtna, utdelningsbara och utbetalade medel	8
2.5	Placeringsinriktning och avkastning	10
2.6	Kostnader för förvaltning och administration	12
3	Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden	14
3.1	Riktlinjer för fördelning av stöd	14
3.1.1	Projektstöd	14
3.1.2	Lokalstöd	14
3.1.3	Krav på redovisning	15
3.2	Inkomna och beslutade ärenden	15
3.3	Bifalls- och avslagsbeslut	16
3.4	Beviljade medel 2019 fördelat på målgrupp	17
3.4.1	Målgruppen barn	18
3.4.2	Målgruppen ungdomar	19
3.4.3	Målgrupper personer med funktionsnedsättning	20
3.5	Geografisk fördelning av beviljade medel 2019	21
3.6	Arvsfondens stöd 2019 fördelat på organisationskategori	22
3.7	Fördelning av lokalstöd	24
3.8	Fördelning av stöd genom särskilda satsningar	26
3.8.1	Nyanländasatsningen	26
3.8.2	Ålder är inget hinder	27
3.8.3	Psykobryt	28
4	Projekt inom de av regeringen prioriterade områdena	29
4.1	Exempel på projekt som pågick under 2019 per prioriterat område	30
4.1.1	Främja psykisk och fysisk hälsa	30
4.1.2	Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering	31
4.1.3	Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	31
4.1.4	Ökad delaktighet i kulturlivet	31
4.1.5	Öka delaktighet och stärka demokratin	32
4.1.6	Stärka inflytandet för barn och unga	32
4.1.7	Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar	32

4.1.8	Förebygga våld, mobbning och trakasserier.....	33
4.1.9	Främja ett starkt föräldraskap.....	33
4.1.10	Främja etableringen på arbetsmarknaden.....	34
4.1.11	Ökad jämställdhet och jämlikhet.....	34
4.1.12	Stärka barnets rättigheter.....	34
5	Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden.....	35
5.1	Projektet kontrolleras i flera steg.....	35
5.1.1	Allmänna arvsfondens generella villkor.....	35
5.1.2	Kontroll inför beslut om stöd.....	36
5.1.3	Kontroll efter beslut om stöd.....	36
5.1.4	Lokalstödsuppföljning.....	38
6	Kommunikation, uppföljning och utvärdering.....	39
6.1	Kommunikation.....	39
6.1.1	Allmänna arvsfonden i sociala medier.....	39
6.1.2	Allmänna arvsfondens nyhetsbrev.....	39
6.1.3	Allmänna arvsfonden i medierna.....	39
6.1.4	Sverigeresan.....	40
6.1.5	Informationsträffar med kommuner.....	40
6.1.6	Övriga informationsträffar ute i landet.....	40
6.2	Uppföljning och utvärdering.....	41
6.2.1	Uppföljning av enskilda projekts överlevnad.....	41
6.2.2	Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad.....	44
6.2.3	Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad.....	45
6.2.4	Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämställdhetsperspektiv.....	46
6.2.5	Uppföljning av målgruppens delaktighet i arvsfondsprojekten.....	49
6.2.6	Arvsfondsdelegationens utvärderingsverksamhet.....	51
6.2.7	En studie om hur det ideella arbetet organiseras i projekt finansierade av arvsfonden 2016–2019.....	52
6.2.8	En studie av arvsfondsprojekt som arbetar mot segregation, rasism, utanförskap och extremism.....	53
6.2.9	En utvärdering av arvsfondens Nyanländasatsning.....	55
6.2.10	Mötesplatser – ett sätt att kunna påverka.....	57
6.2.11	Erfarenhets spridning.....	58
7	Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling.....	58
8	Inriktning och prioriterade områden 2020.....	64
8.1	Funktionshinderspolitik.....	64
8.2	Barnrättspolitik.....	64
8.3	Ungdomspolitik.....	65

8.4	Prioriterade områden	65
8.4.1	Projekt som syftar till att stärka barnets rättigheter	66
8.4.2	Projekt som syftar till att öka delaktighet och stärka demokratin	67
8.4.3	Projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier.....	67
8.4.4	Projekt som syftar till att främja ett starkt föräldraskap	67
8.4.5	Projekt som syftar till att främja psykisk och fysisk hälsa	68
8.4.6	Projekt som syftar till ökad delaktighet i kulturlivet	68
8.4.7	Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden	69
8.4.8	Projekt som syftar till att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	69
8.4.9	Projekt som syftar till ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar	69
8.4.10	Projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering.....	70
8.4.11	Projekt som syftar till ökad jämställdhet och jämlikhet	70
8.4.12	Projekt som syftar till att stärka inflytandet för barn och unga	70
Bilaga 1	Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys	71
Bilaga 2	Tilldelade medel per organisation 2019	82
Bilaga 3	Överlevande projekt	94
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 juni 2020.....	106

1.1 Bakgrund

Allmänna arvsfonden bildades genom ett beslut av 1928 års riksdag i samband med att arvsrätten begränsades. Kusiner och mer avlägsna släktingar uteslöts från arvsrätt, vilket ledde till att det allmännas arvsrätt utökades väsentligt. Skälet till begränsningen var en förändrad syn på arvsrätt. Kvarlåtenskap som inte övergick till en arvsberättigad släkting skulle i stället tillfalla en särskild fond, Allmänna arvsfonden.

Fonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Närmare bestämmelser om Allmänna arvsfonden finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden och förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden.

Två statliga myndigheter har hand om arvsfondsärenden, Arvsfondsdelegationen och Kammarkollegiet. Vilka projekt som ska få stöd ur fonden beslutas av Arvsfondsdelegationen, som också följer upp projekten och informerar om fondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Kammarkollegiets uppgift är att företräda och bevaka fondens rätt till arv. Kammarkollegiet ska också förvalta fonden på bästa möjliga sätt och betala ut pengar till beviljade projekt samt utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Arvsfondsdelegationen.

1.2 Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd från Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen ska enligt lagen om Allmänna arvsfonden ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd samt enligt förordningen om Allmänna arvsfonden informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde.

Arvsfondsdelegationen leds av en nämnd som utses av regeringen och som består av en ordförande, en vice ordförande och högst sju andra ledamöter. Antalet övriga ledamöter utökades från fem till sju genom en ändring i förordningen om Allmänna arvsfonden som trädde i kraft den 15 oktober 2018. Förändringen genomfördes för att minska risken att delegationen inte kan fatta beslut i enskilda ärenden när ledamöter anmäler jäv eller inte närvarar vid sammanträdena av andra anledningar.

Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska delegationens ordförande arbeta inom Regeringskansliet. Majoriteten av ledamöterna ska utgöras av personer som inte arbetar i Regeringskansliet. Arvsfondsdelegationen är beslutförför när ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande.

Regeringen redovisar årligen till riksdagen förvaltningen av Allmänna arvsfonden och fördelningen av stöd från fonden. Regeringen anger även inriktning och prioriteringar för Arvsfondsdelegationens verksamhet.

1.3 Kammarkollegiet

Allmänna arvsfonden förvaltas som en särskild fond av Kammarkollegiet. Till Kammarkollegiets uppgifter hör att bevaka Allmänna arvsfondens rätt, förvalta fondens kapital samt utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Arvsfondsdelegationen. Kammarkollegiets kostnader finansieras med medel från Allmänna arvsfonden. Under 2019 fick Kammarkollegiet disponera en budget om cirka 75,6 miljoner kronor för detta ändamål.

Sedan 2012 har fonddelegationen inom Kammarkollegiet i uppdrag att besluta om långsiktig placeringsinriktning och strategiska frågor för förvaltningen av Allmänna arvsfondens kapital. Fonddelegationen, som utses av regeringen, är ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet för kapitalförvaltningen. Den är sammansatt av personer med kompetens och lång erfarenhet inom kapitalförvaltning och närliggande områden. Kammarkollegiets kapitalförvaltning sker i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som önskemålet om värdebeständighet.

Kammarkollegiet ska varje år till regeringen, i samband med att den egna årsredovisningen lämnas, även lämna en redovisning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden. Redovisningen ska granskas av Riksrevisionen inom ramen för den årliga revisionen.

2 Förvaltningen av Allmänna arvsfonden

2.1 Hur Allmänna arvsfonden får egendom

När en person avlider utan att efterlämna maka, make eller närmare släktingar än kusiner och det finns egendom i dödsboet är Allmänna arvsfonden legal arvtagare i den mån egendomen inte har testamenterats till någon annan. Om den avlidne var änka eller änklings, tillfaller arvet Allmänna arvsfonden endast om det inte finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidna maken eller maken. En förutsättning för att dessa släktingar ska ärva är att de till exempel inte utslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare fått ut vad de är berättigade till.

Förutom genom arv kan fonden också få egendom genom bland annat förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, gåva eller testamente. Allmänna arvsfonden tillförs sedan juli 2016 också värdet av återvunna metaller efter kremation.

När det inte finns någon annan arvinge än Allmänna arvsfonden, och fonden inte utslutits från arv genom testamente, ska Kammarkollegiet förordna en god man. Den gode mannen företräder fonden vid boutredningen och sköter det praktiska arbetet med boet. Vidare står den gode mannen under kollegiets tillsyn. Det övergripande målet är att avveckla dödsbon på ett etiskt, rättssäkert och kostnadseffektivt sätt, med respekt för den avlidne.

När avvecklingen av dödsboet är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden. Medlen tas upp i Allmänna arvsfondens redovisning vid den tidpunkt de betalas in till fonden.

Under 2019 inkom 1 538 avvecklings- och testamenstären den till Kammarkollegiet, vilket är något färre än under 2018 då 1 644 ärenden kom in. Under året avgjordes 1 554 avvecklings- och testamentsärenden, en liten ökning från 2018 då 1 490 ärenden avgjordes. Kollegiet har som internt mål för verksamheten att sju av tio dödsbon ska avvecklas inom tre år. Målet uppnåddes under 2019.

2.2 Allmänna arvsfonden avstår i vissa fall från egendom

Kammarkollegiet får i vissa fall besluta om att avstå från arv eller försäkringsbelopp när någon ansökt om att egendom ska avstås. Under 2019 inkom 47 ansökningar om arvsavstående till Kammarkollegiet.

Arv eller försäkringsbelopp som fonden har tagit emot får, helt eller delvis, avstås till någon annan om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja. Arv eller försäkringsbelopp får också avstås till arvlåtarens släkting eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt.

Vidare får arv som utgörs av egendom av väsentlig betydelse från kulturhistorisk synpunkt eller från natur- eller kulturvårdssynpunkt avstås till en juridisk person som har särskilda förutsättningar att ta hand om egendomen på lämpligt sätt. Om det finns särskilda skäl, får ett belopp av det arv som tillfallit Allmänna arvsfonden tillsammans med sådan egendom avstås till den som tar emot egendomen att användas för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen.

En ansökan om arvsavstående ska lämnas till Kammarkollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden. Från och med den 1 januari 2014 beslutar Kammarkollegiet om avstående av arv eller försäkringsbelopp oberoende av värdet på kvarlåtenskapen.

Om det i ett ärende om avstående av arv eller försäkringsbelopp som tillfallit Allmänna arvsfonden uppkommer någon fråga av särskild vikt från allmän synpunkt, ska kollegiet lämna över frågan med eget yttrande till regeringen för avgörande.

2.3 Kammarkollegiets etiska riktlinjer för kapitalförvaltningen

Kammarkollegiet ser ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling som en förutsättning för långsiktig tillväxt. Kammarkollegiets ESG-policy i kapitalförvaltningen (ESG står för Environment, Social and Governance factors) utgår från en etablerad normgrund, fastställda

kriterier och en process som utvecklas för att vara en integrerad del i investeringsprocessen.

Normgrunden omfattar internationella konventioner för miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och antikorruption samt för humanitär rätt. Exempel på internationella normer som ska följas av de bolag Kammarkollegiet investerar i är:

1. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
2. ILO:s kärnkonventioner om rättigheter i arbetslivet
3. Rio-deklarationen om miljö och utveckling
4. FN:s konvention om biologisk mångfald
5. FN:s konvention mot korruption

Kammarkollegiet följer i sin kapitalförvaltning Förenta nationernas principer för ansvarsfulla investeringar (Unpri). Policyen omfattar också fastställda kriterier för följande produkter och branscher: alkohol, pornografi, spel, tobak och vapen. För varje område finns begränsningar när det gäller placeringar i dessa produkter och branscher. Därutöver använder sig kollegiet av en s.k. positiv screening som innebär att bolag som anses långsiktigt hållbara även kommer att få en bättre långsiktig värdeutveckling. Av den anledningen tenderar dessa bolag att väljas som placeringsalternativ.

2.4 Influtna, utdelningsbara och utbetalade medel

Det finns tre kategorier av medel som tillfaller Allmänna arvsfonden: influtna arv, medel från metallåtervinning (värdet av återvunna metaller efter kremering) och aktieutdelningar på befintligt kapital (direktavkastning). Av de medel som tillfaller Allmänna arvsfonden under ett år förs 10 procent från nettoinflödet av arvsmedel och metallåtervinning till det bundna kapitalet (kapitalisering). Resterande influtna medel är till stor del utdelningsbara och tillgängliga för Arvsfondsdelegationens beslut om nya projekt.

I tabell 2.1 redovisas medel som tillfallit Allmänna arvsfonden under åren 2015–2019. Under 2019 uppgick den summan till 1 207 miljoner kronor, vilket är en ökning med 335 miljoner kronor eller 38 procent från 2018. Ökningen beror på dels på ett ökat inflöde av arvsmedel, dels på en ökning av de medel som tillförts fonden från metallåtervinning.

Inbetalningar i form av arv och metallåtervinning uppgick 2019 till 1 095 miljoner kronor, vilket är den högsta volymen inlevererade medel i arvsfondens historia. Influtna arvsmedel uppgick till 981 miljoner kronor, vilket är en ökning med 385 miljoner kronor eller 65 procent från 2018. Metallåtervinningen ökade under samma period med 38 miljoner kronor eller 50 procent. Direktavkastningen minskade däremot jämfört med föregående år och uppgick 2019 till 236 miljoner kronor, en minskning med 24 miljoner kronor eller 9 procent från året innan.

Tabell 2.1 Medel som tillfallit Allmänna arvsfonden under året, miljoner kronor

Skr. 2019/20:180

	2019	2018	2017	2016	2015
Arv*	981	596	789	634	523
Metallåtervinning	114	76	16	0	-
Kapitalisering (10 %)	-124**	-60	-79	-63	-52
Direktavkastning***	236	260	270	236	239
Summa	1 207	872	996	807	710

*Arv redovisas netto, vilket innebär att kostnader i dödsboet m.m. (restituerade arvsmedel) har dragits av från det influtna beloppet.

**Beloppet innehåller delbelopp som avser kapitalisering 2017 och 2018.

***Direktavkastning har tidigare redovisats netto, beloppen för 2015–2018 har ändrats.

Det totala belopp som är utdelningsbart per år redovisas i tabell 2.2. Från det belopp som tillfallit Allmänna arvsfonden under föregående år enligt tabell 2.1 avgår till exempel Kammarkollegiets kostnader för dödsbo-avveckling, förvaltning och administration. Vidare beror storleken på det utdelningsbara beloppet på hur mycket medel som Arvsfondsdelegationen har förbundit sig att betala ut i fleråriga projektbidrag samt hur stor del av tidigare års medel som inte fördelats och därför ackumulerats.

Av tabell 2.2 framgår att 1 241 miljoner kronor var utdelningsbara under 2019, vilket är en ökning med 244 miljoner kronor eller 24 procent jämfört med 2018. Den 31 december 2019 fanns 1 563 miljoner kronor för Arvsfondsdelegationen att fatta beslut om under 2020. Ökningen av de utdelningsbara medlen beror främst på ett ökat inflöde av arvsmedel.

Tabell 2.2 Utdelningsbara medel, miljoner kronor

	2019	2018	2017	2016	2015
Utdelningsbart belopp	1 241	997	1 037	1 416	1 366

I tabell 2.3 redovisas de medel som Arvsfondsdelegationen beslutat om under året. Under 2016 infördes ett nytt beslutssystem som innebär att Arvsfondsdelegationen fattar beslut om bidrag för upp till tre år. Tidigare fattade delegationen beslut för ett projektår i taget. För att kunna jämföra beslutsvolymen över tid redovisas i tabell 2.3 beslutade bidrag mätt både som ettåriga beslut och som fleråriga beslut. Mätt som ettåriga beslut uppgick beslutade bidrag under 2019 till 749 miljoner kronor. Det är det högsta beslutade årsbeloppet i Allmänna arvsfondens historia. Jämfört med 2018 är det en ökning med 102 miljoner kronor eller 16 procent.

Tabell 2.3 Beslutade bidrag, miljoner kronor

	2019	2018	2017	2016	2015
Ettåriga beslut	749	647	597	734	642
Fleråriga beslut	822	592*	1 011	1 082	642

Minskningen 2018 beror på att det var relativt få nya projekt som startades samtidigt som det under 2016 och 2017 var ett antal pågående projekt kvar i det gamla beslutssystemet.

Utbetalda bidrag avser de bidrag som betalats ut till projekten under året. Kammarkollegiet betalar ut beviljat stöd efter rekvisition. Under 2019 betalades 673 miljoner kronor ut till projekt som beviljats stöd, vilket är en ökning med 9 miljoner kronor jämfört med 2018 (se tabell 2.4).

Tabell 2.4 Utbetalade bidrag, miljoner kronor

	2019	2018	2017	2016	2015
Utbetalade bidrag	673	664	718	662	607

2.5 Placeringsinriktning och avkastning

Allmänna arvsfondens förmögenhet förvaltas av fonddelegationen, som är ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet för kapitalförvaltning. Fonddelegationen beslutar om långsiktig placeringsinriktning, hantering av risker och andra strategiska frågor för förvaltningen av fonden. Kollegiets kapitalförvaltning ska tillgodose såväl behovet av en god direkt avkastning som önskemålet om värdebeständighet.

Fondens bokförda värde uppgick den 31 december 2019 till 7 212 miljoner kronor, vilket är en ökning med 630 miljoner kronor från föregående år. Marknadsvärdet är dock betydligt högre (se tabell 2.5).

Uppgifter om skulder åren 2016–2018 i tabell 2.5 har rättats. Bakgrunden är att Riksrevisionen vid granskning av Kammarkollegiets redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden budgetåret 2018 identifierade att beslutade projektmedel inte redovisats i enlighet med gällande regelverk för redovisning (BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning, K3). Från och med 2016 beslutar Arvsfondsdelegationen om projektmedel för tre år i taget, i stället för som tidigare ett år i taget. Stödmottagarna måste årligen redovisa att de uppfyller vissa villkor för att få fortsatt stöd. Vid övergången till den nya beslutsprocessen skuldfördes beslutade projektmedel för hela projektperioden. Under 2019 har redovisningen rättats så att det som nu skuldförs enbart är beviljade projektmedel för det år villkoren är uppfyllda.

Tabell 2.5 Allmänna arvsfondens värdeutveckling, miljoner kronor

Bokfört värde	2019	2018	2017	2016	2015
Tillgångar	7 212	6 552	6 014	5 608	5 362
Skulder	-549	-522	-475	-478	-400
Summa	6 663	6 030	5 539	5 130	4 962

Marknadsvärde	2019	2018	2017	2016	2015
Tillgångar	10 740	8 744	8 903	8 224	7 642
Skulder	-549	-522	-475	-478	-400
Summa	10 191	8 222	8 428	7 746	7 242

Fonddelegationen har beslutat att det långsiktiga reala avkastningskravet ska vara i genomsnitt tre procent per år. Detta mål är beslutat mot bakgrund av fondens långsiktiga placeringshorisont och möjlighet till högre risk-

preferens. Det innebär att andelen riskfyllda tillgångar, som till exempel aktier, är hög. Förutom att den långsiktiga förväntade avkastningen blir högre med en stor andel riskfyllda tillgångar, betyder det att Allmänna arvsfonden kommer att få erfara år med låg avkastning. Den oro och osäkerhet som under vintern och våren 2020 ökat på finansmarknaderna påverkar arvsfondens tillgångar. På kort sikt kan avkastningen riskera att bli lägre under 2020.

Tabell 2.6 visar totalavkastningen per tillgångsslag för arvsfondens placeringar de senaste två åren. Med totalavkastning avses den sammantagna avkastningen av direktavkastning och marknadsvärdesförändringar under ett år. Av tabellen framgår att de riskfyllda placeringarna har haft en hög totalavkastning 2019, 18,7 procent. Vid utgången av 2019 var det förvaltade kapitalet cirka 10,74 miljarder kronor jämfört med 8,74 miljarder kronor vid årets början.

Tabell 2.6 Totalavkastning för Allmänna arvsfondens portfölj fördelat på tillgångsslag, procent

Tillgångsslag	Avkastning 2019	Index 2019	Avkastning 2018	Index 2018
Räntekonsortiet	0,6	-0,2	0,5	0,0
Aktiekonsortiet Sverige	27,9	31,7	-4,1	-4,6
Aktieindexkonsortiet Utland	32,0	35,5	-2,5	-1,0
Aktieindexkonsortiet Sverige	30,2	30,3	-5,0	-5,2
Företagsobligationskonsortiet	2,1	1,4	0,8	0,6
Aktiekonsortiet Kronan	31,9	n.a.	-8,5	n.a.
Alternativa investeringsfonder	2,9	2,9	14,6	14,6
Bankmedel	-0,4	-0,5	-0,5	-0,8
Portföljens totalavkastning	18,7	18,7	-1,3	-1,1

Den totala avkastningen på 18,7 procent under 2019 är att betrakta som mycket god eftersom den väsentligt överstiger gällande inflation. Fonddelegationens beslutade mål om en långsiktig real avkastning på tre procent har överträffats under senare år, vilket främst förklaras av en god utveckling på aktiemarknaden. En utvärdering bör dock främst göras på längre sikt eftersom fondens placeringshorisont är lång. I det korta perspektivet, det vill säga under 2019, har placeringsinriktningen med närmare 60 procents aktier lönat sig eftersom världens börser stigit.

Portföljens avkastning har varit i nivå med jämförelseindex under 2019. Särskilt allokering har gett ett positivt bidrag till det relativa resultatet, men det har även ränteförvaltningen. De negativa bidragen till relativ avkastning hänförs till aktieförvaltning och en strategisk valutaposition, där valutaexponering medvetet minskats i såväl US-dollar som euro. Eftersom kronan försvagades under året gav fonddelegationens beslut ett negativt bidrag som syns i resultatet för utländska aktier.

2.6 Kostnader för förvaltning och administration

Allmänna arvsfondens medel används för att täcka Kammarkollegiets kostnader för förvaltning och administration av dödsboavveckling, hantering av återkravsärenden, fondförvaltning och utbetalningar av projektmedel. På samma sätt används fonden för att täcka kostnaderna för handläggning av projektansökningar och projektredovisningar inkomna till Arvsfondsdelegationen samt för controller-, kommunikations- och utvärderingsverksamhet.

De totala kostnaderna för de verksamheter som avsåg arvsfonden under 2019 uppgick till 73,5 miljoner kronor (se tabell 2.7). Det innebär att kostnaderna ökade med 2,6 miljoner kronor eller 3,7 procent jämfört med 2018. Kammarkollegiets kostnader för dödsboavveckling med mera stod för den största ökningen med 1,8 miljoner kronor.

Tabell 2.7 Förvaltnings- och administrationskostnader, miljoner kronor

	2019	2018	2017	2016	2015
Kammarkollegiet totalt	31,7	29,4	28,8	26,8	26,5
Dödsboavveckling med mera	19,3	17,5	17,4	16,7	16,8
Fondförvaltning	10,5	10,0	9,5	9,0	8,6
Utbetalning av beviljat stöd	1,9	1,9	1,9	1,1	1,1
Arvsfondsdelegationen totalt	41,8	41,5	38,9	39,9	34,3
Personalkostnader	24,3	24,4	22,2	21,5	19,1
Lokalkostnader	2,7	2,6	2,5	2,0	2,1
Övriga kostnader	14,8	14,5	14,2	16,4	13,1
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	73,5	70,9	67,7	66,7	60,8

För att volymen av beviljade projektmedel till landets ideella organisationer ska motsvara inflödet av medel till Allmänna arvsfonden har den handläggande och administrativa verksamheten vid Kammarkollegiet kontinuerligt stärkts. Målsättningen har varit att med bibehållen eller ökad kvalitet i handläggningen bevilja mer projektmedel än tidigare.

Kommunikationsverksamheten har förstärkts och effektiviserats för att få in fler ansökningar som kan leda till bifall. En utvärderingsverksamhet har byggts upp och etablerats. Under 2012 inrättades en controllerverksamhet som dels ger projekten och handläggarna stöd i ekonomiska frågor, dels förbättrar kontrollen av projektmedlens användning. Under 2015 förstärktes kanslistödet med en juristfunktion. Under 2016 utökades kanslistödet med ytterligare två handläggare, kommunikationsinsatserna ökade och fler utvärderingar genomfördes.

Under 2017 inrättades en processutvecklingsfunktion. Den ansvarar för att leda och strukturera utveckling och genomförande av tydliga och effektiva interna rutiner, processer och styrdokument. Under 2018 genomfördes personalförstärkningar inom processutveckling samt inom controller-, jurist- och administrationsfunktionen. Under hösten 2018 gjordes dessutom en omorganisation i syfte att höja ambitionerna för

ledning och utveckling av hela Allmänna arvsfondens verksamhet och en ny arvsfondsavdelning inrättades.

Kanslistödets kostnader för 2019 ligger på samma nivå som för 2018. Kraftigt höjda pensionspremier ledde till att utfallet för personalkostnader blev detsamma som i fjol, trots att det under året funnits vakanser inom verksamheten. Inrättandet av ny arvsfondsavdelning innebar högre kostnader för ledning och utveckling än tidigare år, medan vissa andra övriga kostnader, som till exempel för avskrivningar, blev lägre än 2018. I slutet av 2019 förstärktes kanslistödet med ytterligare en controller. Därmed utgörs controllerfunktionen av tre tjänster. De särskilda personalresurser som allokerats till att arbeta med extern kommunikationsverksamhet motsvarade fyra årsarbetskrafter.

Tabell 2.8 visar utvecklingen av driftskostnaderna i förhållande till beslutade projektmedel. I kostnaderna ingår samtliga driftskostnader, det vill säga även del av Kammarkollegiets overheadkostnader (exempelvis lokalkostnader och it-kostnader) samt verksamhetens kostnader för bland annat kommunikation och utvärdering.

Mätt som andel av beslutade projektmedel uppgick driftskostnaderna för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen under 2019 till 5,3 procent. Det är en minskning jämfört med året innan. Trots att driftskostnaderna för Arvsfondsdelegationens kanslistöd har ökat under de senaste fem åren, har andelen driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel legat relativt konstant. Förklaringen är att volymen beslutade projektmedel har ökat i samma takt.

Tabell 2.8 Driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel, procent

	2019	2018	2017	2016	2015
Andel (%) driftskostnader	5,3	6,0	6,1	5,2	5,1

En annan indikator är driftskostnader per beslut om projektansökning. Denna indikator visar att driftskostnaderna per beslut minskade under 2019 (se tabell 2.9). Det beror på att driftskostnaderna var relativt konstanta, medan antalet beslut ökade jämfört med 2018.

Som beslut räknas bifall och avslag, men även godkännande av projektens redovisningar samt de ansökningar som, efter ibland omfattande handläggning, har återkallats av den sökande organisationen och därmed läggs till handlingarna. Under 2019 uppgick antalet beslut till 1 474, varav 82 ärenden avsåg återkallade ansökningar.

Tabell 2.9 Driftskostnader per beslut, kronor

	2019	2018	2017	2016	2015
Driftskostnad per beslut	28 400	31 100	28 400	28 800	22 300

3 Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

3.1 Riktlinjer för fördelning av stöd

Handläggning av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden och förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden.

Enligt 5–7 §§ lagen om Allmänna arvsfonden ska stöd från Allmänna arvsfonden främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens tre målgrupper: barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Stöd ur fonden ska i första hand lämnas till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. Stöd får också, om det bedöms som särskilt angeläget, lämnas till anläggningar, lokaler och utrustning.

3.1.1 Projektstöd

De som kan få stöd ur Allmänna arvsfonden är organisationer som bedriver ideell verksamhet, men offentlig huvudman kan beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. En kommun kan därför beviljas stöd för att genomföra ett projekt. I sådana fall ställs särskilt höga krav på att projektet är nyskapande och bedrivs i nära samarbete med ideell förening. Stöd får inte ges till enskilda personer eller till vinstdrivande företag.

Ett projekt kan enligt praxis beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under normalt högst tre år, och en plan ska finnas över hur verksamheten eller metoden lever vidare efter projektets slut samt för hur projektets erfarenheter tas tillvara och sprids. Projekt som beviljas stöd ska kunna bidra till att berörda målgruppers villkor och förutsättningar förbättras och utvecklas. En bedömning görs av i vilken utsträckning barn, ungdomar eller personer med funktionsnedsättning själva är delaktiga i planeringen och genomförandet av projektet. På samma sätt görs en bedömning av graden av nyskapande och utveckling i projektet. Syftet är att ge stöd till utvecklingsprojekt med hög grad av delaktighet från någon av fondens målgrupper och med potential att leva vidare efter det att det ekonomiska stödet ur fonden upphört.

3.1.2 Lokalstöd

Stöd kan även lämnas för del av kostnader för ny-, om- eller tillbyggnad av lokaler och anläggningar. Verksamheten ska vara nyskapande på orten. Endast organisationer som bedriver ideell verksamhet kan beviljas lokalstöd. En organisation som beviljats lokalstöd är skyldig att under minst tio år bedriva den verksamhet som låg till grund för beslutet. Lokalen eller anläggningen ska ägas av den sökande föreningen eller hyras med långtidskontrakt. Om lokalen eller anläggningen används till något annat ändamål än vad som överenskommits, kan begäran om återbetalning till Allmänna arvsfonden ske. Den som beviljas stöd ska också bidra till

finansieringen av projektet med en inte oväsentlig del. Under beredningen av sådana ansökningar hämtas alltid uppgifter in om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Inför samtliga beslut om bifall för lokalstödsansökningar äger en dialog rum med berörd kommun.

Skr. 2019/20:180

3.1.3 Krav på redovisning

Varje mottagare av stöd ur Allmänna arvsfonden ska lämna en skriftlig redovisning av projektarbetet till Arvsfondsdelegationen, senast det datum som anges i beslutet om stöd. Dessutom ska en ekonomisk redovisning lämnas för hur det beviljade beloppet har använts. Den ekonomiska redovisningen ska vara bestyrkt av godkänd eller auktoriserad revisor.

3.2 Inkomna och beslutade ärenden

Under 2019 inkom 1 394 ärenden till Arvsfondsdelegationen, vilket är högre än de tre senaste åren. Den högre volymen ärenden hänger bland annat samman med att antalet nya ansökningar ökade med 11 procent jämfört med året innan.

I tabell 3.1 redovisas det totala antalet inkomna ärenden fördelat på arvsfondens målgrupper. Av tabellen framgår att flest ärenden avser målgruppen ungdomar. Under 2019 inkom 607 ärenden som rör ungdomar. Det är en liten minskning jämfört med 2018 då 616 ärenden inkom. Inkomna ärenden som rör barn uppgick till 383 under 2019, vilket är en minskning med 19 ärenden jämfört med året innan. Inkomna ärenden som rör personer med funktionsnedsättning ökade däremot, från 258 ärenden 2018 till 382 ärenden 2019. Ärenden som rör barn och ungdomar med funktionsnedsättning hänförs till kategorierna barn respektive ungdomar i tabellen. Ärenden i kategorin Inte fondens målgrupper har minskat jämfört med tidigare år. I denna kategori ingår även ärenden från enskilda personer.

Tabell 3.1 Antal inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen fördelat på målgrupp

Målgrupp	2019	2018	2017	2016	2015
Barn	383	402	306	340	398
Ungdomar	607	616	487	574	639
Personer med funktionsnedsättning	382	258	274	292	334
Inte fondens målgrupp	22	40	48	48	58
Totalt	1 394	1 316	1 115	1 254	1 429

I tabell 3.2 redovisas antalet inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen fördelat på typ av ärende. Under 2019 inkom 970 ansökningar om projektstöd, vilket är 43 fler än under 2018. Antalet redovisningar som under 2019 inkom till Arvsfondsdelegationen uppgick till 416. Det är 38 fler redovisningar jämfört med 2018.

Tabell 3.2 Antal inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen fördelat på typ av ärende

Typ av ärende	2019	2018	2017	2016	2015
Ansökningar	970	927	834	985	1 059
Övriga ärenden	8	11	18	17	27
Redovisningar	416	378	263	252	343
Totalt	1 394	1 316	1 115	1 254	1 429

3.3 Bifalls- och avslagsbeslut

Under 2019 fattade Arvsfondsdelegationen sammanlagt 1 042 beslut (se tabell 3.3). Det är en ökning jämfört med de tre senaste åren. Såväl antalet bifall/godkännanden som antalet avslag ökade jämfört med 2018. Antalet bifall/godkännanden ökade med 85 beslut (23 procent) mellan 2018 och 2019. Bifall beslutas av Arvsfondsdelegationen och innebär att en organisation får projektmedel för ett nytt projekt eller ökad budgetram för ett pågående projekt. Godkännanden innebär att Kammarkollegiet godkännt att ett pågående projekt får fortsätta enligt plan ytterligare ett år, inom den budgetram som Arvsfondsdelegationen beslutat om.

Arvsfondsdelegationen beslutade 2019 att avslå 492 ansökningar. Det är drygt 50 fler avslagsbeslut än året innan. Orsakerna till avslagen har bland annat varit att projekten inte bedömts vara tillräckligt nyskapande, att de inte haft tillräckligt hög delaktighet från målgruppen eller att de avsett verksamhet som redan finns som reguljär verksamhet. Andra ansökningar har avslagits på grund av att de inte haft en rimlig plan för projektets överlevnad, att de avsett kostnader för enstaka arrangemang eller att ansökan kommit från enskilda personer eller nystartade föreningar.

Tabell 3.3 Antal beslut tagna av Arvsfondsdelegationen, exklusive redovisningar

Beslut	2019	2018	2017	2016	2015
Bifall/Godkännande	462	377	369	438	428
Avslag	492	441	553	481	625
Övriga	88	97	113	122	114
Totalt	1 042	915	1 035	1 041	1 167

Tabell 3.4 visar antalet bifallsbeslut fördelat på målgrupp. Av tabellen framgår att antalet bifallsbeslut under perioden 2015–2019 har varit flest för verksamhet till förmån för ungdomar. Verksamhet till förmån för ungdomar utgjorde drygt hälften av bifallsbesluten under 2019, medan verksamhet med barn respektive personer med funktionsnedsättning som målgrupp stod för ungefär en fjärdedel av bifallsbesluten vardera. Målgruppen ungdomar stod för nästan hela ökningen av antalet bifallsbeslut mellan 2018 och 2019.

Tabell 3.4 Antal bifallsbeslut fördelat på målgrupp

Målgrupp	2019	2018	2017	2016	2015
Barn	112	105	99	121	98
Ungdomar	246	171	160	202	199
Personer med funktionsnedsättning	104	101	110	115	131
Totalt	462	377	369	438	428

Tabell 3.5 visar antalet avslagsbeslut fördelat på målgrupp. Av tabellen framgår att verksamhet till förmån för ungdomar utgör den största gruppen även när det gäller antalet avslagsbeslut. Verksamhet till förmån för ungdomar utgjorde nära hälften av avslagsbesluten under 2019. Verksamhet som hade barn som målgrupp stod för en tredjedel av avslagsbesluten, medan motsvarande andel för målgruppen personer med funktionsnedsättning var 16 procent.

Tabell 3.5 Antal avslagsbeslut fördelat på målgrupp

Målgrupp	2019	2018	2017	2016	2015
Barn	164	157	166	164	191
Ungdomar	235	207	252	224	267
Personer med funktionsnedsättning	78	62	106	65	127
Inte fondens målgrupper	15	15	29	28	40
Totalt	492	441	553	481	625

I genomsnitt har 28 procent av de nya ansökningar som Arvsfondsdelegationen fattat beslut om under 2019 beviljats stöd (se tabell 3.6). Det är en något högre andel än under de senaste två åren.

Tabell 3.6 Andel bifall för nya ansökningar om projektstöd, procent

	2019	2018	2017	2016	2015
Bifallsfrekvens	28	26	26	30	24

Arvsfondsdelegationen fattar sedan 2016 beslut om fleråriga projektstöd. Föregående års projektredovisning ska dock godkännas innan ett projekt kan fortsätta med finansiering ur Allmänna arvsfonden. Det görs i samband med att projektplanen för nästkommande år hanteras. Även projektens slutredovisningar granskas. Under 2019 har totalt 437 redovisningar granskats och godkänts. Det är ett högre antal än under de senaste åren.

3.4 Beviljade medel 2019 fördelat på målgrupp

I detta avsnitt redovisas översiktligt projekt- och lokalstödsmedel som Arvsfondsdelegationen fattat beslut om. Den dominerande stödförmen är projektstöd, som innebär att föreningen får stöd för att utveckla en verksamhet, metod, utbildningsinsats eller delaktighets- eller informationsarbete under normalt sett högst tre år. Lokalstöd innebär att en förening

kan få stöd för ny-, om- och tillbyggnad av en lokal eller anläggning som behövs för att driva en nyskapande och utvecklande verksamhet. Om inget annat anges gäller redovisningen båda stödformerna. När antalet projekt anges i text och tabell anger siffran antalet bifallsbeslut. I några enstaka fall har samma projekt fått två beslut under samma år.

För att kunna jämföra beslutsvolymen över tid beräknas de fleråriga besluten som om de vore ettåriga. Med en sådan justering fördelades 749 miljoner kronor på 423 projekt genom beslut av Arvsfondsdelegationen under 2019. Det är det högsta årsbeloppet i Allmänna arvsfondens historia och en ökning jämfört med 2018 med 102 miljoner kronor eller 14 procent. Som framgått tidigare ökade även antalet bifallsbeslut under samma period (se tabell 3.3). Att antalet bifallsbeslut är fler än antalet projekt beror på att vissa projekt fick mer än ett bifallsbeslut, främst genom så kallade tilläggsbeslut.

Under 2019 gick 56 procent av de beslutade medlen till målgruppen ungdomar (12–25 år). Till målgruppen barn (0–11 år) gick 24 procent av de beslutade medlen, och motsvarande andel till målgruppen personer med funktionsnedsättning var 20 procent. Jämfört med 2018 ökade andelen medel som fördelats till målgruppen ungdomar med 8 procentenheter, medan andelen medel som fördelats till de övriga två målgrupperna minskade något. I sammanhanget bör det nämnas att projekt som riktar sig till barn och ungdomar med funktionsnedsättning redovisas under rubriken barn respektive ungdomar. Projekt som riktar sig till målgruppen personer med funktionsnedsättning avser projekt där huvudfokus ligger på personer äldre än 25 år eller projekt utan fokus på viss ålder.

3.4.1 Målgruppen barn

I målgruppen barn ingår också barn med funktionsnedsättning. Under 2019 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av nästan 177 miljoner kronor till projekt med målgruppen barn (se tabell 3.7). Det är en ökning med 3 miljoner kronor jämfört med 2018. Antalet beviljade projekt var 107, vilket är 2 fler än året innan. Det projektändamål som beviljades mest medel var liksom tidigare år fritid/idrott.

Tabell 3.7 Projekt till förmån för barn under 12 år

Skr. 2019/20:180

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/idrott	26	48 604
Kultur	13	19 837
Integration	12	12 692
Familjestöd	11	16 468
Information/utbildning	11	21 712
Demokrati och delaktighet	10	21 412
Barn i utsatta situationer	6	9 252
Psyisk ohälsa	6	7 205
Förebygga brott, våld och mobbning	3	6 453
Jämställdhet och könsroller	3	3 821
Bemötande	1	2 562
Drogförebyggande	1	2 401
Hjälpmedel	1	2 386
Tillgänglighet	1	1 271
Egen Kraft! (särskild satsning)	2	917
Totalt	107	176 993

3.4.2 Målgruppen ungdomar

I målgruppen ungdomar ingår också ungdomar med funktionsnedsättning. Under 2019 fattade Arvsfondsdelegationen beslut om 418 miljoner kronor till projekt med målgruppen ungdomar (se tabell 3.8). Jämfört med 2018 är det en ökning med 107 miljoner kronor eller drygt en tredjedel. Antalet beviljade projekt var 221, vilket är 50 fler än året innan. Liksom för målgruppen barn är fritid/idrott det vanligaste ändamålet för projekt som riktar sig till ungdomar. Det är också det projektändamål som ökat mest från föregående år.

Tabell 3.8 Projekt till förmån för ungdomar 12–25 år

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/idrott	66	132 668
Kultur	27	52 131
Demokrati och delaktighet	27	54 542
Jämställdhet/könsroller	21	42 620
Information/utbildning	15	20 670
Psykisk ohälsa	12	23 547
Integration	11	11 500
Förebygga brott, våld och mobbning	11	29 790
Arbete/sysselsättning	10	12 981
Egen Kraft! (särskild satsning)	9	11 603
Drogförebyggande	5	13 079
Barn och unga i utsatta situationer	4	7 768
Rehabilitering	1	2 596
Bemötande	1	1 574
Kost och motion	1	645
Totalt	221	417 714

3.4.3 Målgrupper personer med funktionsnedsättning

I målgruppen personer med funktionsnedsättning redovisas projekt som riktar sig till vuxna personer och projekt utan fokus på viss ålder. Under 2019 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av nästan 154 miljoner kronor till 95 projekt med målgruppen personer med funktionsnedsättning (se tabell 3.9). Det är en minskning med 8 miljoner kronor eller sex projekt jämfört med 2018. Information/utbildning var det vanligaste projektändamålet följt av fritid/idrott.

Tabell 3.9 Projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning

Skr. 2019/20:180

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Information/utbildning	19	33 203
Fritid/idrott	15	22 656
Kultur	12	18 217
Psykisk ohälsa	11	22 342
Demokrati och delaktighet	8	14 489
Egen Kraft! (särskild satsning)	8	10 911
Arbete och sysselsättning	5	5 061
Familjestöd	3	6 156
Rehabilitering	3	2 562
Kost och motion	2	4 476
Hjälpmedel	2	1 802
Bemötande	2	1 357
Anläggningar/lokaler/utrustning	1	3 961
Jämställdhet och könsroller	1	2 065
Integration	1	2 059
Drogförebyggande	1	1 367
Tillgänglighet	1	1 241
Totalt	95	153 925

3.5 Geografisk fördelning av beviljade medel 2019

Till kategorin lokala och regionala projekt hör projekt som genomförs på en eller flera angränsande orter, i ett eller flera angränsande län samt projekt som genomförs exempelvis i ett par av storstadsregionerna. Varje projekt inkluderas bara en gång i statistiken och projektet hänförs till det län där organisationen har sitt säte. Resterande medel gick till det som definieras som nationella projekt. Exempel på nationella projekt är barn- och ungdomsprojekt som samarbetar med kulturinstitutioner över hela landet eller en nationell funktionshindersorganisation som tagit fram en utbildningsstrategi för personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Antalet beviljade lokala och regionala projekt uppgick 2019 till 273, vilket motsvarar 65 procent av samtliga beviljade projekt under året. Resterande projekt utgörs av nationella projekt. Nästan 60 procent, 448 miljoner kronor, av de medel som beslutades under 2019 fördelades till lokala och regionala projekt.

Flest ansökningar kommer från föreningar i storstadsområdena, vilket är naturligt eftersom där också finns flest föreningar. Föreningar i de tre storstadsområdena är också de som fått flest bifall och flest avslag på inkommande ansökningar. Ett stort antal beviljade projekt genomförs av organisationer som har sitt säte i Stockholm, men merparten av dessa projekt bedöms vara nationella.

Tabell 3.10 visar den länsvisa fördelningen av medel ur Allmänna arvsfonden. Tabellen visar endast de lokala och regionala projekten och

lokalstödsprojekten är inkluderade. De nationella projekten är inte medräknade. Av tabellen framgår att under 2019 blev inget projekt i Blekinge län beviljat stöd ur Allmänna arvsfonden. De relativt få projektansökningar som under året kom in från organisationer i Blekinge län svarade inte upp mot kriterierna för att få stöd ur fonden. Det är första gången på elva år som ett län inte beviljas stöd ur fonden.

Tabell 3.10 Lokala och regionala projekt fördelat på län

Län	Antal projekt	Belopp, mnkr
Skåne	50	88
Stockholm	47	82
Västra Götaland	42	65
Västerbotten	16	26
Jönköping	15	31
Uppsala	12	18
Gävleborg	10	17
Östergötland	10	17
Örebro	10	12
Kalmar	9	12
Jämtland	8	22
Norrbottn	8	7
Kronoberg	7	11
Halland	7	9
Gotland	5	4
Dalarna	4	9
Västernorrland	4	9
Värmland	4	3
Västmanland	3	4
Södermanland	2	2
Blekinge	0	0
Totalt	273	448

3.6 Arvsfondens stöd 2019 fördelat på organisationskategori

Ansökningarna till Arvsfondsdelegationen kommer från ett brett spektrum av organisationer och föreningar runt om i landet. För att få en bild av vilka organisationer och föreningar som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden delas de in i olika kategorier.

I tabell 3.11 redovisas vilken typ av organisation som står som ansvarig projektägare för de projekt som fick finansiering ur Allmänna arvsfonden under 2019. I nästan alla projekt finns det dock ett antal andra organisationer som medverkar som samarbetspartner. Tre av fyra projekt är konkreta samarbeten mellan ideella organisationer och offentliga aktörer såsom skolor, fritidsförvaltningar, sjukhus, och socialtjänsten. Vissa

organisationer har under året fått stöd till fler än ett projekt. I bilaga 2 redovisas samtliga organisationer som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2019.

Idrottsföreningar är likt föregående år den kategori som fått flest bifall. En stor andel av de projekt som bedrivs av idrottsföreningar avser lokalstöd, det vill säga finansiering av byggnation av lokaler och anläggningar. De idrottsföreningar som fått stöd avser främst att utöka sina verksamheter med flera aktiviteter och att nå nya målgrupper, bland annat personer med funktionsnedsättning, unga som inte är föreningsaktiva och nyanlända barn och ungdomar. Nytt är att äldre med funktionsnedsättning, som tidigare oftast varit en målgrupp för golfklubbar, nu erbjuds även andra verksamheter såsom cykling, gym och taekwondo.

Flera organisationer uppger också mer övergripande mål med sin idrottsverksamhet som exempelvis att öka kunskap om jämställdhet, att minska fördomar och utanförskap och att öka tryggheten på orten. Ett sätt att nå fler barn och unga är fadderverksamhet, att anordna prova-på-dagar, att bedriva spontanidrott och att låna ut utrustning. Ett annat sätt att locka med andra aktiviteter än idrott är genom att erbjuda till exempel teater, dans och läxhjälp. För att nå målet med sin verksamhet samarbetar många av organisationerna med andra föreningar och offentlig verksamhet såsom skolor, den sociala omsorgen och boenden för asylsökande. Sekundära målgrupper i flera projekt är föräldrar och personal som deltar för att få kännedom och kunskap om de aktiviteter som erbjuds.

Som tidigare år är funktionshindersorganisationerna den kategori som får näst flest projekt finansierade av Allmänna arvsfonden. Ett område som utmärker sig är information om olika sjukdomar och funktionsnedsättningar och hur drabbade kan få hjälp och stöd. Exempel är förlossningsskador, diagnosen PANS/PANDAS och de kroniska blodsjukdomarna talassemi och sicklecellanemi, som framför allt drabbar personer med ursprung i Mellanöstern, Latinamerika, Afrika och Asien. Ett annat område är språk och kommunikation där digitala verktyg är redskap för att ge röst och inflytande. Sex projekt som drivs av funktionshindersorganisationer vänder sig till personer med annan etnisk bakgrund för att ge stöd och information om exempelvis psykisk ohälsa, ryggmärgsskada och hörselnedsättning. Något som kan ses som ett trendbrott då få funktionshindersorganisationer tidigare drivit arvsfondsprojekt som vänder sig till personer med invandrabakgrund.

Den tredje största kategorin är kulturföreningar som i sina projekt ofta vänder sig till personer med funktionsnedsättning och till nyanlända barn och ungdomar. Med kulturen som redskap ges människor möjlighet att få en röst i samhället och gestalta sina erfarenheter och drömmar, bana väg ut i arbetslivet, få struktur i sin vardag och bryta med utanförskap. Majoriteten av projekten samverkar med andra föreningar och offentlig sektor.

Två tredjedelar av de projekt som genomförs av studieförbunden har personer med funktionsnedsättning som målgrupp. Inom ramen för projekten ska målgruppen undersöka och prova olika arbetssätt för inkludering och egenmakt. Majoriteten av dessa projekt använder kulturen som redskap. Sex projekt har som syfte att skapa mötesplatser för barn, unga och personer med funktionsnedsättning som har annan etnisk

bakgrund. Förutom att driva egna projekt är studieförbunden ofta samarbetspartner till andra arvsfondsprojekt.

Offentliga huvudmän kan söka medel ur fonden om det sker i samverkan med en ideell förening. Majoriteten av de projekt som under året beviljats medel arbetar med kulturell verksamhet. I samtliga fall där projekten drivs av offentliga huvudmän genomförs projekten i nära samarbete med ideella organisationer, såsom kulturföreningar och funktionshindersorganisationer. Flera av de projekt som drivs av offentliga huvudmän handlar om att utveckla nya arbetssätt och pröva nya metoder.

Inom kategorin övrigt finns ett brett spektrum av organisationer som ägnar sig åt vitt skilda verksamheter.

Tabell 3.11 Bifallsbeslut fördelat på organisationskategori

Organisationskategori	Antal projekt	Belopp, tkr
Idrottsföreningar	110	191 467
Funktionshindersorganisationer	61	99 743
Kulturföreningar	49	83 727
Studieförbund	35	49 926
Stiftelser	32	63 172
Ungdomsorganisationer	21	39 762
Offentliga huvudmän	15	23 086
Sociala organisationer	5	13 553
Universitet och högskolor	4	4 296
Organisationer bildade på etnisk grund	3	1 278
Trossamfund	2	1 339
Övrigt	125	177 283
Totalt	462	748 632

En analys av de ansökningar som inkom under 2019 visar att 48 procent av de organisationer som sökte medel ur Allmänna arvsfonden inte hade sökt medel ur fonden tidigare. Det är en lägre andel än 2018 då motsvarande andel var 54 procent. Analysen baseras på en genomgång av ansökningar inkomna från och med 2004.

Liksom de senaste åren har majoriteten av de organisationer som fick stöd för nya beviljade projekt under 2019 inte fått stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare. Det framgår av en genomgång av bifallsbesluten från och med 2004. Åren 2016–2019 låg andelen organisationer som inte fått stöd ur fonden tidigare mellan 63 och 65 procent.

3.7 Fördelning av lokalstöd

Antalet beviljade lokalstödsprojekt uppgick till 69 under 2019. Beviljade medel för dessa projekt uppgick till 159 miljoner kronor. Både antalet projekt och fördelade medel inom lokalstödet ökade jämfört med 2018 (se tabell 3.12).

Tabell 3.12 Lokalstöd, antal beviljade ansökningar och beviljat belopp

Skr. 2019/20:180

	2019	2018	2017	2016	2015
Antal beviljade ansökningar	69	58	53	69	55
Beviljat belopp, miljoner kronor	159	125	113	148	105

Av de organisationer som fick bifall under 2019 var cirka 81 procent idrottsföreningar, vilket ligger i linje med året innan. Andelen idrotts- och fritidsrelaterade projekt ökade trots att andelen idrottsföreningar som fick bifall inte ökade jämfört med 2018. Det förklaras av att allt fler samhällsföreningar liksom hembygds- och bygdegårdsföreningar beviljas stöd för att bygga olika typer av anläggningar för (spontan)idrott och fysisk aktivitet.

Många organisationer vill göra tillgänglighetsanpassningar av lokaler och anläggningar för att inkludera personer med funktionsnedsättning som en ny målgrupp i sin ordinarie verksamhet. Kravet är då bland annat att det finns ett samarbete med funktionshinderrörelsen. Det är däremot inte lika vanligt att funktionshindervisorganisationer, eller föreningar med verksamhet riktad specifikt till personer med funktionsnedsättning, själva står som sökande inom lokalstöd. Under 2019 beviljades dock fyra organisationer med denna inriktning stöd (Medelpads dövas förening, FUB Klippan/-Åstorp, Stiftelsen Mosaik och föreningen Hälsobro).

Sett till antalet beviljade projekt var padel den idrott som dominerade. Under 2019 beviljades 11 projekt medel där syftet var att bygga padelbanor inomhus eller utomhus för att möjliggöra start av barn- och ungdomsverksamhet. Det ligger i linje med året innan. Näst vanligast var anläggningar för olika typer av spontanidrott och multisport, följt av konstgräsplaner för fotboll samt förenings- och samlingslokaler. Även cykelparker, skateparker, utegym samt olika typer av om-, till- och nybyggnationer på golfanläggningar var vanligt förekommande.

Konstgräsprojekt för fotboll var den projekttyp som beviljades mest stöd (22 miljoner kronor), följt av idrotts- och motionslokaler (16 miljoner kronor) och padelbanor (14 miljoner kronor).

Den geografiska spridningen var mer utbredd 2019 än året innan. Skåne var det län som hade flest beviljade lokalstödsansökningar följt av Jönköpings och Stockholms län (se tabell 3.13). Blekinge var det enda län som inte hade några beviljade lokalstödsprojekt.

Tabell 3.13 Lokalstöd fördelat på län

Län	Antal beviljade ansökningar	Beviljat belopp, mnkr
Skåne	12	24
Jönköping	7	22
Stockholm	7	19
Västra Götaland	5	13
Jämtland	4	12
Kronoberg	4	8
Kalmar	4	7
Västernorrland	3	7
Gävleborg	3	7
Halland	3	6
Östergötland	3	6
Norrboten	3	2
Västerbotten	2	9
Dalarna	2	4
Örebro	2	4
Uppsala	1	4
Södermanland	1	1
Västmanland	1	1
Gotland	1	1
Värmland	1	0*
Blekinge	0	0
Totalt	69	158

*Beviljat belopp var 427 000 kronor, vilket har avrundats i tabellen.

3.8 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar

Arvsfondsdelegationen kan uppmärksamma en specifik målgrupp eller ett angeläget område genom en så kallad särskild satsning. En särskild satsning innebär att Allmänna arvsfonden under en period fokuserar särskilt på området eller målgruppen. Projekten inom de särskilda satsningarna utvärderas gemensamt av en extern utvärderare. Under tiden satsningen pågår genomförs särskilda kommunikationsinsatser för att få in fler ansökningar som överensstämmer med satsningens inriktning och syfte. I övrigt gäller samma krav som för övriga projekt.

I detta avsnitt redovisas kortfattat de satsningar som pågick under 2019: satsningen på nyanlända barns och ungdomars etablering och delaktighet i samhället (Nyanländasatsningen), satsningen på äldre personer med funktionsnedsättning (Ålder är inget hinder) och satsningen på barns och ungas psykiska hälsa (Psykobryt).

3.8.1 Nyanländasatsningen

Syftet med Nyanländasatsningen är att bidra till att underlätta nyanlända barns och ungdomars etablering och delaktighet i samhället. Projekt inom

satsningen ska utveckla nya metoder eller verksamheter med och av målgruppen nyanlända barn och ungdomar. Projekten ska skapa möten mellan barn och unga som är etablerade i samhället och nyanlända och stärka målgruppens nätverk och möjligheter till språkträning.

Målsättningen var ursprungligen att fördela 400 miljoner kronor till 150 projekt under perioden 2016–2018. Satsningen lanserades i mars 2016 efter att regeringen i skrivelsen Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2014 (skr. 2014/15:132) uppmärksammat behovet av en sådan satsning. Sju projekt har beviljats stöd våren 2019 eftersom ansökningar togs emot under hela 2018. Totalt har därmed 100 projekt beviljats inom satsningen. Som en följd av förändringar i antalet nyanlända barn och ungdomar till Sverige och andra förändrade förutsättningar minskade ansökningstrycket och det uppsatta målet justerades ned till 120 projekt. Majoriteten av projekten pågår fortfarande. När alla projekt har avslutats beräknas satsningen ha fördelat en halv miljard kronor.

Även om Nyanländasatsningen formellt har avslutats är nyanländas mottagande och etablering även framöver ett prioriterat område för arvsfonden och ansökningar har fortsatt att komma in under 2019. Om de bifall som beslutats under hela 2019 räknas med har totalt 108 projekt beviljats sedan 2016 inom det prioriterade området nyanlända barns och ungdomars etablering. Projekten är fördelade över hela landet och de flesta projekten är lokala eller regionala.

3.8.2 Ålder är inget hinder

Under 2018–2021 genomför Allmänna arvsfonden en särskild satsning kallad Ålder är inget hinder. Satsningen vänder sig till äldre personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga.

Syftet med satsningen är att stimulera föreningar som bedriver ideell verksamhet, ickevinstdrivande organisationer och offentliga huvudmän att söka medel ur fonden till utvecklingsprojekt som på olika sätt kan öka tillgängligheten och delaktigheten i samhället för äldre med en medfödd eller förvärvad funktionsnedsättning.

Ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan (SV), som är geografiskt spridd i landet, har inletts för att nå ut med information så brett som möjligt om Ålder är inget hinder. Samarbetet innebär att handläggare från Arvsfondsdelegationens kanslifunktion åker ut till intresserade lokalavdelningar för att träffa studieförbundets medlemsorganisationer och diskutera projektidéer. Träffar har hittills genomförts i Lund, Gävle och Falköping. Representanter från framför allt pensionärsorganisationer, funktionshindersorganisationer, anhörigföreningar och andra studieförbund men även regionala och kommunala tjänstemän har medverkat vid dessa tillfällen. Inför varje träff har deltagarna ombetts att fundera ut en projektidé som de har testat på arvsfondens hemsida före mötet.

Förutom att deltagarna får information om Allmänna arvsfonden, gällande kriterier och om satsningen Ålder är inget hinder, erbjuds alla deltagare möjligheten att ”bolla sin idé” med kansliets handläggare. Under året deltog kansliet även på Mänskliga Rättighetsdagarna i Linköping där

ett välbesökt seminarium arrangerades under temat Äldres psykiska och fysiska hälsa.

Allmänna arvsfonden har under den tid som satsningen pågått fått in flera projektansökningar från civilsamhället som vänder sig till och involverar äldre personer med funktionsnedsättning. Ett exempel är Vi slutar aldrig cykla!, CK Armkrafts projekt. Föreningen utvecklar tillsammans med samarbetspartner en utbildningsmodell där äldre personer med funktionsnedsättning får möjlighet att börja med paracycling. Upplägget är en kurs över två terminer där deltagarna börjar med träning inomhus för att sedan fortsätta utomhus, först på rundbana och därefter ute i trafiken. Modellen utvecklas i Örebro, som är en utpräglad cykelstad. Det är emellertid vanligt att människor upphör att använda cykeln i högre ålder, ofta för att åldersrelaterade funktionsnedsättningar försvårar cyklingen eller gör den omöjlig. En handbok ska tas fram som kommer att tillhandahållas av föreningen och deras samverkanspartner. Projektet fortsätter inom ramen för CK Armkrafts ordinarie verksamhet och en särskild seniorsektion bildas inom klubben. Den fortsatta verksamheten finansieras med medlemsavgifter och bidrag.

Ett annat exempel på projekt inom satsningen är projektet Sprida mening som Sensus studieförbund är huvudman för. Projektet ska utveckla en radiopodd som vänder sig till äldre med en medfödd eller åldersrelaterad funktionsnedsättning. Med hjälp av känd och populär skönlitteratur, noveller, romaner och dikter ska målgruppens egna minnesbilder väckas till liv och dokumenteras. De mest inspirerande, roliga och intressanta historierna kommer att läsas upp av personer ur målgruppen. Musik som länkar till texterna och som stämningsskapare kommer också att bli ett viktigt inslag för helheten. Efter projekttiden ska verksamheten ingå i Sensus ordinarie studiecirkelverksamhet.

Under 2019 startade 20 projekt inom satsningen. Vid 2019 års utgång hade totalt 23 projekt fått nästan 41 miljoner kronor i bidrag inom satsningen.

3.8.3 Psykbryt

Under 2019 lanserades en ny satsning med fokus på psykisk hälsa hos barn och unga. Satsningen har fått namnet Psykbryt, som associerar till att bryta med psykisk ohälsa. Syftet med satsningen är att kunna bevilja medel till fler projekt med fokus på psykisk hälsa hos barn och unga. Satsningen ska sprida kunskap om metoder, modeller och lärdomar från tidigare och pågående arvsfondsprojekt som arbetar med att stärka den psykiska hälsan hos målgruppen.

Under 2019 har satsningen förberetts och den lanserades i november. Den beräknas pågå under åren 2020–2022. Målen för satsningen är att:

1. antalet projekt som rör barns och ungas psykiska hälsa ska öka,
2. uppmärksamma eftersatta områden som kan stärka den psykiska hälsan så att fler projekt rör just dessa specifika områden,
3. öka kännedomen om arvsfondsprojekt som rör barns och ungas psykiska hälsa så att fler inspireras av dessa, och
4. fler tar del av och använder sig av projektresultat inom området.

Under 2019 har ett förberedande möte med representanter från civilsamhället ägt rum i Göteborg för att uppmärksamma satsningen och få hjälp med att identifiera eftersatta områden. Kanslifunktionen har informerat om satsningen på MR-dagarna och deltagit i Sveriges Kommuner och Regioners kraftsamling mot psykisk ohälsa för att sprida information om satsningen.

Satsningen har den positiva ansatsen att verka för barns och ungas psykiska hälsa, vilket innefattar att motverka psykisk ohälsa, men är större än så. Inom ramen för satsningen kommer även projekt som rör ämnet att lyftas och spridas.

Exempel på projekt som fått beslut inom ämnet under 2019 är föreningen Minds projekt Oss unga emellan, ett projekt som fokuserar på folkbildning och samtalsverktyg till unga om psykisk ohälsa. I det projektet ska Mind tillsammans med studieförbundet Bilda ta fram olika verktyg med syfte att öka kunskap om psykisk ohälsa, minska stigma och stärka beredskapen att agera när man själv eller andra drabbas av psykisk ohälsa. Målgruppen är unga personer mellan 15 och 19 år. Verktygen som utvecklas ska hjälpa unga att få mer kunskap om psykisk ohälsa, att bli bättre på medmänskliga samtal om psykisk ohälsa och att söka hjälp från vuxna när det behövs. Den kunskapshöjande insatsen ska särskilt fokusera på att höja målgruppens kunskaper och stärka förmågan att prata om livet och ge stöd till varandra. Ett mål för projektet är att många unga ska veta en aning mer om psykisk ohälsa och förstå mer om hur man bäst kan bemöta en person som mår dåligt. På så sätt är ambitionen att projektet ska ge stor effekt. Projektet ska skapa opinion kring vikten av medmänskliga samtal om livet och verka för att unga får bättre stöd av vuxna i sin närhet. Verktygen ska spridas genom en nationell folkbildningsinsats.

Ett annat projekt som verkar inom ramen för satsningen Psykbryt är Korpen Vallentunas Riskful play. Det är ett projekt som vill stärka barns och ungdomars självförtroende att ta kontroll över sina fysiska och mentala förmågor. Genom att utmana målgruppens förmågor i miljöer som triggat leklust och nyfikenhet utvecklas såväl de motoriska som de mentala egenskaperna, något som stärker målgruppens känsla av egenmakt och möjlighet att påverka sin framtid. Korpen Vallentuna ska, tillsammans med flera samarbetsparter, ta fram en metodbok och en ledarutbildning kring spontanidrott. Ett delmål är att metoden även ska kunna användas av kommuner och andra aktörer i planerandet av nya utmanande spontanidrottsytor.

4 Projekt inom de av regeringen prioriterade områdena

I det följande presenteras översiktligt projekt inom de tolv områden regeringen angett som prioriterade i sin skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2018 (skr. 2018/19:146).

Av tabell 4.1 framgår att drygt 728 miljoner kronor av beslutade medel har gått till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Det motsvarar 97 procent av de medel Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2019. Motsvarande andel under 2018 var 92 procent.

Liksom tidigare år har ett stort antal projekt fokus på att främja psykisk och fysisk hälsa, 134 projekt eller cirka 30 procent av samtliga projekt. Inom området Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning har 22 projekt kategoriserats. Det är ett resultat av den särskilda satsningen på äldre med funktionsnedsättning som lanserades under 2018. Under 2018 var det endast sex projekt som kategoriserats inom den kategorin. 58 projekt har kategoriserats som projekt som fokuserar på att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning, vilket är det högsta antalet projekt i den kategorin sedan den infördes 2008.

Tabell 4.1 Bifallsbeslut fördelat på de prioriterade områdena

Prioriterat område	Antal projekt	Belopp, tkr
Främja psykisk och fysisk hälsa	134	238 210
Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering	81	117 028
Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	58	81 609
Ökad delaktighet i kulturlivet	44	71 041
Öka delaktighet och stärka demokratin	39	58 001
Stärka inflytandet för barn och unga	27	44 006
Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar	22	30 505
Förebygga våld, mobbning och trakasserier	16	34 286
Främja ett starkt föräldraskap	14	21 367
Främja etableringen på arbetsmarknaden	9	14 425
Ökad jämställdhet och jämlikhet	7	11 002
Stärka barnets rättigheter	4	6 564
Totalt	455	728 044

4.1 Exempel på projekt som pågick under 2019 per prioriterat område

4.1.1 Främja psykisk och fysisk hälsa

Projektet Vi minskar självmorden, Suicide Zero

Projektet syftar till att anpassa och vidareutveckla befintliga evidensbaserade och erkända metoder så att föräldrar och andra vuxna runt yngre barn (9–11 år) kan få de verktyg som behövs för att tidigt uppmärksamma och förebygga psykisk ohälsa hos barnen. För att öka medvetenheten och tillgängliggöra metodiken ska man i projektet utveckla och producera en fakta- och kunskapsbas inom suicidprevention och barns psykiska hälsa samt en digital suicidpreventiv verktygslåda i form av en webbsida eller

app. Projektet omfattar även framtagandet av ett informationsmaterial som skickas ut till alla föräldrar som har en 9-åring. Efter projektets slut ska verktygen och kunskapsbasen användas i organisationens ordinarie verksamhet.

Skr. 2019/20:180

4.1.2 Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

Inkludering av nyanlända genom golf (iGolf), Skånes Golf förbund

Projektet vill skapa en modell för inkludering genom idrottsliga och andra aktiviteter på golfklubbar i Skåne. Inom ramen för projektet ska deltagarna få var sin mentor samt tillgång till de företagsnätverk som finns i varje golfklubb. Målgruppen för projektet är nyanlända barn och unga och deras familjer. Efter projekttiden planerar förbundet att tillsätta en tjänst som ska arbeta med inkluderingsfrågor och fungera som ett stöd för de lokala golfklubbarna. Arbetet med inkludering genom golf kommer via Golf förbundet att spridas till samtliga 21 golfdistrikt.

4.1.3 Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

Ge makten vidare, FUB Uppsala

Av, med och för personer med intellektuell funktionsnedsättning skapas en ”sambandscentral” i Uppsala. Arbetet tar sin utgångspunkt i vad målgruppen vill utvecklas inom. Deltagarna får bland annat arbeta med administrativa uppgifter på FUB:s kansli, med kompetensutveckling och med förmedling av arbete och fritidsaktiviteter. Deltagarna får utifrån förmåga, kunskap och erfarenhet medverka i det intressepolitiska arbetet för ökad egenmakt och inflytande över beslutsprocesser på individ-, organisations- och systemnivå. Efter projektets slut tar Uppsala kommun över ansvaret för att driva, genomföra och sprida resultaten.

4.1.4 Ökad delaktighet i kulturlivet

Projektet Teater-Fiket, Studieförbundet Skaraborg

Projektet syftar till att långsiktigt tillgodose möjligheter till sysselsättning och fritid inom kultur och estetisk verksamhet för personer med funktionsnedsättningar. Projektet har som mål att skapa en permanent mötesplats för sysselsättning och fritidsaktiviteter inom området estetisk verksamhet.

Inom projektet kommer man skapa en caféverksamhet med hälsoprofil, Teater-Fiket. Där ska målgruppen kunna delta i teater-, musik- eller rörelseaktiviteter, arbeta i caféet men även jobba med ord, bild och information. Man tänker producera ett metodkoncept som en publikation. Målet är att skapa minst 15 sysselsättningsplatser och etablera en fast teaterensemble.

Målgrupperna/deltagarna rekryteras i samarbete med gymnasieskolan, LSS samt Social & Arbetsmarknad. Studieförbundet, Lidköpings kommun och deltagande samarbetspartner har för avsikt att vara behjälps-

liga att starta en brukarförening som i sin tur ska kunna driva verksamheten vidare efter projektets slut.

4.1.5 Öka delaktighet och stärka demokratin

Projektet Social Recycling, Changers Hub

Projektet syftar till att förändra bilden av framgång för unga 16–25 år i socioekonomiskt utsatta områden. Målet är att inspirera unga till konstruktiva vägval.

Metoden är social recycling – ett kreativt angreppssätt där motiverade lokala förebilder används som verktyg för att nå och påverka mindre motiverade ungdomar i området. Genom att rekrytera och engagera förebilder i närområdet till en hubb där möten mellan motiverade och omotiverade människor kan uppstå är förhoppningen att nya grunder till framgång skapas. De lokala förebilderna har i stor utsträckning genomfört sina studier, arbetar i olika sektorer och bor i stadsdelen. Tillsammans med målgruppen utvecklas kurser i entreprenörskap, individuella coachningsprogram och föreläsningar i syfte att inspirera, ge kunskap och utveckla nätverk.

Initialt ska hubben byggas och utvecklas i Botkyrka men flera stadsdelar i Stockholm och andra kommuner i Sverige följer projektet inför en eventuell spridning med stöd av den metodhandbok som tas fram. Efter projektet planeras mötesplatsen att drivas av föreningen med finansiella bidrag från kommunen, näringslivet och ideella krafter.

4.1.6 Stärka inflytandet för barn och unga

Projektet Tredje Kraften, Verdandi Riksförbund

Syftet med projektet är att utveckla en modell för brukarinflytande för unga (16–26 år) som lider av samsjuklighet, psykisk ohälsa och missbruk/beroende, så att de får en bra, jämlik och samordnad vård. Att lyssna på och stärka unga brukare är en framgångsfaktor och leder till ökad träffsäkerhet och bättre resultat. Målet med projektet är att tillsammans med målgruppen ta fram en helhetsmodell med konkreta verktyg för brukarinflytandet för unga med missbruk och samtidig psykisk ohälsa.

Projektet kommer att genomföras i samarbete med såväl hälso- och sjukvård som socialtjänst och institutioner. Modellen kommer efter projektets slut att förvaltas av Brukarkraft, ett kvalificerat resurscentrum för brukarinflytande i hela landet.

4.1.7 Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar

Tillsammans för psykisk hälsa – Senior, Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland

I projektet samverkar folkbildningen, ideella aktörer, kommun och region i syfte att minska den psykiska och existentiella ohälsan bland äldre personer med funktionsnedsättning. Genom att erbjuda samtalsgrupper på

centrala platser i kommunen där samtalsledarna själva tillhör målgruppen och har adekvat erfarenhet från sin yrkesverksamma tid, är tanken att arbeta förebyggande. Vårdcentraler och husläkare ska kunna föreslå insatsen för målgruppen, men grupperna kommer att vara tillgängliga för alla äldre. Målet är att utveckla en kostnadseffektiv modell som kan etableras i länet men även spridas till andra regioner i landet.

Projektet kommer att kunna möta motsvarande målgrupper med annan etnisk bakgrund genom att metoden översätts och anpassas till andra språk och kulturer. Erfarenheter visar att äldre personer som har en annan kulturell bakgrund och som drabbas av existentiell ohälsa saknar naturliga stödfunktioner och har svårt att ta del av befintligt material.

4.1.8 Förebygga våld, mobbning och trakasserier

Projektet Barnens röst om sexuell exploatering, ECPAT

Syftet med projektet är att minska det psykiska lidandet för barn vars bilder och filmer sprids på nätet utom deras kontroll. I projektet kommer man att ta fram riktlinjer för barnets rätt till säkerhet och inflytande med särskild utgångspunkt i barn med erfarenheter av sexuell exploatering.

I samråd med målgruppen kommer stödjande metoder och rådgivning att utvecklas som kommer att erbjudas barn som har utsatts för sexuell exploatering. Vidare kommer man att inrätta en tjänst som på uppdrag av barn hjälper till med nedtagning av egenproducerat sexuellt exploaterande material från nätet. Projektet kommer att drivas i samråd med bland annat hotlines från andra nordiska länder och polisens nationella operativa avdelning i Sverige. De verktyg som tas fram ska användas i ECPAT:s ordinarie verksamhet efter projektets slut.

4.1.9 Främja ett stärkt föräldraskap

Projektet Familjelyftet, Riksförbundet Attention

Projektet syftar till att föräldrar som har en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) ska bli stärkta i sitt föräldraskap och få en förbättrad kommunikation med samt bemötande av socialtjänsten när de söker stöd. Inom projektet genomförs en kartläggning och en enkätstudie. Syftet är att få en bild av hur det är att vara förälder med NPF i mötet med socialtjänsten och hur barn upplever familjens kontakt med socialtjänsten.

I två pilotkommuner deltar socialtjänsten och där kommer förbättringsteam, som består av både profession och klienter, att inrättas. Den primära målgruppen är familjer som har kontakt med socialtjänsten kring stödinsatser för sina hemmaboende barn, och där minst en av föräldrarna har en NPF-diagnos.

Projektet kommer att drivas av Attention efter projekttiden, och dess överlevnad kommer att bestå av det material som produceras såsom trycksaker, informationsfilmer, en app och webbaserad information och som riktar sig till föräldrarna och socialtjänsten. Utöver detta utformas ett studiecirkelmateriale för föräldrar med NPF och ett utbildningspaket för socialtjänsten.

4.1.10 Främja etableringen på arbetsmarknaden

Projektet Övergång skola arbetsliv, Synskadades Riksförbund Skåne

Projektet syftar till att underlätta övergången mellan skola och arbete för unga med synnedbättning. Målet är att ta fram ett digitalt verktyg som vägleder i övergången från skola till arbete och som gör att fler från målgruppen kommer in på arbetsmarknaden.

Genom intervjuer och olika arbetsgrupper ska framgångsfaktorer och hinder identifieras. Grupperna ska bestå av personer i olika livssituationer: ungdomar som snart ska eller nyligen har slutat skolan, ungdomar som gått ut skolan för ett par år sedan och personer som har haft arbete eller varit arbetslösa en längre tid. Professionella runt målgruppen deltar i vissa träffar och bidrar med sin kunskap och erfarenhet. Arbetet ska resultera i ett digitalt verktyg som ska fungera som vägledning för användarna.

Efter projektet ska verktyget fritt kunna användas av målgruppen och professionella. Synskadades Riksförbund kommer använda projektets erfarenheter och resultat i studiecirklar samt ansvara för spridning och uppdateringar av det digitala verktyget.

4.1.11 Ökad jämställdhet och jämlikhet

Projektet Killars röster om heder, Kvinnors nätverk

Projektet ska utveckla en nationell webbplats med olika stödinsatser för killar med hedersproblematik. Den primära målgruppen är killar i åldern 13–25 som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck och/eller som mot sin vilja tvingats in i en roll som de inte vill ha. Syftet med projektet är att fler killar som lever i hederskontext ska välja att söka stöd, och i förlängningen få hjälp.

Projektet ska bland annat resultera i en webbplats med information om problematiken. Utifrån intervjuer med personer i målgruppen skapas berättelser i ljud och bild om killars erfarenheter och tankar kring att leva i en hederskontext. Projektet omfattar en utställning som visas i skolor, bibliotek och konsthallar. Inom projektet produceras även en antologi och lärarhandledning så att materialet kan användas i pedagogiska situationer.

Den färdigställda webbplatsen kommer efter projektens slut drivas vidare inom ramen för Kvinnors Nätverks/Linnamottagningens ordinarie verksamhet. Utställningen och boken kommer att bli en del av verksamhetens kommunikationsarbete, med syfte att informera och möjliggöra samtal om killar, hedersrelaterat våld och förtryck.

4.1.12 Stärka barnets rättigheter

Projektet Barnrättsdetektiverna, MR-piloterna Ideell förening

Syftet med Barnrättsdetektiverna är att öka barns kunskap om rättigheterna i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) samt vad den innebär i praktiken i barnens vardag, med fokus på skolan. Målet är att barnen i tidig ålder ska få lära sig att de är rättighetsbärare och därigenom stärka deras möjligheter att utkräva sina rättigheter och använda sin rätt till delaktighet. Målgruppen för projektet är elever på lågstadiet.

Metoden för arbetet är att låta eleverna utforska olika människorättsområden kopplat till skolan och samtidigt lära sig om vilka som är ansvariga för att deras rättigheter uppfylls. En digital plattform kommer att tas fram tillsammans med målgruppen och läromedel och lärarhandledning kommer att produceras. Läromedlet kommer att spridas till Sveriges lågstadieskolor. Materialet kommer att vara gratis och tillgängligt för alla.

5 Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden

5.1 Projekten kontrolleras i flera steg

För att säkerställa att medel från Allmänna arvsfonden används på rätt sätt genomförs kontroller både inför och efter beslut om stöd av den organisation som söker finansiering och av det projekt som ska genomföras.

I följande avsnitt beskrivs de insatser som löpande görs för att säkerställa kontrollen av medlens användning. Arbetet görs av såväl kanslifunktionens handläggare och controllers som godkända och auktoriserade revisorer. Under 2019 förstärktes controllerfunktionen. De övergripande arbetsuppgifterna är att kontrollera hur medlen använts samt vara stöd till de organisationer som fått medel från Allmänna arvsfonden, och till kanslifunktionens handläggare i frågor som rör projektens ekonomiska budgetering och redovisning.

Under 2019 har bland annat riktlinjer för bedömning av olika typer av projektkostnader vidareutvecklats och ett internt projekt för att identifiera och förebygga risker i arvsfondsprojekt har genomförts.

5.1.1 Allmänna arvsfondens generella villkor

I de generella villkoren för stöd från Allmänna arvsfonden står det bland annat vad arvsfondens pengar inte får användas till. Den stödsökande organisationen bekräftar i sin ansökan att de läst och godkänt de generella villkoren. När den stödmottagande organisationen senare begär utbetalning av (rekvirerar) projektstöd, blir Allmänna arvsfondens villkor bindande. Om den stödmottagande organisationen inte använder pengarna i enlighet med ansökan eller villkoren, kan organisationen bli återbetalningsskyldig. I de fall där arvsfonden misstänker brott görs polisanmälan, vilket inte förekom under 2019.

När en organisation skriver under en ansökan om medel ur Allmänna arvsfonden bekräftar den samtidigt att den egna organisationens verksamhet samt det planerade projektets verksamhet inte strider mot Allmänna arvsfondens krav på demokratiska värderingar. Dessa värderingar är lika rättigheter och möjligheter, delaktighet och inflytande samt inkludering.

5.1.2 Kontroll inför beslut om stöd

Referenstagning

Referenser tas på organisationen, det planerade projektet och verksamheten genom kontakt med till exempel kommunen, andra etablerade samhällsaktörer och samarbetspartner.

Bakgrundskontroll

Kanslifunktionen kontrollerar om den sökande tidigare sökt och beviljats medel från fonden. Är organisationen inte känd sedan tidigare görs, förutom referenstagning enligt ovan, en kontroll av vad som anges om och av organisationen på internet. En del av denna kontroll är exempelvis en översiktlig granskning av organisationens webbplats.

Behörighetskontroll

Kanslifunktionen kontrollerar att den eller de som skrivit på en ansökan också är behörig att företräda den sökande organisationen. Organisationens stadgar, årsredovisning och protokoll går igenom.

Budgetkontroll

Kanslifunktionens controllers går igenom samtliga projekts budgetar i syfte att få en samstämmig bedömning av projektens kostnader och mer kostnadseffektiva projekt.

Skattekontroll

Skattekontroll genomförs för att kontrollera skatteregistrering och om organisationen har några obetalda skulder eller betalningsanmärkningar.

Dialog med den sökande och projektets samarbetsorganisationer

Innan ett beslut om ett bifall fattas har ansvarig handläggare alltid en dialog med den sökande organisationen och de centrala samarbetsorganisationerna. Viktiga delar i dialogen är målgruppens delaktighet i projektet, förutsättningarna för att genomföra projektet, olika sätt på vilka verksamheten är tänkt att leva vidare efter projektets slut samt projektets finansiering.

5.1.3 Kontroll efter beslut om stöd

Obligatorisk introduktionsdag för nya projekt

För att ge projekten bra förutsättningar för att genomföra sin verksamhet enligt de krav och villkor som Allmänna arvsfonden ställer på dem, är projektledare för samtliga nya projekt med på en obligatorisk introduktionsdag. Vid introduktionsdagen informeras om bland annat Allmänna arvsfondens generella villkor och vilka åtgärder som vidtas i fall stödmottagarna bryter mot dessa. Det är också ett tillfälle för handläggare att träffa företrädare för samtliga projekt.

Under de tre introduktionsdagar som genomfördes under 2019 deltog Skr. 2019/20:180 drygt 200 projekt.

Handläggaren har kontinuerlig kontakt med pågående projekt

Handläggarna använder ett coachande arbetssätt, vilket innebär en löpande dialog under hela projektperioden med projektledare och andra representanter för den stödmottagande organisationen.

Handläggarna genomför också projektbesök på plats. Under 2019 genomförde handläggarna platsbesök hos 135 projekt runt om i landet. Ett antal av dessa platsbesök genomfördes tillsammans med controllerfunktionen.

Kanslifunktionen har i samarbete med projekten tagit fram en projekt-handbok som innehåller tips och råd om hur man driver ett arvsfondsprojekt. Handboken delas ut i samband med introduktionsdagen och den finns även tillgänglig digitalt på Allmänna arvsfondens webbplats. Handboken kan även användas av nya sökande inför att de planerar sin ansökan.

Transparens om projekten

Alla projekt- och lokalstöd finns presenterade på Allmänna arvsfondens webbplats. Syftet med projektsidorna är att informera om vilka projekt som har fått medel ur Allmänna arvsfonden och hur de ska användas.

Årlig redovisning

Sedan 2016 fattar Arvsfondsdelegationen fleråriga beslut för projektstöd. Det betyder att ett projekt får en budgetram för hela projektperioden, det vill säga normalt upp till tre år. Efter varje genomfört projektår ska stödmottagaren skicka in en årsrapport och en ekonomisk redovisning samt en plan för nästkommande år i projektet. Då görs samma typ av kontroller som inför det första beslutet. Årsrapporten godkänns av ansvarig enhetschef innan projektet kan rekvirera medel för nästkommande projektår. Vid större förändringar i projektet krävs ett tilläggsbeslut från Arvsfondsdelegationen. Efter det sista projektåret görs en särskild slutrapport, som ska godkännas av ansvarig enhetschef.

Lokalstödsprojekt redovisar sina projekt när byggnationen är klar, senast två år efter beslut.

Projekten granskas av en revisor

Samtliga projekt granskas av en godkänd eller auktoriserad revisor utifrån Allmänna arvsfondens anvisningar för revisorer. I granskningsrapporterna framgår bland annat om projektens rapporterade kostnader överensstämmer med budgetposterna i Arvsfondsdelegationens beslut. Revisorerna ska bland annat även göra iakttagelser ifall de utbetalda medlen inte hållits avskilda, om kostnader som inte är stödberättigade enligt Allmänna arvsfondens villkor finns upptagna eller om det inte finns en fastställd attestordning.

Kontrollbesök och skrivbordskontroller

Arvsfondsdelegationens mål är att tio procent av de projekt- och lokalstöd som beviljas under föregående år besöks av kanslifunktionens controllers. Syftet med de så kallade kontrollbesöken är både att vara ett stöd i ekonomiska frågor och att granska att Allmänna arvsfondens pengar har använts på ett riktigt och effektivt sätt.

Urvalet av vilka projekt som besöks sker dels slumpmässigt, dels utifrån en risk- och väsentlighetsbedömning. Kontrollbesöken sker alltid på plats hos projekten.

Under 2019 utförde controllerfunktionen 24 kontrollbesök och 9 skrivbordskontroller, vilket motsvarar nio procent av fattade bifallsbeslut 2018. Controllerfunktionen har granskat sju projekt i kategorin slump under 2019 som samtliga avsåg projektstöd. I två av projekten gjordes iakttagelser som åtgärdades av stödmottagaren.

I kategorin risk och väsentlighet granskades 26 projekt under 2019, varav 3 avsåg lokalstöd och 23 projektstöd. I nio (35 procent) av besöken gjordes iakttagelser som åtgärdades av stödmottagaren. Det är en minskning jämfört med 2018 då andelen var 48 procent. En av kontrollerna ledde till att projektet avbröts. Den främsta orsaken var att projektmedelsanvändningen inte kunde godkännas i sin helhet.

Proaktiva och stödjande insatser har gjorts vid i stort sett samtliga kontrollbesök. De proaktiva insatserna har bestått i att felaktigheter som har upptäckts har åtgärdats innan redovisningen granskats av revisor och lämnats till arvsfonden. De stödjande insatserna har bestått i exempelvis rådgivning i bokföring, upplägg av projektredovisning, stöd inför redovisning eller omdisponering av budget.

Enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen överlämna ärenden till Kammarkollegiet, om det finns skäl att överväga ett åläggande för mottagaren att betala tillbaka stöd ur fonden. Under 2019 gjordes ett sådant överlämnande till Kammarkollegiet för eventuellt återkrav av utbetalda projektmedel. Under 2018 gjordes tre sådana överlämnanden.

5.1.4 Lokalstödsuppföljning

Samtliga organisationer som har fått lokalstöd från Allmänna arvsfonden förbinder sig att bedriva verksamheten i minst tio år. Denna uppföljning görs vid två tillfällen, efter fyra år och efter tio år.

2019 års uppföljning av lokalstöd som beslutades för tio år sedan omfattade 30 organisationer. Uppföljningen visar att 28 av dem fortfarande bedriver den verksamhet de fått bidrag för. Två projekt har avbrutits, varav det ena aldrig påbörjades och samtliga medel betalades tillbaka. I det andra fallet överlämnades ärendet till Kammarkollegiet som 2013 fattade beslut om återkrav efter att föreningen hade försatts i konkurs. Inga medel kunde återföras till fonden.

Fyraårsuppföljningen, som omfattade 55 projekt, visade att 53 organisationer bedriver den verksamhet som de fått bidrag för. Två projekt hade avslutats i förtid. I båda fallen påbörjades aldrig projekten och inga medel betalades ut.

6 Kommunikation, uppföljning och utvärdering

6.1 Kommunikation

Under 2019 har en ny kommunikationsstrategi för Allmänna arvsfonden tagits fram. Syftet med strategin är att ange en inriktning för kommunikationen för Allmänna arvsfonden. De primära målen för kommunikationen är att öka inflödet av ansökningar med potential att få stöd, skapa förtroende genom att visa på resultat och samhällsnytta samt erfarenhets-spridning. Parallellt med arbetet togs även en ny logotyp fram.

Under 2019 genomfördes en effektkartläggning inför uppstarten av ett webbprojekt där arvsfonden.se ska arbetas om. Projektet startades i slutet av 2019 och syftet med den nya webbplatsen är att öka stödet till kunder och intressenter där prioriterade användargrupper är ansökaren, projektledare för arvfondsprojekt samt medier, allmänhet och andra intressenter som vill veta mer om hur Allmänna arvsfonden fungerar och vilka resultat den bidrar till i samhället.

6.1.1 Allmänna arvsfonden i sociala medier

Allmänna arvsfonden finns på Twitter, Facebook och Instagram. Arvsfondens närvaro på sociala medier ökade under 2019. Det har skett en stadig ökning av antalet personer som väljer att aktivt följa arvsfonden i de sociala kanalerna. Allmänna arvsfondens Facebook-sida ökade under 2019 till 7 188 följare, en ökning med 25 procent jämfört med 2018. Arvsfondens Twitter ökade till 1 607 följare, en ökning med 3 procent jämfört med 2018. Arvsfondens Instagram hade 1 725 följare 2019, en ökning med 39 procent från året innan.

6.1.2 Allmänna arvsfondens nyhetsbrev

Syftet med arvsfondens nyhetsbrev är att öka kännedomen om och förtroendet för samt fördjupa kunskapen om Allmänna arvsfonden och hur fondens medel används. Under 2019 skickades tio nummer av arvsfondens nyhetsbrev ut.

Målsättningen är att öka antalet prenumeranter på nyhetsbrevet, och det har kontinuerligt gjorts insatser för att samla in nya prenumeranter. Under 2019 har antalet prenumeranter på nyhetsbrevet ökat till 6 005, vilket är en ökning med 18 procent jämfört med föregående år.

6.1.3 Allmänna arvsfonden i medierna

För fjärde året i rad publicerade arvsfonden sin projektbarometer. Syftet med barometern är att visa hur fördelningen av projektstöd ser ut länsvis. Projektbarometern för utdelade medel 2019 resulterade i 81 publiceringar med ett beräknat annonsvärde av 1 119 000 kronor.

Som framgår av tabell 6.1 har arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier varit hög de senaste tre åren.

Tabell 6.1 Exponering och genomslag i redaktionella medier

	2019	2018	2017
Antal artiklar	2 741	2 400	2 906
Delningar Facebook	109 027	79 369	115 428
Delningar Twitter	1 578	4 971	3 878

Källa: Statistisk årsrapport 2019 framtagen av Retriever.

6.1.4 Sverigeresan

Syftet med den så kallade Sverigeresan är att organisationer ska få en ökad kännedom om de möjligheter arvsfonden kan ge. Ambitionen är att besöka alla Sveriges län under en fyraårsperiod. Under besöken bjuds föreningslivet och föreningslivsansvariga kommunala tjänstemän från länens alla kommuner in. Målet är att öka antalet projekt i de län som besöks. Inom ramen för Sverigeresan besöktes under 2019 Västra Götalands, Östergötlands och Södermanlands län. Sammanlagt deltog drygt 1 220 personer, och 38 kommuner från dessa län var representerade. Av besökarna uppgav 97 procent att de var nöjda eller mycket nöjda med träffen och 41 procent av besökarna uppgav att de kommer att söka stöd från Allmänna arvsfonden inom ett år.

6.1.5 Informationsträffar med kommuner

Tjänstemän som arbetar lokalt med föreningslivsfrågor är nyckelaktörer för att nå ut med information om arvsfonden till föreningslivet i hela landet. Under 2019 anordnades två särskilda informationsträffar (utöver Sverigeresan) för denna målgrupp. Totalt deltog 70 tjänstemän från drygt 40 kommuner runt om i landet som tog på sig att sprida informationen vidare till föreningslivet i sina respektive kommuner.

6.1.6 Övriga informationsträffar ute i landet

Med syfte att sprida information om arvsfondens kriterier och få in fler ansökningar deltar kanslifunktionen också i träffar som arrangeras av andra aktörer, som till exempel studieförbund och länsstyrelser. Under 2019 besökte kansliet bland annat Vetlanda, Göteborg, Borås, Malmö och Örebro och informerade drygt 800 personer som är, arbetar med eller engagerar sig i fondens målgrupper.

Därutöver fanns arvsfonden på plats på bland annat Mänskliga rättighetsdagarna, Järvaveckan, Almedalen, Forum om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt Folk och kultur. På samtliga evenemang gavs möjlighet för deltagarna att testa sina projektidéer och få information om arvsfonden.

De utvärderingar som Arvsfondsdelegationen initierat utförs av forskare inom det aktuella området. Utvärderingarna visar att de erfarenheter och kunskaper som det civila samhällets organisationer genererar i stor utsträckning tas tillvara både i organisationer, offentlig sektor och forskningsvärlden. Det civila samhällets organisationer utvecklar sitt organisationskapital, gör nya upptäckter inom sitt område, utökar sina målgrupper och skaffar nya samtalspartner. Och framför allt – projekten utvecklar metoder och verksamheter som kommer Allmänna arvsfondens tre målgrupper till godo.

Projektet leder exempelvis till att nya arbetsmetoder och verksamheter, nya hjälpmedel och förbättrade former för delaktighet sprids vidare och till betydande del blir reguljär verksamhet finansierad av offentliga eller andra medel. På det sättet blir projekten investeringar i samhället, som kommer Allmänna arvsfondens målgrupper till del även långt efter det att finansieringen ur fonden upphört.

Att ta tillvara kunskaper och erfarenheter

Arvsfondsdelegationens strategi för uppföljning och utvärdering är att följa pengarnas väg från inkommen ansökan fram till avslutat och redovisat projekt. Syftet är att ta tillvara kunskaper och erfarenheter från inkomna ansökningar och beviljade projekt. Strategin genomförs i tre steg: uppföljning, utvärdering och erfarenhetspridning. Strategin utgår från flera övergripande frågeställningar:

- Vilka spår lämnar Allmänna arvsfondens pengar?
- Under vilka betingelser lämnar pengarna spår?
- Vilka framkomliga vägar och vilka hinder stöter projekten på?
- Hur upplever målgrupperna insatserna?
- Vilka roller har målgruppen i projekten och hur får de en röst?
- Hur många har deltagit i den aktuella verksamheten?

6.2.1 Uppföljning av enskilda projekts överlevnad

Organisationer och föreningar som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår lämna in en redovisning av projektet. De avslutade projektens slutredovisningar granskas särskilt och grupperas sedan i fyra olika kategorier utifrån vilka spår projekten lämnar (se nedan). Kategoriseringen görs dels utifrån slutredovisningen, dels utifrån kompletterande diskussioner med de avslutade projekten. Den slutliga kategoriseringen görs minst fyra månader efter det att stödet ur Allmänna arvsfonden upphört. Syftet med granskningen av slutredovisningarna är att kontrollera att medlen används för avsett ändamål, att följa upp i vilken omfattning projekten lever vidare samt ge kunskap om under vilka betingelser Allmänna arvsfondens pengar lämnar spår.

Under 2019 slutredovisades totalt 130 projektstöd som kategoriserades enligt nedan. Lokalstödsprojekten ingår inte i kategoriseringen. I bilaga 3 görs också en kort beskrivning av respektive projekts överlevnad i kategori 3 och 4 efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden upphört.

Kategori 1 – Projekt som inte lämnar några spår

I kategori 1 ingår de projekt som inte lyckades genomföra den verksamhet som de hade beviljats medel för. En vanligt förekommande anledning till att projekten inte lyckades är att de inte var tillräckligt förankrade i de planerade samarbetsorganisationerna. Uppföljningar av denna kategori projekt visar dock att de erfarenheter som gjordes inom projekten i vissa fall ligger till grund för föreningens fortsatta utvecklingsarbete. Under de år som kategoriseringen genomförts har endast ett fåtal projekt hamnat i denna kategori. En förklaring till detta är sannolikt att projekten delredovisar efter varje år och att arvsfondens handläggare coachar projekten under projektets gång. Inget av de slutredovisade projekten hamnade i denna kategori under 2019.

Kategori 2 – Projekt som genomfört den verksamhet som planerats

I kategori 2 finns de projekt som har gjort det som stod i deras projektplan, men som inte på ett tydligt sätt lever vidare efter projektets slut. Under 2019 slutredovisades 59 projekt som tillhör denna kategori. Majoriteten av dessa projekt handlar om att utifrån erfarenheter från målgruppen ta fram metoder, handledningar och kunskap. Ämnena kan variera och omfatta exempelvis överdrivet dataspelning, funktionshinderskonventionen och missbruk.

Projekten i denna kategori har genomförts enligt plan men har vid redovisningstillfället inte lämnat några synliga spår i det fortsatta arbetet. Enligt projekten krävs det mycket tid för att sälja in och marknadsföra sina tjänster och material, tid som inte längre finns när projektet är avslutat. Även om de aktiviteter som genomförts inom projektet inte längre finns kvar kan de verksamheter som bedrivits under projektets gång ha varit av stor betydelse för dem som varit delaktiga. Exempelvis de unga som via Dala Arbetsrehab fått hjälp att komma vidare till studier eller sysselsättning. Ett annat exempel är unga män som via föreningen Here 4 Us killjournsverksamhet fått hjälp med sin våldsproblematik.

Här finns också exempel på nya samarbeten som uppstått, exempelvis Synskadades Riksförbund som samarbetat med Riksidrottsförbundet och Gymnastik- och idrottshögskolan för att ge barn och unga med synnedättning möjlighet att delta i ämnet idrott och olika fritidsaktiviteter.

Kategori 3 – Erfarenheterna från projekten lever vidare

I kategori 3 finns projekt som har tagit fram en metod eller ett nytt arbets sätt som sedan används i organisationen eller av aktörer utanför organisationen, exempelvis inom offentlig sektor. 26 av de slutredovisade projekten har av Arvsfondsdelegationen kategoriserats inom denna kategori.

Erfarenheterna från projekten tas tillvara på ett tydligt sätt, men det kan vara svårt att få en uppfattning om i vilken utsträckning det sker. Erfarenheterna används, efter projektets slut, ofta i olika former av utbildningar i studiecirkel och mentorskapsprogram. Ett exempel på detta är Föreningen Fritidsforums (Riksförbundet Sveriges fritids- och hemgårdar) projekt I.D. Identitet och Delaktighet på sociala medier för unga med funktionsvariationer. Projektet syftade till att lära och stärka ungdomar att

använda sociala medier på ett sätt som ger förutsättning att delta på lika villkor som alla andra. Föreningen utbildar och informerar efter projektets slut fritidsledare och personal i öppen fritidsverksamhet.

Ett annat exempel är Sveriges Kulturskoleråds projekt Kulturskolan och barn på flykt, som vänder sig till unga nyanlända. Föreningen utbildar efter projektet sina pedagoger och chefer i den framtagna metoden. Syftet är att öka de professionellas kunskap om nyanländas situation, juridiska frågor samt om metoder och arbetssätt för att arbeta med målgruppen.

Föreningen EFS Mittsveriges projektet LEBER X kan också nämnas. Projektet syftade till att samla erfarenheter och kunskaper från personer med sjukdomen LHON – Lebers hereditär opticusneuropati – för att förbättra stöd och rehabilitering för målgruppen. Föreningen har tagit fram en film och en handbok som används i utbildningen av synskadade och anhöriga och ett register över drabbade har upprättats. Registret finns på CMMS, Centrum för medfödda metabola sjukdomar, och uppdateras av läkare runt om i landet.

Kategori 4 – Verksamheten lever vidare

I kategori 4 finns projekt där verksamheter lever vidare helt eller delvis och finansieras av organisationen själv eller av kommun, region, via avgifter eller statliga medel. Under 2019 slutredovisades 45 projekt som tillhör denna kategori.

Ett exempel är Föreningen JAG:s projekt Vi vill bidra. Projektets syfte var att ta fram en ny modell för sysselsättning för personer med omfattande funktionsnedsättningar. Det övergripande målet var att det ska finnas möjlighet till arbete, utbildning och personlig karriär utanför daglig verksamhet. Tillsammans med sin handledare förmar deltagaren ett individuellt arbetsschema med aktiviteter som utgår från eget intresse och förmåga. Med hjälp av sin personliga assistent kan deltagarna utföra arbetsuppgifter på arbetsplatser utanför dagliga verksamheter. Det individuella schemat anpassas till personens behov av habilitering och andra insatser, till exempel sjukgymnastik, ridning och bad. Projektet har resulterat i en verksamhet där målgruppen kan delta i arbetslivet utifrån sina egna förutsättningar. Föreningen har ingått ett IOP (idéburet offentligt partnerskap) med två kommuner och får verksamhetsbidrag från en kommun. Flera andra kommuner har visat intresse för föreningens arbete och föreningen har träffat riksdagsledamöter för att delge sina erfarenheter av IOP.

Ett annat projekt där verksamheten lever vidare är Narva Boxningsklubbs projekt Boxningsterapi som symptomlindring för personer med Parkinsons sjukdom. Föreningen har etablerat, utvecklat och spridit boxningsterapi som symptomlindring av Parkinsons sjukdom. I dag finns sådan träning på sexton klubbar runt om i landet. Verksamheten fortsätter i föreningens regi.

Det är inte helt enkelt att säkerställa hur projekten finansieras då det ofta handlar om fler olika typer av finansiering samtidigt. Förutom av medlemsavgifter finansieras verksamheterna av bland annat offentlig sektor som både köper tjänster, ger bidrag av olika slag och ger personer med olika typer av försörjningsstöd möjlighet att medverka i projekten. Av de 45 projekten i kategori 4 har majoriteten någon form av finansiering

av offentlig sektor som använder metoden, köper in tjänster eller ger ekonomiskt bidrag.

I andra avslutade projekt fortsätter organisationen det arbete som påbörjats. De verksamheter som bedrivs handlar i huvudsak om olika metoder som tagits fram men också om information och stöd.

Exempelvis har Friluftsförbundet utvecklat naturparkour. Föreningen har startat naturparkourparker för att fler ungdomar ska inspireras att komma ut i naturen. Målet var att möta ungdomar som inte tidigare identifierat sig med idrottsrörelsen och friluftslivets traditionella verksamhet. Verksamheten lever nu vidare i föreningens ordinarie verksamhet runt om i landet. En kursledarutbildning har tagits fram för att utbilda ledare. Med verksamheten har föreningen nått nya målgrupper som inte tidigare var aktiva, unga i socioekonomiskt utsatta områden och unga med invandrarbakgrund.

Ytterligare ett exempel är FA Sapmis projekt Samisk ungdomsfotboll. Syftet med projektet var att få igång ungdomsfotboll för samer i hela det samiska området. Verksamheten fortsätter i föreningens regi och ett eget fotbollsförbund har bildats.

Gemensamt för flera av projekten var att de samverkade redan på ett tidigt stadium med offentlig sektor.

6.2.2 Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad

Projektens överlevnad 2019

I tabell 6.2 redovisas de 130 inkomna slutredovisningarna 2019 fördelat på de fyra överlevnadskategorierna. Arvsfondsdelegationens uppföljning av slutredovisade projekt visar att 55 procent (71 projekt i kategorierna 3 och 4) av projektens verksamhet lever vidare i någon form efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden upphört.

Tabell 6.2 Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad

Slutredovisningar granskade 2019

Överlevnadskategori	Antal	Andel (%)
Kategori 1	0	0
Kategori 2	59	45
Kategori 3	26	20
Kategori 4	45	35
Totalt antal granskade slutredovisningar	130	100

I huvudsak framträder tre bidragande faktorer till i vilken mån en organisation lyckas genomföra sitt projekt så att erfarenheter och kunskaper tas tillvara:

- **Projektförankring**, både inom den egna organisationen och externt. Förankring är viktig både på lednings- och verksamhetsnivå såväl i den egna organisationen som hos aktörer man ska samarbeta med eller som kan vara tänkbara finansiärer i framtiden. Inte minst viktigt är att den

tänkta målgruppen för projektet är med och påverkar utformningen av verksamheten.

- Dokumentation. Att dokumentera och sätta ord på sitt arbete är värdefullt både för att utveckla den egna verksamheten och för att sprida erfarenheterna vidare.
- Tiden. Att engagera och förankra en projekttid för att så småningom genomföra den tar tid.

Projektens överlevnad 2007–2019

Under den senaste 13-årsperioden har 1 773 avslutade projekt kategoriserats utifrån vad som händer med projekten efter det att Allmänna arvsfondens finansiering upphört. Av tabell 6.3 framgår att drygt 50 procent (907 projekt i kategori 3 och 4) av projekten lever vidare vid tidpunkten för kanslifunktionens granskning.

Tabell 6.3 Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad

Slutredovisningar granskade 2007–2019

Överlevnadskategorier	Antal	Andel (%)
Kategori 1	48	3
Kategori 2	818	46
Kategori 3	373	21
Kategori 4	534	30
Totalt antal granskade slutredovisningar	1 773	100

6.2.3 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad

En viktig del i de utvärderingar som forskare genomför på uppdrag av Arvsfondsdelegationen är att kategorisera överlevnaden i de projekt som utvärderas. Forskarna kategoriserar avslutade projekt på samma sätt som Arvsfondsdelegationen. Utvärderarna har använt sig av projektens dokumentation, enkäter och/eller telefonintervjuer, projektbesök samt intervjuer.

I tabell 6.4 redovisas den kategorisering av projektens överlevnad som gjorts av forskarna i två utvärderingar som slutfördes under 2019. Totalt omfattar forskarnas kategorisering 28 projekt, varav 21 projekt (75 procent) kategoriserades som 3 eller 4.

Enligt forskarna är överlevnadsgraden för de granskade projekten beroende av goda relationer och samarbeten med befintliga och relevanta privata, kommunala och statliga organisationer. Genom att göra aktörer som representerar den offentliga sektorn till aktiva parter skapar projekten incitament som kan säkerställa ett långsiktigt stöd. En annan slutsats är att målgruppens delaktighet är en framgångsfaktor för projektens genomförande och överlevnad.

Tabell 6.4 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad

Utvärderingar avslutade 2019

Överlevnadskategorier	Antal	Andel (%)
Kategori 1	2	7
Kategori 2	5	18
Kategori 3	12	43
Kategori 4	9	32
Totalt antal granskade slutredovisningar	28	100
Pågående projekt ej kategoriserade	11	-

Under 13 år har 1 233 projekt kategoriserats av forskarna utifrån projektens grad av överlevnad (se tabell 6.5). De projekt som utvärderats av forskarna har fått stöd ur Allmänna arvsfonden under perioden 1994–2019.

Enligt forskarnas bedömning lever drygt 49 procent (605 projekt i kategori 3 och 4) vidare i någon form efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört. Forskarna har således funnit en överlevnadsgrad som i stort sett överensstämmer med den uppföljning som kanslifunktionen genomfört, trots att ett antal av de projekt som forskarna följt upp avslutades för en längre tid sedan.

Tabell 6.5 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad

Utvärderingar avslutade 2007–2019

Överlevnadskategorier	Antal	Andel (%)
Kategori 1	75	6
Kategori 2	553	45
Kategori 3	310	25
Kategori 4	295	24
Totalt antal granskade slutredovisningar	1 233	100

6.2.4 Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämställdhetsperspektiv

Arvsfondsdelegationen antog under 2019 en ny strategi för uppföljning och utvärdering. En viktig del i strategin är genusperspektivet. Arbetet med frågor om jämställdhet avser att synliggöra om och på vilket sätt projekten utmanar den rådande maktstrukturen i ett intersektionellt perspektiv. Genusperspektivet uppmärksammas i så väl handläggning av ärenden som i de utvärderingar som initieras.

För att synliggöra könsmaktordningen i de projekt som beviljas medel görs en uppföljning av mäns och kvinnors olika roller i projekten. Arvsfondsdelegationen följer också upp de projekt som riktar sig enbart till män respektive kvinnor för att få kunskap om vilka frågeställningar som det civila samhällets organisationer uppmärksammar alternativt inte uppmärksammar ur ett genusperspektiv.

Studier av det civila samhällets organisationer har visat att män oftare deltar på högre nivå i organisationerna än kvinnor, som i högre utsträckning än män återfinns på positioner med begränsad makt men med stort ansvar. Detta bekräftas i Handelshögskolans studie av arvsfondsprojekt Projektledaren, organisationen och projektet.

I de projekt som slutredovisats under 2019 har 65 procent av projektledarna varit kvinnor. I åtta av projekten hade man delat ledarskap, en man och en kvinna. När det gäller lokalstödsprojekten gäller det omvända, där majoriteten av projektledarna är män.

Att leda projekt, starta upp och genomföra verksamheter med syfte att pröva nya metoder, möta och ge stöd åt människor som lever i utsatta situationer, leda volontärer och ansvara för en budget innebär sannolikt att personen i fråga både har stort ansvar och makt i situationen, men inte nödvändigtvis över sin situation i alla lägen.

Det finns ingen större skillnad när det gäller vilken typ av organisation och vilka typer av verksamheter som män och kvinnor är projektledare för. Här skiljer sig arvsfondsprojekten från studier som visar att kvinnor oftare än män är engagerade inom omsorg, solidaritet och kultur.

Projekt riktade enbart till män

Av de 423 projekt som Arvsfondsdelegationen beviljade stöd till under 2019 (mätt som ettåriga beslut) är fem projekt riktade enbart till män. Fyra av de projekt som vänder sig till män handlar om att förändra eller bli medvetna om ett negativt beteende så som machokultur, attityder och maskulinitetsnormer.

Två projekt drivs av Riksorganisationen Män för Jämställdhet. Projektet Mannen Myten syftar till att utmana och förändra destruktiva maskulinitetsnormer. Detta görs tillsammans med pojkar och unga män, främst från förorter och glesbygd, som bär på erfarenheter av att befinna sig i olika positioner i olika maktordningar. Det övergripande målet är att utveckla kunskap och metoder så att jämställdhetsarbetet blir relevant för fler killar och unga män samt att deras engagemang för dessa frågor ökar. Det andra projektet, Samtal för ett liv fritt från våld, ska öka pojkars och unga mäns stödsökande i relation till våld och ta fram en metod för att samtala med denna grupp på nya sätt. Samtalsinsatserna riktas i första hand till unga män som själva utövade våld och i andra hand till dem som både blivit utsatta för och utövade våld.

Föreningen Locker Room har tagit fram en metod som syftar till att lyfta samtal kring jämställdhet i idrottsföreningars omklädningsrum, för pojkar i åldern 10 till 14 år. Nu vill organisationen vidareutveckla metoden och samtidigt sprida den till hela landet. Detta ska göras genom att fem utvalda idrottsdistrikt får en utbildningsansvarig som i sin tur kommer att utbilda fler killar, tränare/ledare och idrottsföreningar i sitt distrikt.

Svenska Fotbollsförbundet har startat projektet Alla olika – olika är bra, för att påverka värderingar och beteenden som försvårar för flickor med utländsk bakgrund att börja spela fotboll och gå med i en fotbollsförening.

Det femte projektet, Killars röster om heder, genomförs av Kvinnors Nätverk som ska utveckla en nationell webbplats med olika stödinsatser för killar med hedersproblematik.

Projekt riktade enbart till kvinnor

Av de projekt som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2019 riktar sig 19 enbart till kvinnor. Dessa projekt kan delas in i två kategorier. De projekt som vill ge plats för flickor och unga kvinnor i olika aktiviteter så som kultur, samhällsfrågor och idrott, och de projekt som har som syfte att ge råd och stöd.

Ett exempel på projekt för att ge plats för kvinnor är Next Generation Producers projekt Much More Music, som handlar om unga tjejers väg till egenmakt med musik som verktyg. Projektet vill verka för att fler tjejer vill, kan och får möjligheter att bli producenter och aktörer inom musikbranschen. Det handlar om att lära målgruppen att klara karriären inom musikbranschen genom bland annat utbildning med fokus på praktisk kunskap, utbildningar i entreprenörskap och kunskapsöverföring mellan erfarna och mindre erfarna samt genom att skapa en mentalitet som bidrar till inkludering och uppmuntran människor emellan. Utöver detta kommer deltagarna att anordna en avslutningskonsert där de presenterar sitt material live, men även kunna släppa sin musik på en digital plattform. De deltagare som har utbildats på mer avancerad nivå kommer därefter att ha möjlighet att delta som mentorer för nästkommande grupp. Projektet ska skapa en community och plattform som erbjuder ett tänk där man genom att hjälpa sig själv, kan och vill hjälpa andra framåt. De kommer att arbeta fram en modell som är skalbar och innehåller moment primärt baserade på ”peer-to-peer” och mentorskap, utöver utbildning, nätverk och verktyg. Den primära målgruppen är tjejer 13–25 år i främst socioekonomiskt utsatta områden.

Andra exempel är Female Legends projekt Framtidens E-sport, som lyfter fram e-sport där få tjejer finns representerade. Undersökningar visar också att tjejer känner större otrygghet och lägre delaktighet inom gamingkulturen, där e-sport är en tydlig tävlingsgren. Genom att arrangera särskilda träningsläger för målgruppen och ta fram en handlingsplan för en framtida jämlik e-sport hoppas projektet medverka till nya samman slutningar av spelande tjejer samt medverka till att etablerade föreningar upprättar planer för en mer jämställd verksamhet.

Det finns också projekt som har hbtq-personer som målgrupp, exempelvis Föreningen Normcreative Settings som i projektet All set for action vänder sig till unga kvinnor och hbtq-personer verksamma inom den kulturella och ideella sektorn. Ett annat exempel är ABF Umeåregionens projekt Loud grrl – den rosa metoden, som ska ta fram nya metoder för hur studieförbund och musikföreningar kan arbeta med musikverksamhet för att ge tjejer och unga transpersoner samma möjlighet som män att bli och vara musiker. Projektet kommer att göra en behovskartläggning och utifrån den utveckla nya pedagogiska metoder för musikhandledning och kompetensutveckling av tjejer och transpersoner i åldern 16–25 år som vill spela musik.

Fyra av projekten vars syfte är att ge stöd till kvinnor vänder sig till mammor. Nyanlända mammor är målgruppen för Föreningen Tidigt föräldrastöds projekt Starka mammor – en nyckel till integration, som syftar till att med hjälp av så kallade kulturtolkare ge stöd och information till nyanlända föräldrar, särskilt mammorna. Rädna Barnens projekt Starka mammor trygga barn syftar till att bidra till att nyanlända barn till ensam-

stående mammor ska få växa upp i en trygg och utvecklande miljö, känna till sina rättigheter och delta i sociala aktiviteter tillsammans med sin mamma. Andra exempel på stödprojekt är Minna Göteborg, som i projektet Minna-systrar stöder nyförlösta eller sjuka mammor i hemmet som lever ensamma, och projektet Förlossningsskadad kvinna, som drivs av Mag- och tarmförbundet och vänder sig till kvinnor som lever med funktionsnedsättning orsakad av allvarliga förlossningsskador.

Föreningen Qruts projekt Qrut umgängesprogram vänder sig till kvinnor med erfarenhet av aktivt missbruk och deras barn, som blivit omhändertagna och placerade. Projektet syftar till att öka förutsättningarna för ett kvalitativt och stabiliserat umgänge mellan mammorna och barnen.

En organisation bildad på etnisk grund finns bland de projekt som fokuserar på unga kvinnor. Romska ungdomsförbundet vill med sitt projekt Hand i hand – vägen till bättre välbefinnande skapa förutsättningar för unga romska kvinnor som av olika anledningar mår dåligt att få stöd genom coaching.

6.2.5 Uppföljning av målgruppens delaktighet i arvsfondsprojekten

Arvsfondsdelegationens uppföljnings- och utvärderingsverksamhet visar att fondens medel lämnar spår, men också att många utmaningar återstår för att säkerställa att fondens medel når ut till målgrupperna oavsett ålder, kön, etnicitet, sexualitet, socioekonomisk bakgrund, funktionsnedsättning och plats. En annan utmaning är att fondens målgrupper får reella möjligheter att också ha inflytande över och i de verksamheter som bedrivs.

Syftet med uppföljningen av målgruppens delaktighet är att synliggöra målgruppens roller i projekten, hur de får en röst, hur man når målgruppen och vilka projekten når respektive inte når.

Ett av kriterierna för att beviljas medel är målgruppens delaktighet. Handläggarna lägger stor vikt vid målgruppens delaktighet i beredningen av projektansökningar. Hur deltagandet ser ut i olika samhällsgrupper och möjligheten att påverka detta är svårare att få en bild av och att påverka då föreningar och organisationer har sina unika förutsättningar. Vissa lokala föreningar är en del av en riksorganisation med långa anor. Andra organisationer är nya och utvecklade ur specifika behov och idéer som kan kopplas till den lokala platsen. Många organisationer med regional eller nationell förankring har en central organisation och avser, utifrån ett uppdrag eller en övergripande ambition, att skapa bättre förutsättningar för andra än dem som är medlemmar i föreningen.

I det följande sammanfattas hur delaktigheten redovisats i de projekt som slutredovisats under 2019.

Problemformulering och initiativ

Initiativet till arvsfondsprojekten tas ofta i en intresseorganisation där organisationen representerar målgruppen. Ibland har ett behov eller en möjlighet uppmärksamats och efterfrågats av en enskild person ur målgruppen. I vissa fall kommer initiativet från en person utanför målgruppen.

Vilken roll målgruppen har i planeringen av projektet framgår inte alltid i projektens redovisning. Vanligt förekommande är dock att målgruppen finns med i en referensgrupp och delar med sig av sina erfarenheter och förväntningar. När det handlar om små barn eller personer som har svårt att kommunicera kan även anhöriga och personal föra målgruppens talan.

Inflytande över och delaktighet i projekten

Enligt projektens slutredovisningar är det främst i planeringen och genomförandet av projektet som målgruppen får ett reellt inflytande och kan vara delaktig. Därmed är det inte sagt att de alltid även får inflytande i övriga delar av organisationens verksamhet. Projekten skapar arenor och mötesplatser där människor med liknande erfarenheter, idéer och drömmar möts. Att dela gemensamma erfarenheter med andra ger en positiv identitetsutveckling som kan bilda motvikt mot den negativa identitet som marginaliserade grupper tilldelats av majoritetssamhället. I projekten får målgruppen redskap att sätta ord på sina erfarenheter, bryta med ett destruktivt liv och redskap att gå vidare exempelvis till arbete och studier. Redskapen kan vara film eller teater, framtagande av ny teknik eller ett nytt arbetssätt. Genom medverkan i projekten och föreningslivet blir människor delaktiga i ett sammanhang och i samhället.

Vilka nås av projekten och hur? Vilka når man inte?

Civilsamhället framställs ofta som en plats där marginaliserade grupper kan göra sina röster hörda genom att organisera sig, och engagemang i civilsamhället förknippas ofta med ökat inflytande och resurser. Det gör det extra viktigt att ställa frågor om vilka röster som får inflytande i civilsamhället och vilka som utestängs.

Vilka projekten når och inte är svårt att få en uppfattning om då det sällan framgår av projektens redovisning. Ofta redovisas antal män och antal kvinnor som deltagit i projekten, men andra maktordningar som klass, sexualitet, etnicitet och funktionsförmåga saknas, om det inte är det som utmärker den specifika målgruppen.

I första hand når projekten sina egna medlemmar. Men den offentliga sektorn är ofta samarbetspartner och utgör en arena för utförande och en ingång för att få kontakt med målgruppen. Skolan, både förskola, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, är de vanligaste arenorna för projekt. Därav kan man dra slutsatsen att många projekt når ut till ett brett spektrum av barn och unga. Detta säger dock inget om inflytande och valfrihet att delta, men å andra sidan når projekten sannolikt unga som annars aldrig skulle komma i kontakt med föreningslivet och specifika verksamheter. Detta är ett dilemma som Allmänna arvsfonden försöker hålla levande i sin handläggning.

Vilken roll har målgruppen efter projekttidens slut?

I bedömningen av målgruppens delaktighet i projekten ingår även vilken roll den aktuella målgruppen har efter projektets slut. Den uppföljning som görs av avslutade projekt visar att målgruppen i många av projekten fortsätter att ha en hög delaktighet i verksamheten även efter det att projekten avslutats. Det är också vanligt att målgruppen ses som en resurs

för den fortsatta verksamheten på ett annat sätt än innan projektet startade. I vissa projekt går målgruppen från att ha varit deltagare till att bli mentorer, ambassadörer, funktionärer eller ta plats i organisationens styrelse eller få något annat förtroendefullt uppdrag. I andra fall bildas en målgruppsstyrd egen förening eller en ny sektion inom organisationen. Slutligen finns exempel på verksamheter som efter projektets avslutning fortsätter att använda målgruppen som en viktig resurs i referens- och styrgrupper.

Ett exempel är unga personer med funktionsnedsättning som utbildats och fått anställning i den ledsagarservice som Funktionsrätt Östergötland bildat via sitt projekt Likaolika. Ett annat exempel är Dyslexiförbundet FMLS, vars projekt Orden på jobbet syftade till att kartlägga behoven och framställa en handlingsplan för att underlätta för personer med dyslexi och dyskalkyli att klara sina arbetsuppgifter. Föreningen har utbildat ambassadörer som nu efterfrågas runt om i landet, bland annat av olika fackförbund.

Ett tredje exempel är Landskrona Idrottsförenings Samorganisations projekt Cityidrott som erbjuder pröva-på-idrottsaktiviteter för barn och ungdomar från socioekonomiskt svaga områden i Landskrona och där unga utbildas till ledare.

Lokalstöd och delaktighet

Lokalstöden används till många olika slags byggnationer, från anläggning av utegym, nybyggnation av aktivitetshallar, större tillgänglighetsanpassningar av lokaler och anläggningar till anläggning av en promenadslina med samtida konstutställningar.

Även när det gäller lokalstöden är det oftast via föreningen eller någon annan intresseorganisation som målgruppen får en röst. Det kan vara svårt för målgruppen att ha inflytande över den faktiska byggnationen, men däremot är målgruppen alltid involverad när det gäller planeringen och genomförandet av den faktiska verksamheten.

Majoriteten av lokalstöden har någon form av samverkan med offentlig sektor, vanligtvis fritids, särskolan och skolan. Inte sällan innebär lokalstödsprojekten att organisationen når en ny målgrupp, inte minst personer med funktionsnedsättning. I dessa lokalstöd förekommer också samarbeten med funktionshindersorganisationer och i några fall också med boenden för personer med funktionsnedsättning.

6.2.6 Arvsfondsdelegationens utvärderingsverksamhet

De utvärderingar som Arvsfondsdelegationen initierar spänner över ett vitt fält och omfattar både pågående projekt och projekt som genomfördes flera år tillbaka i tiden. Utvärderingarna sker i tre steg:

- en genomgång av projektens dokumentation som består av ansökningar, redovisningar och slutrapporter,
- en enkätstudie, och
- ett antal fallstudier som inkluderar besök och intervjuer.

Utvärderingarna genomförs av forskare från en rad olika forskningsdiscipliner såsom pedagogik, etnologi, företagsekonomi och sociologi.

Sedan 2006 har Arvsfondsdelegationen finansierat 55 utvärderingar som redovisats. Inom ramen för dessa utvärderingar har forskarna gjort en bedömning av överlevnaden av de 1 233 projekt som utgjorde projektpopulationen. För närvarande ingår cirka 189 projekt i 8 pågående utvärderingar.

6.2.7 En studie om hur det ideella arbetet organiseras i projekt finansierade av arvsfonden 2016–2019

Sverige har länge haft en stark civil sektor, och tillgången på ideella krafter har stor betydelse för många organisationers överlevnad – såväl nationella som internationella. Samtidigt talas det ofta om att det har blivit svårare och svårare att få tag på ideella. I Sverige visar emellertid undersökningar att andelen som gör ideella insatser är stabil och att det till och med går att se positiva trender (von Essen m.fl. 2015, Volontärbyrå 2018, 2019).

Tidigare var dock människor ofta engagerade i samma organisation under en längre tid. Nu gör de snarare kortare inbopp som ideella, till exempel som volontär i flera insatser drivna av olika organisationer. När lika många vill göra ideella uppdrag men på ett annat sätt, behöver även organiseringen av det ideella arbetet förändras, en förändring som redan har börjat.

Därför har studien *Organisering av ideellt arbete – En studie om hur det ideella arbetet organiseras i projekt finansierade av Arvsfonden 2016–2019* undersökt hur det ideella arbetet organiseras i projekt som har fått pengar från arvsfonden under perioden 2016 till 2019. Resultatet baseras på:

- enkätsvar från 181 projekt,
- ansökningar och rapporter från 20 projekt, och
- besök hos och intervjuer med projektledning och ideella i 4 projekt.

Studiens resultat visar att hur man definierar och benämner de ideella verkar ha betydelse för vilka som är de ideella i ett visst projekt. Vilka de ideella är verkar också ha att göra med hur man är ideell. Olika typer av ideellt arbete görs av olika människor, som har skilda motiv och verkar på olika arenor. Det ideella arbetet betyder därmed olika saker för olika organisationer och människor. De ideella personernas arbetsuppgifter i projekten är lika skilda och varierade som projekten i sig. Personerna är också engagerade i olika grad, vissa är endast med i enskilda punktsatser medan andra ”gör allt” i projektet. De ideella uppdragen kan göras i sociala organisationer och idrottsorganisationer inom den civila sektorn, men även som en del av någons ordinarie tjänst inom offentlig eller privat sektor.

Dessa skillnader mellan ideella har betydelse för exempelvis vilken utbildning de behöver, vad de önskar för uppskattning och hur de bör rekryteras. Organisationer kan till exempel använda olika strategier för rekrytering beroende på vilka de vill rekrytera och vilka uppgifter de ideella ska utföra. Vilka de ideella är har också betydelse för hur det ideella arbetet bör organiseras.

I studien diskuteras hur organiseringen av ideella påverkas av relationen mellan anställda och ideella i en organisation, olika typer av organisationer och olika former av ideella. I slutet av rapporten presenteras också en modell för hur ideellt arbete skulle kunna organiseras för att bli mer hållbart. Modellen innebär i korthet att projekt eller organisationer samverkar i organiseringen av ideellt arbete.

Hur projekt organiserar ideellt arbete har stor betydelse för vilka spår projekten lämnar hos olika målgrupper, däribland de ideella själva. Det påverkar också projektens överlevnad. Arvsfonden kan hjälpa organisationer att planera sitt arbete genom att efterfråga tydligare beskrivningar och tankar om organiseringen av ideellt arbete. Det kan i sin tur öka möjligheterna för projekten att överleva även efter projekttidens slut.

6.2.8 En studie av arvsfondsprojekt som arbetar mot segregation, rasism, utanförskap och extremism

Studien Väger till delaktighet? – En studie av Arvsfondsprojekt som arbetar mot segregation, rasism, utanförskap och extremism omfattar 18 av arvsfondens projekt som alla i någon form arbetar mot utanförskap, rasism och extremism. Syftet med studien är att ta tillvara erfarenheter och kunskaper från dessa projekt och synliggöra det arbete civila organisationer gör. Studien visar att:

- de flesta projekt lyckas med sina målsättningar och har kunnat tillvarata erfarenheter och kunskaper,
- överlevnaden i projekten är relativt hög, av de avslutade projekten lever sju av dem vidare i någon form, sex projekt pågår fortfarande och fem är helt avslutade utan att ha överlevt på ett tydligt sätt,
- projekten bidrar med att skapa potentiella nya mötesplatser för sina deltagare, det kan handla om att använda sig av teater eller spel för att nå ut, bidra till nya former av samtal och mötesplatser för unga människor,
- de flesta projekt samverkar med en rad olika organisationer och myndigheter, vilket inte alltid är odelat positivt eftersom det kan ha viss effekt på målgruppernas delaktighet och deltagande,
- det finns risk att projekten exploateras, särskilt i politiska och sociala frågor som är omdebatterade, och
- projekten möter utmaningar när de sprider kunskaper och erfarenheter, de kan exempelvis utsättas för hat och hot eller ett medialt tryck.

Studiens slutsatser kan sammanfattas i fyra teman som redovisas i det följande.

Projektens relationer påverkar organisation, utveckling och överlevnad

De relationer som projekten, organisationer, deltagare och det omkringliggande samhället ingår i påverkar hur projekten kan organiseras, utvecklas och hur verksamheterna kan överleva. Relationerna påverkar vilken förankring som projektet kan få både hos målgrupperna, det offentliga och hos nuvarande och framtida finansörer.

Projektens relation till deltagarna, samarbetspartner och det offentliga skiljer sig åt. Vissa av projekten arbetar för sina deltagare eller för samhället, andra projekt arbetar med sina deltagare.

De projekt som arbetar för och inte med målgrupperna har troligen en svagare, mer sårbar, förankring hos målgrupperna. De projekten har inte samma legitimitet hos målgrupperna och har därför mindre möjligheter att nå framtida deltagare. De projekt som i stället arbetar med sina deltagare står inför en potentiell intressekonflikt – om deltagarna och samhället har olika intressen. Det kan i sin tur påverka en organisations framtida finansiering.

Deltagarnas delaktighet påverkas av projektens innehåll

Deltagarnas delaktighet är svår att uppskatta i en del av de projekt som ingår i denna studie. Ibland deltar deltagare i projekten genom att utvärdera arbetet eller genom att ingå i referensgrupper, men de är inte lika ofta delaktiga i arbetet med att planera, driva och utvärdera projektet. Deltagarna är alltså inte lika delaktiga i projektets alla delar. En hypotes är att det är relaterat till att problemformuleringen och behoven inte alltid kommer från målgrupperna själva. De har alltså inte kunnat påverka projektens teman. Delaktigheten påverkas troligen också av den professionalisering av civilsamhället som pågår.

Viktigt att poängtera är dock att motsatsen naturligtvis också förekommer. Det finns projekt där deltagarna i allra högsta grad är delaktiga i problemformulering, formulering av behov, planering, utförande och utvärdering.

Projektens teoretiska utgångspunkt och begreppsliggörande påverkar arbetet

Projektet benämner sina målgrupper, sina verksamheter och sina problemområden på olika sätt. Detta kan påverka hur det praktiska arbetet tar sig uttryck, men påverkar också vilka som projekten når, vilket också kan påverka om projektens verksamhet och resultat kan leva vidare efter projektet. I studien identifieras fem olika teoretiska utgångspunkter och begreppsliggöranden:

- projekt som arbetar med interreligiös pedagogik,
- toleransprojekt,
- antirasistiska projekt,
- projekt mot våldsbejakande extremism och radikalering, och
- projekt för integration och socialt arbete.

Ett projekt kan arbeta med flera teoretiska utgångspunkter parallellt. Trots att projekten använder olika teorier, termer och avgränsningar tycks dock det praktiska arbetet ofta vara likartat. De flesta projekt kan sägas arbeta med en form av demokratiarbete, i bred bemärkelse. Många projekt har även samma samarbetspartner, till exempel skolan. De använder sig av liknande insatser, exempelvis utbildning, workshoppar och ambassadörer eller mentorer, och de arbetar med kunskapsspridning av projekten på liknande vis, exempelvis genom utgivning av böcker och läromaterial.

Projektens arbetsformer är likartade, bland annat för att det finns vissa gemensamma krav på projekten, exempelvis på att tillvarata kunskaper och erfarenheter och på samverkan. Dessa arbetsformer påverkar hur projekten kan arbeta. Därtill konkurrerar projekten om medel, anseende, deltagare, organisationer och finansiärer. Detta kan delvis förklara varför så många projekt väljer samma samarbetspartner och liknande arbetsprocesser.

Projekten påverkas dessutom av hur de paketeras och marknadsförs. Exempelvis kan det vara svårare att nå vissa målgrupper och kanske också få framtida finansiering för projekt som inte anammar ett språkbruk som går att sälja in. Att arbeta mot rasism i skolan kan exempelvis medföra mer motstånd än att arbeta för tolerans i skolan.

Mot bakgrund av denna konkurrens och de krav som följer av att bedriva ett socialt projekt är det möjligt att förstå varför flera av projekten anammar ett vetenskapligt språkbruk. Utvecklingen mot ett allt mer ”vetenskapligt” och professionellt civilsamhälle utmanar den relation som funnits mellan den offentligt finansierade välfärden och det alternativ till den offentliga välfärden som civilsamhället ofta ansetts vara. Det kan bli en framtida utmaning för civilsamhällets aktörer att både kunna navigera på en konkurrensutsatt projektmarknad och samtidigt behålla de värden som de ofta förknippas med och som förväntas av dem, exempelvis närheten till sina målgrupper.

6.2.9 En utvärdering av arvsfondens Nyanländasatsning

I utvärderingsrapporten Nyanlända barns och ungas etablering och delaktighet i samhället under en tid av ovisshet – en utvärdering av Arvsfondens ”Nyanländasatsning” under perioden 2016–2019 analyseras ett urval av de totalt 100 projekt som ingått i arvsfondens Nyanländasatsning. Satsningen syftar till att stärka nyanlända barns och ungas etablering och delaktighet i samhället.

Studien visar bland annat att förändringarna i migrationspolitiken har påverkat projektens genomförande. Förändringarna har exempelvis inneburit att ungefär hälften av de projekt som ingår i rapporten har arbetat med socialt stödarbete även om det inte ingått i projektens ursprungliga syfte.

Studien visar också att en ökad psykisk ohälsa bland nyanlända barn, ungdomar och vuxna har negativ inverkan på deltagande i projektens aktiviteter och verksamheter. Flera projekt beskriver den psykiska ohälsa som målgruppernas osäkra livstillvaro ger upphov till som ett hinder för att kunna eller orka delta i planerade aktiviteter, vilket också utgör ett hinder för att uppnå delaktighet och etablering i samhället i stort.

Ett stort antal projekt beskriver att sociala aktiviteter har betytt mycket för deltagarna på så sätt att de kan glömma sin oro för en stund. Sociala aktiviteter ger även deltagarna en möjlighet att få vara de barn och ungdomar som de faktiskt är genom att göra sådant som barn och ungdomar gör.

Studien visar därutöver att projekten har behov av flexibilitet i budget och projektplanering. Flera projekt har vittnat om betydelsen av att kunna

vara flexibel för att tillmötesgå de nya behov och önskemål som uppstår dels i relation till nya lagändringar, dels i förhållande till vad deltagarna i projekten förmår och önskar göra.

Av studien framgår också att nyanlända barns och ungdomars delaktighet och etablering bör eftersträvas och uppnås, både tillsammans med och utan barn och ungdomar som är etablerade i samhället. Samtidigt som det finns ett värde i att göra saker tillsammans med etablerade barn och ungdomar finns det också ett behov av att skapa trygga rum för enbart nyanlända barn och unga.

Det har blivit svårare för projekten att nå ensamkommande barn och unga eftersom hem för vård eller boende (HVB) lagts ner. Skolor har därmed blivit en viktig kontaktväg för flera av projekten. Generellt sett har det varit svårare att nå ensamkommande tjejer. I vissa projekt har det också varit önskvärt att nå ytterligare målgrupper såsom hbtq-personer, ungdomar med olika etnisk bakgrund eller ungdomar som saknar uppehållstillstånd.

För att bredda sina målgrupper har projekten på olika sätt försökt hitta samarbeten med organisationer som når dessa ungdomar, eller med andra aktörer såsom gode män för att på indirekt väg nå tjejer. De två projekt som ingår i rapporten som specifikt riktar sig till personer med funktionsnedsättning tycks inte ha några betydande svårigheter att nå målgruppen, även om det finns ett visst mörkertal bland nyanlända döva barn och ungdomar på grund av att funktionsnedsättning kan innebära ett stigma för vissa familjer.

Att språkkunskaper är betydelsefulla för möjligheterna till delaktighet framgår också av studien. Flera projekt har lyft språkkunskaper som betydande både när det gäller olika målgruppers möjlighet att göra sin röst hörd i exempelvis referens- och styrgrupper och i de aktiviteter som projekten erbjuder. För att överbrygga språkliga hinder arbetar ett flertal av projekten med kreativa och skapande metoder för att ge flera alternativ till uttryck för erfarenheter och kunskap. Möjligheten att ta till sig nya kunskaper och stöd på sitt förstaspråk har också lyfts fram som en viktig förutsättning.

Studien visar att det är både enkelt och svårt att samverka med offentlig sektor. Flera av projekten beskriver samverkan med offentlig sektor som krånglig. Stuprör mellan myndigheter och kommunala förvaltningar är en återkommande problematik, liksom att samverkan ofta är beroende av person och inte funktion. För ett flertal projekt har då kommunernas integrationssamordnare varit en nyckel till samarbete med kommunala förvaltningar och verksamheter. Trots den tröghet och fyrkantighet som enligt projekten kännetecknar delar av offentlig sektor har en övervägande majoritet av de 20 projekt som studerats närmare positiva erfarenheter av samverkan med offentlig sektor.

Att det finns ett behov av fler och olika slags mötesplatser framgår av studien. Flera av projekten beskriver också betydelsen av olika slags mötesplatser. Det kan röra sig om öppna verksamheter dit målgruppen kan gå för att få hjälp med läxorna eller juridisk rådgivning, eller simhallen dit målgruppen kan gå för att motionera eller umgås med kompisar.

Slutligen visar studien att samverkande projekt och samtal mellan projekt som verkar kompletterande är viktigt. De samarbeten och erfarenhetsutbyten som skett mellan de projektet som ingått i satsningen har haft stor

betydelse. Dels för att komplettera varandras kunskap och verksamheter för barn och unga, dels för att dela med sig av och lyssna på varandras erfarenheter.

Skr. 2019/20:180

6.2.10 Mötesplatser – ett sätt att kunna påverka

Arvsfondens uppföljning och utvärderingar visar att det civila samhällets organisationer spelar en viktig roll som röstbärare särskilt för människor i utsatta situationer eller missgynnade grupper. De projektansökningar som kommer till arvsfonden ger en bild av hur det är att vara barn, ung eller att leva med en funktionsnedsättning i Sverige i dag. Alla projekt överlever inte efter projekttidens slut. Men majoriteten av projekten har lyckats skapa en plats där målgrupperna kan göra sina röster hörda. Mötesplatser är platser där målgrupperna blir delaktiga i en verksamhet, där de kan lära nytt, sätta ord på sina erfarenheter och utbyta erfarenheter med andra.

Projekten möter många utmaningar på vägen. Arvsfondens utvärderingar visar att villkoren för civilsamhällets arbete är tuffa. Många arbetar frivilligt och ofta innebär arbetet att möta svåra livsöden utan stöd och hjälp. Människor är i dag ideella på ett annat sätt, något som ställer nya krav på hur det ideella arbetet ska organiseras.

Majoriteten av arvsfondens projekt samarbetar i någon form med offentlig sektor. Offentliga aktörer är ofta viktiga för att projekten över huvud taget ska kunna genomföras och leva vidare. Men det är en samverkan som inte alltid är helt okomplicerad. Att samverka med offentlig sektor är både enkelt och svårt. Flera projekt beskriver samverkan med offentlig sektor som krånglig. Stuprör mellan myndigheter och kommunala förvaltningar är en återkommande problematik, liksom att samverkan ofta är beroende av person och inte funktion. När offentliga aktörers budgetar omprioriteras har det i vissa fall stor påverkan på arvsfondsprojektens möjlighet till överlevnad. Vid uppföljningen av projektens överlevnad framkom att ett tiotal projekt, som enligt slutredovisningen skulle fortsätta i någon form genom fortsatt samarbete med offentliga aktörer, inte längre fanns kvar på grund av omprioriteringar i de offentliga aktörernas budget.

Trots de många utmaningar som finns lyckas de flesta arvsfondsprojekt nå sina mål och drygt hälften överlever i någon form. Men även i de projekt som inte överlever har man i vissa fall lyckats tillvarata och sprida erfarenheter och kunskaper både nationellt och internationellt.

De aktiviteter som genomförs ger avtryck både på det individuella planet, i organisationerna och i samhället i stort. I projekten produceras filmer och kulturevenemang samt metodmaterial och utbildningar av olika slag. Material som i vissa fall finns på webben för att laddas ner utan kostnad, kan köpas in via utbildningar som föreningen säljer eller ingår i kurser på högskoleutbildningar. I projekten möter målgruppen beslutsfattare och intresseorganisationer som driver målgruppens frågor vidare. I många projekt får sekundära målgrupper, såsom personal och anhöriga, nya insikter och redskap. Med rätt förutsättningar skapar projekten möjligheter för människor att bli delaktiga i samhället, få en roll och få sina röster hörda.

6.2.11 Erfarenhetsspridning

Målgruppen för utvärderingarna är främst myndigheter och organisationer som är verksamma inom det aktuella området. Under det gångna året har Arvsfondsdelegationen arrangerat tre seminarier där cirka 250 personer från framför allt myndigheter och organisationer deltagit. Även representanter för riksdagen och Regeringskansliet har medverkat.

Vid lanseringen av en utvärdering har information skickats ut till cirka 1 500 personer. Information om pågående utvärderingar och forskarnas utvärderingsrapporter finns för nedladdning på Allmänna arvsfondens webbplats, arvsfonden.se, och resultaten av utvärderingarna sprids genom elektroniska nyhetsbrev samt på Twitter och Facebook. Därutöver har forskarna själva använt och spridit resultaten inom sina verksamhetsområden.

Via de nätverk som Arvsfondsdelegationen ingår i har även andra myndigheter tagit del av erfarenheterna från arvsfondsprojekt och utvärderingar. Exempel på sådana nätverk är Nätverket för bidragsgivande myndigheter, där ett trettiotal myndigheter ingår, och Myndigheten för ungdom- och civilsamhällesfrågors myndighetsnätverk för det civila samhället.

Erfarenhetsspridning från enskilda projekt har främst skett genom sociala medier, förutom den erfarenhetsspridning som ingår i en betydande andel av de pågående arvsfondsprojekten.

7 Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringens bedömning: Arvsfondsdelegationen har sammantaget fördelat medel på ett väl genomfört sätt och i enlighet med Allmänna arvsfondens ändamål och de prioriterade områdena. Det är angeläget att arbetet med att säkerställa att arvsfondsmedlen används på rätt sätt upprätthålls och att effektiviseringen av verksamheten fortlöper. Det arbete som genomförs för att öka kännedomen och kunskapen om Allmänna arvsfonden och förtroendet för dess verksamhet är centralt för arvsfondens legitimitet.

Den samlade bedömningen är att Arvsfondsdelegationen i allt väsentligt fullgör sitt uppdrag. Det finns dock fortsatt behov av att arbeta för att öka antalet kvalitativa ansökningar i hela landet och att de positiva resultat som projekten genererar sprids nationellt för att öka kunskapen i hela landet. Det finns även behov av att Kammarkollegiet fortsätter att utveckla den ekonomiska redovisningen.

Förvaltning och administration

Regeringen anser att det är angeläget att den administrativa verksamheten är kostnadseffektiv, att kostnaderna är välmotiverade och hålls på en rimlig nivå samt att åtgärder för att effektivisera handläggningen fortsätter.

Kammarkollegiet är Arvsfondsdelegationens värmyndighet och de stödande resurserna är sedan 2018 samlade under en arvsfondsavdelning. För att volymen beviljade projektmedel ska motsvara inflödet av medel till Allmänna arvsfonden har resurser över tid tillförts den handläggande och administrativa verksamheten vid Kammarkollegiet. Driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel har legat relativt konstant under de senaste fem åren. Driftskostnaderna per beslut om projektansökning minskade under 2019, efter att ha ökat under ett antal år. Minskningen beror på att driftskostnaderna var relativt kontanta, medan antalet beslut ökade jämfört med 2018. Det tyder på att effektiviteten i verksamheten har ökat. Det är viktigt att effektiviseringen av verksamheten fortlöper.

Fördelningen av medel

Arvsfondsdelegationen fördelade 749 miljoner kronor till projekt under 2019. Det är det högsta årsbeloppet i arvsfondens historia. Stödet fördelade sig på 462 bifallsbeslut, vilket är det största antalet på mer än tio år.

Antalet inkomna nya ansökningar ökade med 11 procent jämfört med 2018. Antalet ansökningar om projektstöd ökade relativt kraftigt, medan antalet ansökningar om lokalstöd minskade något. Bifallsfrekvensen för lokalstödsansökningar var emellertid den högsta någonsin. Även ansökningar om projektstöd hade en relativt hög bifallsfrekvens. Det tyder på att ansökningarna om både projektstöd och lokalstöd höll en god kvalitet.

Regeringen anser att det är väsentligt att medel kommer alla målgrupper till del. Antalet projekt och beslutade projektmedel med fokus på målgrupperna barn respektive ungdomar ökade jämfört med 2018. I målgruppen inkluderas även barn och ungdomar med funktionsnedsättning. För målgruppen personer med funktionsnedsättning, där vuxna personer ingår, var såväl antalet projekt som beslutade projektmedel något lägre än under 2018.

Det startade nya projekt i samtliga län under 2019 utom i Blekinge. Det är första gången på elva år som ett län inte har blivit beviljat något arvsfondsprojekt. Blekinge var också det enda län som inte beviljades något lokalstödsprojekt. Medlen är ojämnt fördelade mellan länen och regeringen anser att Arvsfondsdelegationen bör arbeta för att de lokala projekten sprids bättre över landet.

Idrottsföreningar är likt föregående år den kategori organisationer som har flest beviljade projekt. En stor andel av de projekt som bedrivs av idrottsföreningar är lokalstöd, det vill säga finansiering av byggnation av lokaler och anläggningar. Funktionshindersorganisationer är den kategori av organisationer som har näst flest projekt finansierade av Allmänna arvsfonden och den tredje största kategorin är kulturföreningar.

Av de medel som Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2019 gick 97 procent till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Motsvarande andel under 2018 var 92 procent. Att främja psykisk och fysisk hälsa var liksom tidigare det område som beviljades flest projekt. Under

2019 lanserades en ny satsning med fokus på psykisk hälsa hos barn och unga som kallas Psykbryt. Satsningen beräknas pågå under 2020–2022 och ska sprida kunskap om metoder, modeller och lärdomar från tidigare och pågående arvsfondsprojekt.

Antalet projekt som fokuserar på ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning ökade kraftigt under året. Det är ett resultat av den särskilda satsningen Ålder är inget hinder som Arvsfondsdelegationen bedriver under 2018–2021. Satsningen vänder sig till äldre med funktionsnedsättning och deras anhöriga. Under 2019 beviljades 20 nya projekt inom ramen för satsningen, jämfört med 6 projekt året innan. Regeringens förhoppning är att den särskilda satsningen mot målgruppen äldre personer med funktionsnedsättning ska ge effekt framöver och därmed skapa samverkan mellan aktörer inom civilsamhället som ökar delaktigheten och tillgängligheten i samhället för målgruppen.

Att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning var också ett prioriterat område där antalet beviljade projekt ökade markant under året.

Regeringen anser att medlen sammantaget har fördelats på ett väl genomfört sätt i enlighet med fondens ändamål och inom ramen för de av regeringen prioriterade områdena.

Kontroll av fondmedlens användning

Att fondmedlen används till det avsedda ändamålet är enligt regeringen centralt för att bibehålla och stärka legitimiteten med fonden.

Kontroller görs av den organisation som söker finansiering och det projekt som ska genomföras både inför och efter beslut om stöd. Arbetet genomförs av såväl handläggare vid Arvsfondsdelegationens kanslifunktion och controllers som av godkända och auktoriserade revisorer. Controllerfunktionen förstärktes under 2019 och utöver att kontrollera hur medlen används utgör den ett stöd till organisationer som fått medel ur fonden och till kanslifunktionens handläggare i frågor som rör projektens ekonomiska budgetering och redovisning.

Under 2019 har bland annat riktlinjer för bedömning av olika typer av projektkostnader vidareutvecklats och ett internt projekt för att identifiera och förebygga risker i projekt har genomförts.

Controllerfunktionen utförde 24 kontrollbesök och 9 skrivbordskontroller under 2019, vilket motsvarar 9 procent av fattade bifallsbeslut. Därutöver genomförde handläggarna vid kanslifunktionen platsbesök hos 135 projekt runt om i landet, till viss del i kontrollsyfte. Det motsvarar drygt vart tredje pågående projekt. Utöver dessa kontroller ska samtliga projekt årligen rapportera hur projektmedlen använts och hur projekten utvecklats. Under 2019 genomfördes tre introduktionsdagar med deltagare från drygt 200 projekt. Vid introduktionsdagen informeras om bland annat Allmänna arvsfondens generella villkor och vilka åtgärder som vidtas i fall stödmottagarna bryter mot dessa.

Enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen överlämna ärenden till Kammarkollegiet om det finns skäl att överväga ett åläggande för mottagaren att betala tillbaka stödet ur fonden. Under 2019 gjordes ett sådant överlämnande till Kammarkollegiet för eventuellt återkrav av utbetalt projektmedel.

Regeringen bedömer att det arbete som genomförs för att säkerställa att arvsfondens medel används på rätt sätt är tillfredsställande. Det är angeläget att arbetet med att säkerställa att arvsfondsmedlen används på rätt sätt upprätthålls.

Riksrevisionens granskning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden

Regeringen anser att det är viktigt att förvaltningen av Allmänna arvsfondens egendom är transparent och att det finns en väl fungerande kvalitetssäkring för hur förvaltade medel redovisas. Det är därför av stor vikt att redovisningen sker på ett transparent och rättssäkert sätt.

Allmänna arvsfondens egendom förvaltas av Kammarkollegiet, som en särskild fond. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska Kammarkollegiet varje år till regeringen lämna en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden som avser det senast avslutade räkenskapsåret. Riksrevisionen ska därefter granska redovisningen.

Riksrevisionen har i revisionsberättelsen avseende Kammarkollegiets redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden för 2019 lämnat uttalande med reservation, vilket är den lindrigaste formen av modifierad revisionsberättelse. Reservationen har sin bakgrund i att Allmänna arvsfonden sedan den 1 mars 2018 ska betraktas som en avkastningsstiftelse och ska därmed vid upprättandet av balansräkning, resultaträkning och noter tillämpa BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Kammarkollegiet har under 2019 bedrivit ett omfattande arbete för att möta den kritik som Riksrevisionen lämnade avseende redovisningen för förvaltningen av Allmänna arvsfonden för 2018. I granskningen identifierades tio fel och Kammarkollegiet har sedan dess utrett och åtgärdat samtliga områden, förutom avseende redovisningen av intäkter av influtna arvsmedel.

Influtna arvsmedel är enligt Riksrevisionen att likställas med intäkter av gåvor, vilka enligt K3-regelverket ska redovisas som intäkt till verkligt värde när de erhålls. Arvsmedel borde därför redovisas vid bouppteckningstillfället. Att redovisa intäkten först vid inbetalning till fondens bankkonto innebär en eftersläpning i intäktsredovisningen.

Det finns behov av att Kammarkollegiet fortsätter att utveckla den ekonomiska redovisningen. Kammarkollegiet har i dialog med Riksrevisionens fortsatt arbetet med att säkerställa att gällande redovisningsregelverk följs även när det gäller intäktsredovisningen. Regeringen kommer att följa upp resultatet av dessa åtgärder.

Kommunikationsinsatser

Under 2019 har en ny kommunikationsstrategi för Allmänna arvsfonden tagits fram. De primära målen för kommunikationen är att öka inflödet av ansökningar med potential att få stöd, skapa förtroende genom att visa på resultat och samhällsnytta samt erfarenhetsspridning. I slutet av året startades ett webbprojekt för att arbeta om Allmänna arvsfondens webbplats, arvsfonden.se. Syftet med den nya webbplatsen är att öka stödet till kunder och intressenter.

Arvsfondens närvaro på sociala medier och antalet prenumeranter på arvsfondens nyhetsbrev ökade under 2019. Besöken runt om i landet, den

så kallade Sverigeresan, fortsatte under året. Västra Götalands, Östergötlands och Södermanlands län besöktes där drygt 1 220 personer som representerade 38 kommuner fick information om Allmänna arvsfonden. Genom deltagande på andra externa träffar runt om i landet informerades ytterligare drygt 800 personer om arvsfonden.

Regeringen ser positivt på att arbetet för en ökad kännedom och kunskap om arvsfonden och förtroende för dess verksamhet fortlöper och utvecklas. De kommunikativa insatserna är en viktig faktor för att öka antalet kvalitativa och relevanta projektansökningar. Det arbete som genomförs för att öka kännedomen och kunskapen om Allmänna arvsfonden och förtroendet för dess verksamhet är centralt för arvsfondens legitimitet.

Uppföljning och utvärdering

Regeringen anser att det är av stor vikt att följa upp och utvärdera projekt som har beviljats medel för att säkerställa att syftet med fonden uppnås. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd. Arvsfondsdelegationen antog under 2019 en ny strategi för uppföljning och utvärdering. Strategin genomförs i tre steg – uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning – och syftar till att ta tillvara kunskaper och erfarenheter från inkomna ansökningar och beviljade projekt.

Såväl Arvsfondsdelegationens egna uppföljningar som uppföljningar genomförda av externa forskare visar att ungefär hälften av projekten lever kvar i någon form efter att finansieringen från Allmänna arvsfonden har upphört. Det innebär att nya metoder, verksamheter med mera sprids vidare och finansieras av offentliga eller andra medel.

Allmänna arvsfonden finansierar varje år utvärderingar som forskare genomför. Information om pågående utvärderingar och forskarnas utvärderingsrapporter finns tillgängliga på arvsfondens webbplats. Under 2019 genomförde Arvsfondsdelegationen tre utvärderingsseminarier med totalt cirka 250 deltagare från framför allt myndigheter och organisationer.

Regeringen ser positivt på de mervärden som arvsfondsprojekten skapar och de avtryck som sätts. Allmänna arvsfonden ska fortsatt vara en resurs för det civila samhället. Projekten möter dock många utmaningar på vägen. Exempelvis är många i dag engagerade ideellt på ett annat sätt än tidigare. Tidigare var personer ofta ideellt engagerade i samma organisation under en längre tid, medan flertalet numera snarare gör kortare inhopps i flera insatser drivna av olika organisationer. Det ställer andra krav på hur det ideella arbetet ska organiseras. Offentliga aktörer gör det ofta möjligt för projekt att genomföras och leva vidare men samverkan är inte alltid okomplicerad, bland annat beroende på omprioriteringar i offentliga aktörers budgetar.

Regeringen anser att det finns fortsatt behov av att de positiva resultat som projekten genererar sprids nationellt för att öka kunskapen i hela landet.

Projekt ur ett jämställdhetsperspektiv

Det är viktigt att synliggöra Allmänna arvsfondens verksamhet och dess projekt ur ett jämställdhetsperspektiv, inte minst mot bakgrund av de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhets-

politiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Genusperspektivet är en viktig del i Arvsfondsdelegationens nya strategi för uppföljning och utvärdering.

Arvsfondsdelegationen följer upp hur stor andel av projektledarna som är kvinnor respektive män. De följer också upp de projekt som enbart riktar sig till kvinnor respektive män för att få kunskap om vilka frågeställningar som det civila samhällets organisationer uppmärksammar alternativt inte uppmärksammar ur ett genusperspektiv. Det finns ingen större skillnad vad gäller vilken typ av organisation och vilka typer av verksamheter som män och kvinnor är projektledare för.

I de projekt som slutredovisades under 2019 var 65 procent av projektledarna kvinnor. I åtta av projekten var ledarskapet delat, en man och en kvinna. När det gäller lokalstödsprojekten gäller det omvända där majoriteten av projektledarna var män.

Liksom i förra årets skrivelse om fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden (skr. 2018/19:146) bedömer regeringen att det vore önskvärt om Arvsfondsdelegationen även redovisade hur könsfördelningen ser ut bland dem som nås av projektens aktiviteter samt vilken inverkan projekten har på jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Allmänna arvsfondens utveckling framöver

Regeringen beslutade den 15 juni 2017 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över och analysera vissa frågor som rör Allmänna arvsfondens verksamhet (dir. 2017:68). Syftet med översynen var att säkerställa att fondens medel används för den verksamhet som de är avsedda för samt att medlen hanteras och redovisas transparent, rättssäkert och opartiskt. Förslag skulle också lämnas till hur villkor kan utformas som säkerställer att enbart organisationer som i sin verksamhet respekterar värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle kan få stöd, analysera kriterierna för stöd, överväga frågor om arvsavstående och se över vissa administrativa frågor. Utredningen tog namnet 2017 års arvsfondsutredning.

Utredningen lämnade i september 2018 betänkandet En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70). Utredningen föreslår att den nuvarande lagen om Allmänna arvsfonden ersätts av en ny lag med en annan struktur. Utredningen har också föreslagit att ett demokrativillkor införs i lagen. Betänkandet har varit ute på remiss och bereds i Regeringskansliet.

Vidare har Socialdepartementet utarbetat en promemoria med förslag om att utöka målgruppen för Allmänna arvsfonden till att omfatta även äldre personer. Förslag lämnas även om hur arvsfondens tillgångar ska hanteras, hur medel för den nya målgruppen äldre ska avsättas och vilken kompetens Arvsfondsdelegationen bör ha. Promemorian Utökad målgrupp för Allmänna arvsfonden (Ds 2020:9) skickades ut på remiss den 25 maj 2020.

Inbetalningar till Allmänna arvsfonden i form av arv och metallåtervinning var 1 095 miljoner kronor under 2019, vilket är den högsta volymen inlevererade medel i arvsfondens historia. Krisen och de ekonomiska konsekvenserna till följd av sjukdomen covid-19, kommer troligen att innebära att värdet på de arvsmedel som tillfaller arvsfonden kommer att minska en tid framöver. Regeringen bedömer dock inte att de

Skr. 2019/20:180 utdelningsbara medlen kommer att minska i någon större omfattning, bland annat eftersom de medel som inte delats ut under tidigare år också finns tillgängliga för utdelning.

8 Inriktning och prioriterade områden 2020

Regeringen ska enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ange den kommande inriktningen av fondens stödgivning. Det gör regeringen genom att i sin årliga skrivelse till riksdagen ange inriktningen för barnrättspolitiken, ungdomspolitiken och funktionshinderspolitiken. Regeringen anger även sådana områden som är angelägna att utveckla och som därför bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens medelsfördelning.

8.1 Funktionshinderspolitik

Regeringens funktionshinderspolitik utgår från Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Funktionshinderspolitiken är en del i arbetet för ett mer jämlikt samhälle, där människors olika bakgrund eller förutsättningar inte ska avgöra möjligheten till delaktighet i samhället.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86). Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. För att nå målet ska genomförandet av funktionshinderspolitiken inriktas mot de fyra områdena: principen om universell utformning, befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet och att förebygga och motverka diskriminering.

8.2 Barnrättspolitik

Barnrättspolitiken utgår från de mänskliga rättigheter som ska tillförsäkras barn enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och andra internationella överenskommelser. Målet för regeringens barnrättspolitik är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande, vilket har fastställts av riksdagen (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:SoU1, rskr. 2008/09:127). Målet grundar sig bland annat på de åtaganden som Sverige gjort genom att ratificera barnkonventionen och syftar till att främja och skydda barnets rättigheter och intressen i samhället. Målet innebär att alla barn, oavsett bland annat ålder, kön och funktionsnedsättning, ska få sina rättigheter tillgodosedda. Barnrättspolitiken är sektorsövergripande vilket innebär att barnets rättigheter och intressen ska genomsyra all politik, liksom alla verksamheter som berör barn.

Riksdagen godkände i december 2010 en strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige i enlighet med regeringens förslag i propositionen Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232, bet. 2010/11:SoU3, rskr 2010/11:35). Strategin utgår från de mänskliga rättigheter som varje barn ska tillförsäkras enligt internationella överenskommelser, särskilt de åtaganden som följer av barnkonventionen. Principerna i strategin uttrycker grundläggande förutsättningar och tillvägagångssätt för att stärka barnets rättigheter. Avsikten är att strategin ska vara en utgångspunkt och ledning för offentliga aktörer på statlig och kommunal nivå när dessa i sina verksamheter ska säkerställa de rättigheter barn har.

I juni 2018 fattade riksdagen beslut om att inkorporera barnkonventionen i svensk lag. Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter trädde i kraft den 1 januari 2020. Genom inkorporeringen ges barnkonventionen ställning som svensk lag, vilket innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn.

8.3 Ungdomspolitik

Målet för alla statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år är att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (prop. 2013/14:191, bet. 2013/14:KrU9, rskr. 2013/14:354). Arbetet inom ungdomspolitiken ska syfta till att offentlig verksamhet som rör unga har ett ungdomsperspektiv, bedrivs utifrån kunskap om ungas levnadsvillkor och samordnas mellan olika sektorer.

Såväl frågor om inflytande och meningsfull fritid som etablering i arbets- och samhällslivet spänner över flera politikområden. Ungdomspolitiken spelar därmed en särskild roll genom sin sektorsövergripande karaktär med utgångspunkt i ungdomars levnadsvillkor. Som del i regeringens arbete med unga som varken arbetar eller studerar har bland annat Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att stödja aktörer, i första hand kommuner, som arbetar i verksamheter som bidrar till etableringen av unga som varken arbetar eller studerar.

8.4 Prioriterade områden

Regeringen har identifierat tolv områden som bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens medelsfördelning. De prioriterade områdena har många beröringspunkter och ett projekt kan innehålla delar som rör flera områden.

Samtliga prioriteringar gäller för fondens tre målgrupper om inget annat anges eftersom de tre målgrupperna har mycket gemensamt och eftersom ett projekt kan röra fler än en av målgrupperna.

Utöver nedan angivna områden bör medel liksom tidigare kunna ges till utvecklingsprojekt inom områden som i dag inte kan förutses. Det är

angeläget att ge utrymme för organisationernas egna initiativ till utvecklingsprojekt inom helt nya områden.

Inom ramen för regeringens arbete med FN:s Agenda 2030 har två av de prioriterade områdena särskilt uppmärksammats, nämligen att stärka barnets rättigheter och ökad jämställdhet och jämlikhet. Världens stater har genom Agenda 2030 enats om 17 globala mål för hållbar utveckling. Såväl barn och ungdomar som personer med funktionsnedsättning berörs av de flesta av målen. I det svenska genomförandet betonas nära samverkan mellan främst kommuner, myndigheter, näringsliv, civilsamhälle och forskarvärlden. Mål 17 om att bygga partnerskap är agendans genomförandemål och syftar till att bygga nya och utveckla befintliga samarbeten för att uppnå målen.

Hållbar utveckling syftar på en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Mot den bakgrunden är det naturligt att unga ofta går i spetsen för hållbar utveckling.

Det är viktigt att barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning uppmuntras och ges möjlighet att bidra till hållbar utveckling. Projekt som genom nya och utvecklade former bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning bör stödjas. Projekt som bland annat syftar till att uppfylla agendans mål 5 om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt samt mål 16.2 om att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn, ska särskilt uppmuntras.

Den psykiska ohälsan hos barn i åldern 10–17 år har ökat med över 100 procent på tio år och för unga vuxna mellan 18–24 år är ökningen närmare 70 procent. Detta framgår av Socialstyrelsens rapport Utvecklingen av psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna från 2017. Med anledning av att den psykiska ohälsan ökar ser regeringen att projekt som bland annat syftar till att uppfylla agendans mål 3 om att säkerställa att alla människor kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar, samt mål 3.4 som bland annat handlar om att främja psykisk hälsa och välbefinnande, särskilt ska uppmuntras. Frågan om att bekämpa psykisk ohälsa lyfts även i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

De tolv prioriterade områden som regeringen har identifierat för Arvsfondsdelegationens medelsfördelning är följande.

8.4.1 Projekt som syftar till att stärka barnets rättigheter

För att främja och skydda barnets rättigheter och intressen är det angeläget med stöd till projekt som syftar till att barnkonventionen och dess intentioner blir kända och praktiskt tillämpade på alla nivåer i samhället, exempelvis i förskola och skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård, samhällsplanering, idrott, fritid, kulturliv och rättsväsende.

Det är särskilt angeläget att ge prioritet åt projekt som syftar till att stärka rättighetsperspektivet för barn i deras vardag, i verksamheter där barn befinner sig eller berörs.

8.4.2 Projekt som syftar till att öka delaktighet och stärka demokratin

Möjligheten till delaktighet i samhället och inflytande över den egna vardagen är central för fondens målgrupper. Projekt som syftar till att utveckla nya former för engagemang och att engagera personer som inte annars deltar i föreningslivet bör ges särskild prioritet. Även projekt som verkar för att förebygga att ungdomar utvecklar ett antidemokratiskt beteende eller ansluter sig till antidemokratiska grupperingar bör uppmärksammas särskilt. Det är också angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att stärka målgruppernas representation i demokratiska beslutsprocesser och möjligheter att påverka förhållanden i såväl den personliga sfären som samhället i stort. Att utveckla, sprida och använda metoder att tillvarata de yngre barnens åsikter och de åsikter barn med funktionsnedsättning har är särskilt viktigt.

8.4.3 Projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier

Arbetet med att förebygga alla former av våld, mobbning och trakasserier bör prioriteras i Allmänna arvsfondens medelstildelning, framför allt vad gäller projekt som syftar till att utveckla nya metoder på området. Här innefattas även stöd till brottsoffer inom fondens målgrupper. Projekt som syftar till att motverka mäns våld mot flickor och unga kvinnor och mot flickor och kvinnor med funktionsnedsättning bör särskilt uppmärksammas. Det gäller även projekt som syftar till att motverka våld i samkönade relationer eller som vänder sig till barn som bevittnar våld i hemmet. I detta sammanhang bör särskilt agendans mål 16.2 beaktas. Målet omfattar att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

8.4.4 Projekt som syftar till att främja ett stärkt föräldraskap

För att främja barns och ungas hälsa behöver nya metoder för föräldraskapsutbildning och föräldraskapsstöd utvecklas och prövas. Stöd och hjälp i föräldraskapet kan öka andelen barn som har goda relationer med föräldrarna och som därigenom har ökade möjligheter till god hälsa och ett gott liv.

Det är särskilt angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att utveckla former för ett universellt förebyggande föräldraskapsstöd, det vill säga att alla föräldrar erbjuds samma möjligheter till stöd och hjälp. Vidare är det angeläget att uppmärksamma att föräldrars behov av stöd kan skifta under olika perioder av barnets uppväxt. En särskilt utsatt grupp är föräldrar till barn med funktionsnedsättning. Föräldrarna rapporterar genomgående sämre värden för livsvillkor, levnadsvanor och hälsa jämfört med föräldrar till barn som inte har en funktionsnedsättning. Unga föräldrar, föräldrar med utländsk bakgrund samt föräldrar med funktionsnedsättning kan också vara i behov av särskilt stöd. Det behövs därutöver ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka och stödja barn till föräldrar som

Skr. 2019/20:180 har missbruksproblematik samt barn till föräldrar med psykisk ohälsa eller som är allvarligt sjuka.

8.4.5 Projekt som syftar till att främja psykisk och fysisk hälsa

Projekt som främjar målgruppernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande bör ges fortsatt prioritet. Även om hälsan i huvudsak utvecklas positivt i Sverige finns problem, bland annat vad gäller psykisk ohälsa, övervikt och fetma samt alkoholkonsumtion.

Förekomsten av psykisk ohälsa, definierat som nedsatt psykiskt välbefinnande, har ökat bland ungdomar sedan början av 1990-talet. Det finns en tydlig tendens att ungdomar, i ökande utsträckning, är nedstämda, oroliga, har svårt att sova och har andra psykosomatiska besvär. Regelbunden fysisk aktivitet kan bidra till att motverka ohälsan. Flera studier har också pekat på att psykisk ohälsa i hög grad förekommer bland homo- och bisexuella ungdomar samt unga transpersoner. Ofrivillig ensamhet är kopplat till nedsatt psykiskt välbefinnande och ökad förekomst av andra besvär som ångslan, oro, ångest och sömnbesvär. De rekommendationer om social distansering som getts till följd av utbrottet av covid-19 påverkar ytterligare möjligheten att bryta en ofrivillig ensamhet. Skyddsfaktorer för psykisk hälsa är att känna sig delaktig, ha ett socialt nätverk och få social stimulans.

Det är därför angeläget att pröva modeller där ideella organisationer, på egen hand eller tillsammans med offentliga samhällsorgan, kan utveckla verksamhet för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos fondens målgrupper. Levnadsvanor och mönster som grundläggs i tidig ålder följer ofta med och påverkar resten av livet, varför det är särskilt angeläget att främja goda levnadsvanor tidigt i livet.

8.4.6 Projekt som syftar till ökad delaktighet i kulturlivet

Att verka för ett rikt och nyskapande kulturliv som är tillgängligt för alla människor samt att bevara och tillgängliggöra kulturarvet är viktiga uppgifter för hela samhället. Alla som bor i vårt land ska oberoende av ålder eller eventuell funktionsnedsättning ha möjlighet att delta i kulturlivet och till kulturupplevelser och uppleva en bredd av kulturella uttrycksformer liksom att få utveckla sin egen förmåga att uttrycka sig. Det är därför angeläget att stödja projekt som utvecklar barns och ungdomars möjlighet till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande oavsett bakgrund eller eventuell funktionsnedsättning. Även projekt som syftar till att utveckla långsiktig samverkan mellan kulturinstitutioner och ideellt föreningsliv bör uppmärksammas. Det är också angeläget med stöd till barns och ungas språkutveckling.

8.4.7 Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden

Skr. 2019/20:180

Arbete ger egen försörjning och stärker oberoendet och självkänslan samtidigt som en hög sysselsättning utgör grunden för samhällets välfärd. Ungdomar och personer med funktionsnedsättning är grupper som generellt sett har en svag ställning på arbetsmarknaden och ofta drabbas först i en konjunkturnedgång. Det gäller inte minst i det nuvarande läget på arbetsmarknaden som försämrats kraftigt till följd av utbrottet av covid-19. Arvsfondsdelegationen bör därför prioritera projekt som syftar till att finna metoder för att öka tillträdet till arbetsmarknaden för ungdomar och personer med funktionsnedsättning.

Det är också angeläget med stöd till satsningar för att tidigt ge barn och unga, med eller utan funktionsnedsättning, kunskap om och erfarenhet av entreprenörskap och arbetslivet. Projekt som genomförs i samverkan med företag och branscher och de projekt som riktar sig till unga som står långt från arbetsmarknaden bör uppmärksammas särskilt.

8.4.8 Projekt som syftar till att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har till syfte att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning och att säkerställa att personer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra kan åtnjuta eller utöva alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. För att nå det nationella målet ska genomförandet av funktionshinderspolitiken inriktas mot de fyra områdena: principen om universell utformning, åtgärda befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet och att förebygga och motverka diskriminering.

Medel från arvsfonden kan bidra till att det går att finna former och vidareutveckla metoder och arbetssätt som ger kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning möjlighet till självständighet, inflytande och delaktighet inklusive inom de egna intresseorganisationerna samt i det lokala utvecklingsarbetet.

8.4.9 Projekt som syftar till ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar

Den positiva utvecklingen av att vi lever allt längre leder också till att fler personer lever med åldersrelaterade sjukdomar och funktionsnedsättningar. Oavsett människors funktionsförmåga och ålder bör hinder för deras delaktighet i samhället rivas. Projekt bör prioriteras som riktar sig till äldre personer med funktionsnedsättning och som utvecklar metoder för ökad delaktighet och tillgänglighet.

8.4.10 Projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

Det civila samhällets organisationer har en viktig roll för att bidra till samhällets mottagande av nyanlända barn och unga. Föreningslivet är en god integrationsarena och bygger på aktivt och frivilligt deltagande. Medel från arvsfonden kan bidra till att skapa bättre förutsättningar för nyanländas etablering och delaktighet i samhället, inte minst i och genom föreningslivet. Projekt som syftar till att stärka, stödja och öka förutsättningar för nyanlända barns och ungas etablering i samhället bör därför prioriteras. Det är samtidigt angeläget att stärka det sociala stöd som krävs för barns och ungas goda start i Sverige. Projekten kan exempelvis omfatta nätverksskapande eller språkinläring.

8.4.11 Projekt som syftar till ökad jämställdhet och jämlikhet

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Det ska finnas en jämn fördelning av makt och inflytande samt en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Ekonomisk jämställdhet ska råda och mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Det är därför angeläget att stödja projekt som ökar förutsättningarna för att flickor, pojkar, kvinnor och män ska kunna delta i samhället på samma villkor och utvecklas utan att hindras av strukturer, fördomar och stereotypa föreställningar. På så sätt kan samhället och den enskilda människan nå sin fulla potential. Medel från Allmänna arvsfonden kan bidra till att skapa arbetssätt och metoder för att öka jämställdheten mellan flickor, pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning. Inom detta område bör även mål 5 inom Agenda 2030, som handlar om att uppnå jämställdhet, och om alla kvinnors och flickors egenmakt, beaktas och tas tillvara i projekten.

8.4.12 Projekt som syftar till att stärka inflytandet för barn och unga

Varje barn som är i stånd att bilda sina egna åsikter har enligt artikel 12 i barnkonventionen rätt att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör honom eller henne, varvid barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Det är därför angeläget att prioritera projekt som stärker förutsättningarna för barns och ungas delaktighet och inflytande. Artikel 12 innebär alltså att även mycket små barn har rätt att uttrycka sina åsikter. Rättigheten innebär dock också att barnet inte ska tvingas framföra sin åsikt om han eller hon inte vill det. Enligt propositionen Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232) ska barn ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter genom olika uttrycksmedel i frågor som rör dem. För att barnet eller den unge ska kunna vara delaktig krävs att han eller hon får information som är anpassad efter individens förutsättningar.

Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys

Skr. 2019/20:180
Bilaga 1

Resultaträkning

(tkr)	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Tillfallna arv m.m.*	2	998 920	642 891
Aktieutdelningar	3	235 959	259 564
Summa verksamhetens intäkter		1 234 879	902 455
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader	4	-74 379	-73 005
Personalkostnader	5	-65	-35
Övriga verksamhetskostnader	6	-28 360	-30 408
Summa verksamhetens kostnader		-102 804	-103 448
Verksamhetsresultat		1 132 075	799 007
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	63 360	351 661
Summa finansiella intäkter		63 360	351 661
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	7 108	-6 008
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar		-2 730	-18 550
Summa resultat från finansiella poster		67 738	327 103
Resultat efter finansiella poster		1 199 813	1 126 110
Årets resultat		1 199 813	1 126 110

* Jämförelsetalet 2018 för Tillfallna arv m.m. har rättats, se not 13, Omräkning av Resultaträkningen 2018

Balansräkning

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	9, 10	7 021 955	6 412 494
Summa anläggningstillgångar		7 021 955	6 412 494
Omsättningstillgångar			
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Övriga fordringar		-	85
<u>Kassa och bank</u>			
Bank		189 945	139 021
Summa omsättningstillgångar		189 445	139 106
Summa tillgångar		7 211 900	6 551 600
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	11		
Bundet eget kapital		4 536 517	4 310 104
Fritt eget kapital*		2 126 648	1 719 747
Summa eget kapital		6 663 165	6 029 851
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		86	6 660
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag*		537 541	504 744
Skatteskulder		29	8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	11 079	10 337
Summa kortfristiga skulder		548 735	521 749
Summa eget kapital och skulder		7 211 900	6 551 600

* Jämförelsetalen 2018 för Fritt eget kapital och skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag har rättats, se not 14, Omräkning av eget kapital och skulder 2018.

Kassaflödesanalys

Skr. 2019/20:180

Bilaga 1

(tkr)	Not	2019	2018
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		1 199 813	1 126 110
<u>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</u>			
Nedskrivningar	9	2 730	18 550
		1 202 543	1 144 660
Kapitalisering 10%	2	115 158	59 560
Justering av kapitalisering 10% tidigare år	2	9 262	-
Betald inkomstskatt		85	-85
Under året beslutade bidrag	11	-821 795	-592 420
Återförda/Återbetalda bidrag	11	46 554	34 034
Kassaflöde från den löpande verksamheten för förändringar av verksamhetskapital		551 807	645 749
Förändringar i verksamhetskapital			
Förändringar kortfristiga fordringar		-85	85
Förändring kortfristiga skulder		26 986	46 903
Förändring eventualförpliktelser villkorade bidrag	15	84 322	-136 121
Kassaflöde från den löpande verksamheten		663 030	556 616
Investeringsverksamheten			
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	9	-823 669	-1 110 001
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	9	211 478	499 371
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-612 191	-610 630
Årets kassaflöde		50 839	-54 014
Likvida medel vid årets början		139 106	193 120
Likvida medel vid årets slut		189 945	139 106

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden.

Noter

Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma på grund av avrundningar.

Not 1 Redovisningsprinciper

Förordningen om Allmänna arvsfonden och Årsredovisningslagen

Redovisningen av förvaltningen av Allmänna arvsfonden är upprättad enligt 11 b § förordningen om Allmänna arvsfonden. Vid upprättande av balansräkning, resultaträkning och noter har årsredovisningslagens (1995:1554) regler tillämpats. En juridisk person av Allmänna arvsfondens storlek uppfyller kraven på ett större företag eftersom balansomslutningen och nettoomsättningen under de senaste två åren har överstigit de gränsvärden som anges i 1 kap. 3 § årsredovisningslagen. Större företag ska tillämpa BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K 3).

Allmänna arvsfondens redovisning innefattar de delar som förordningen föreskriver. Redovisningen saknar dock delar och information enligt K3-regelverket, exempelvis saknas förvaltningsberättelse och kassaflödesanalys. Även intäktsredovisningen avviker från K3-regelverket, se vidare förklaring nedan under *Intäktsredovisning*.

Pågående översyn

Enligt 16 a § i lagen om Allmänna arvsfonden ska Kammarkollegiet varje år till regeringen lämna en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden som avser det senast avslutade räkenskapsåret. Enligt 11 b § i förordningen om Allmänna arvsfonden ska redovisningen som föreskrivs i 16 a § lagen om Allmänna arvsfonden även innefatta en balansräkning, en resultaträkning och noter upprättade i enlighet med årsredovisningslagen. Vid upprättandet av balansräkning, resultaträkning och noter ska Allmänna arvsfonden betraktas som en sådan stiftelse som tillgodoser sitt syfte genom att ur avkastningen lämna bidrag (avkastningsstiftelse).

Årsredovisningslagen är redovisningsmässigt och juridiskt att betrakta som en ramlag. Detta innebär att lagen inte ensamt tillräckligt väl ger vägledning för hur en redovisning ska upprättas för att uppfylla kravet på god redovisningssed. Enligt god redovisningssed behövs ett kompletterande regelverk till årsredovisningslagen för upprättande av balansräkning, resultaträkning och noter. Det pågår ett långsiktigt arbete i syfte att klargöra vilka regler som ska gälla för redovisningen av Allmänna arvsfonden till följd av att kraven som ställs i årsredovisningslagen är mer omfattande än kraven som ställs i förordningen.

Ändrade redovisningsprinciper och rättelser av fel

Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag

Under 2016 förändrades Arvsfondsdelegationens beslutsprocess. Tidigare fattade Arvsfondsdelegationen beslut om projektstöd för ett år i taget. Sedan 2016 fattar Arvsfondsdelegationen ett beslut om projektstöd för samtliga projektår. Inom ramen för den nya beslutsprocessen måste

stödmottagarna fortsatt årligen visa att de uppfyller vissa villkor för att få fortsatt stöd.

Skr. 2019/20:180

Bilaga 1

Vid övergången till ny beslutsprocess skuldfördes de beslutade projektmedlen för hela den fleråriga projektperioden. I år har redovisningen av beviljade bidrag ändrats, det som nu skuldförs är enbart beviljade projektmedel för det år villkoren är uppfyllda. Beviljade projektmedel för resterande projekt år redovisas istället som en eventualförpliktelse, se not 15.

Värdet på balansposten "Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag" har därmed minskat med 563 245 tkr för innevarande år samt med 478 923 tkr för jämförelseåret. Värdet på balansposten "Fritt Eget Kapital" har ökat med motsvarande belopp. Se vidare not 14 för påverkan på de ingående balanserna.

Verksamhetens intäkter och Eget kapital

Intäkter har sedan 2017 erhållits från metallåtervinning. Kapitalisering har enbart gjorts med en tiondel av de influtna arvsmedlen men inte av de medel som inkommit till följd av metallåtervinningen. I år har en tiondels kapitalisering även gjorts av de intäkter som härrör från metallåtervinningen. Kapitalisering för metallåtervinningen avseende 2017 och 2018 har bokförts 2019.

Kapitaliseringen som har beräknats på verksamhetens intäkter har tidigare bokförts från fritt eget kapital till bundet eget kapital. I år har kapitaliseringen bokförts direkt mot eget kapital, det vill säga ej redovisats som intäkter. Jämförelsesiffrorna för 2018 har räknats om, värdet på resultatposten "Tillfallna arv m.m." har minskat med 59 560 tkr för jämförelseåret, se vidare not 13.

Övriga resultat- och balansposter

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som inbetalats till fonden.

Enligt K3-regelverket ses intäkter från arv som intäkter av gåvor. Gåvor ska redovisas som intäkt till verkligt värde när gåvorna erhålls. Det finns undantag från att redovisa gåvor löpande om gåvans marknadsvärde är svårbestämt men kan antas vara lågt (viss boskap eller antikviteter). Undantaget gäller dock inte pengar eller noterade värdepapper (lätt fastställbart marknadsvärde) eller fastigheter (högt marknadsvärde). Gåvor med svårbestämt marknadsvärde men som kan antas vara lågt ska senast redovisas i balansräkningen på balansdagen.

Kammarkollegiet gör bedömningen att intäkter från influtna arvsmedel inte kan mätas på ett tillförlitligt sätt vid det tillfälle de erhålls, det vill säga vid bouppteckningstillfället. Istället redovisas intäkter från influtna arvsmedel vid tidpunkt för inbetalning till fonden vilket innebär att de inte redovisas i enlighet med K3-regelverket. Bedömningen görs dels med avseende på den värdering som görs i bouppteckningen, dels med avseende på de omständigheter som kan inträffa mellan tidpunkt för bouppteckning och för inbetalning.

En bouppteckning är en ögonblicksbild vars huvudsakliga syfte, sedan arvsskatten slopades 2004/2005, är att vara en legitimationshandling och

visa dödsbodelägarkretsen samt de olika egendomsslag som ingår i dödsboet. I bouppteckningen anges dödsboets bobehållning, det vill säga tillgångar minus skulder, per dödsdagen. Det är Skatteverket som registrerar bouppteckningar och kollegiet hänvisar till deras riktlinjer för värdering vid förrättandet av bouppteckning. Skatteverket godtar till exempel schablonvärdering av lösöre och taxeringsvärde för fastigheter.

Det finns flera omständigheter som kan inträffa mellan tidpunkt för bouppteckning och tidpunkt för inbetalning som innebär att tillgångarna i bouppteckningen inte tillfaller Allmänna arvsfonden. Exempel på sådana omständigheter är att släktingar eller testamente framkommer under arbetet med dödsboavvecklingen. Kammarkollegiet fattar även beslut om arvsavstående efter ansökan, jämför 24 och 25 §§ lagen om Allmänna arvsfonden.

Den totala bobehållningen uppgår till 2 217 miljoner kronor per 2019-12-31. Beloppet avser bobehållning i öppna avvecklingsärenden där bouppteckning förrättats till och med 2019-12-31 och där bouppteckning inkommit till myndighet en innan 2020-02-06. I samma ärenden har inbetalningar gjorts med 1 585 miljoner kronor. Inbetalningarna redovisas som intäkter från inlutna arvsmedel under det räkenskapsår som inbetalning görs till fonden.

Finansiella anläggningstillgångar

Anskaffnings-/inlösenvärdet för andelar i aktiekonsortierna och alternativa investeringsfonder är marknadsvärdet vid anskaffnings-/inlösen tidpunkten. Anskaffnings- och inlösenvärdet för andelar i Räntekonsortiet och Företagsobligationskonsortiet är marknadsvärdet exklusive upplupen utdelning vid anskaffnings-/inlösentidpunkten.

Skulder och Eget kapital

Beviljade bidrag redovisas direkt mot eget kapital. Bidragen skuldförs i perioden för beslutet då samtliga villkor från mottagaren är uppfyllda. Den villkorade delen av de bidrag som beviljats under året förs om till eventalförpliktelse medan de beviljade bidrag från föregående år, som inte längre är villkorade, återförs till fritt eget kapital. De medel som inte har förbrukats i projekten läggs åter till fondens fria egna kapital.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital är inte tillgängligt för utdelning av bidrag och utgörs av ursprungligt kapital samt ackumulerade kapitaliseringar, realisationsvinster/-förluster och nedskrivningar. Fritt eget kapital utgörs av balanserade vinstmedel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital och eventalförpliktelser.

Disposition av årets resultat sker enligt följande. Den del av årets resultat som avser realisationsvinst/-förlust samt eventuella nedskrivningar överförs till bundet eget kapital. Till bundet eget kapital förs även det belopp som årligen, enligt 2 § lagen om Allmänna arvsfonden, ska användas för kapitalisering och som motsvarar en tiondel av de medel som under ett år har tillfallit fonden. Resterande del av årets resultat redovisas som fritt eget kapital.

Utdelningsbara medel är utgående fritt kapital efter avdrag för eventalförpliktelse avseende villkorade beslutade bidrag.

Not 2 Tillfallna arv m.m.	2019	2018
Influtna arvsmedel	1 009 743	626 006
Metallåtervinning	113 597	76 445
Kapitalisering	-115 158	-59 560
Kapitalisering metallåtervinning 2017 och 2018*	-9 262	-
Summa	998 920	642 891

Not 3 Utdelningar	2019	2018
Utdelning Räntekonsortiet	17 156	27 269
Köpt/såld utdelning räntekonsortiet	-456	-3 214
Utdelning Aktiekonsortiet Sverige	77 232	68 886
Utdelning Aktieindexkonsortiet Utland	42 633	60 118
Utdelning Aktieindexkonsortiet Sverige	70 342	67 888
Utdelning Småbolagskonsortiet Kronan	8 081	4 887
Utdelning Företagsobligationskonsortiet	14 112	16 679
Utdelning i fastighetsfonder	6 606	16 814
Utdelning aktier och andelar	253	237
Summa	235 959	259 564

Not 4 Övriga externa kostnader	2019	2018
Kammarkollegiet		
Kanslistöd åt Arvsfondsdelegationen	41 800	40 967
Bevakning av Allmänna arvsfondens rätt	19 217	18 010
Bevakning av återkrav projektmedel	115	75
Fondförvaltning, baserad på marknadsvärde	10 500	10 000
Ekonomiadministration, timtaxa	1 899	1 870
Summa	73 531	70 922
Övriga förvaltningskostnader	290	1 573
Revision	558	510
Summa	74 379	73 005

* Jämförelse åren avseende kapitaliseringen av metallåtervinningen har inte ändrats utan rättelsen är bokförd på 2019.

Not 5 Personal m.m.	2019	2018
Arvode styrelse	50	27
Sociala avgifter	15	8
Summa	65	35

Styrelseledamöter

Antal styrelseledamöter på balansdagen

Kvinnor	5	3
Män	2	4
Totalt	7	7

Not 6 Övriga verksamhetskostnader	2019	2018
Restituerade arvsmedel		
Testamente och bättre rätt	10 939	6 535
Avstående av arv	2 358	7 062
Dödsboförvaltning	13 843	15 826
Rättegångskostnader	390	363
Fastighetsskatt	707	707
Justering Fastighetsskatt 2017	-	-85
Summa	28 237	30 408

Rättegångskostnader återkrav	123	-
Summa	28 360	30 408

Not 7 Resultat från övriga värdepapper och förordningar som är anläggningstillgångar	2019	2018
Realisationsresultat Räntekonsortiet	-3 632	-2 066
Realisationsresultat Aktiekonsortiet Sverige	66 253	166 534
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Utland	28 201	103 570
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Sverige	-	75 786
Realisationsresultat Företagsobligationskonsortiet	825	3 335
Realisationsresultat Fastighetsfonder	5 576	41 687
Realisationsresultat kortfristiga placeringar	-67	-
Valutakursdifferenser	-33 796	-37 185
Summa	63 360	351 661

Not 8 Räntekostnader och liknande resultatposter	2019	2018
Realisationsresultat Aktieterminer	7 566	-5 034
Räntekostnad	-458	-974
Summa	7 108	-6 008

Not 9	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2019-12-31	2018-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	6 498 545	5 887 915
	Årets förvärv	823 669	1 110 001
	Årets försäljningar	-211 478	-499 371
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	7 110 736	6 498 545
	Ingående ackumulerade nedskrivningar	-86 051	-67 501
	Årets nedskrivning	-2 730	-18 550
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	-88 781	-86 051
	Summa långfristiga värdepappersinnehav	7 021 955	6 412 494

Not 10	Värdepappersinnehav	Anskaffnings värde	Bokfört värde	Marknads värde
	Andelar i Räntekonsortiet	1 899 967	1 811 186	1 811 186
	Andelar i Aktiekonsortiet Sverige	919 247	919 247	2 091 475
	Andelar i Aktieindexkonsortiet Utland	1 053 374	1 053 374	2 460 124
	Andelar i Aktieindexkonsortiet Äpplet	70 715	70 715	79 231
	Andelar i Aktieindexkonsortiet Sverige	1 240 677	1 240 677	2 064 204
	Andelar i Aktieindexkonsortiet Kronan	246 675	246 675	283 321
	Andelar i Företagsobligationskonsortiet	1 072 096	1 072 096	1 093 887
	Andelar i alternativa investeringsfonder*	607 985	607 985	666 624
	Belopp vid årets utgång	7 110 736	7 021 955	10 550 052

Not 11	Förändring av eget kapital	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital**	Summa eget kapital
	Eget kapital 2018-12-31	4 310 104	1 719 747	6 029 851
	Under året beslutade bidrag	-	-821 795	-821 795
	Eventualförpliktelse	-	563 245	563 245
	Återföring föregående års eventualförpliktelse	-	-478 923	-478 923
	Återförda ej förbrukade bidrag	-	31 179	31 179
	Återbetalda ej utnyttjade bidrag	-	15 375	15 375
	Omföring nedskrivning	-2 730	2 730	-
	Omföring av realisationsvinster	104 723	-104 723	-
	Kapitalisering 10% av influtna arvsmedel***	115 158	-	115 158
	Kapitalisering av metallåtervinning 2017 & 2018	9 262	-	9 262
	Årets resultat	-	1 199 813	1 199 813
	Eget kapital 2019-12-31	4 536 517	2 126 648	6 663 165

*Marknadsvärde fastställs tidigast under mars 2020.

** Fritt eget Kapital. Ingående balans har omräknats p.g.a. korrigering av eventualförpliktelse (avseende villkorade beslutade bidrag) jämförelseår 2018 se not 14.

***Kapitalisering av influtna arvsmedel. Tillfallna arv m.m. minus restituerade arvsmedel se not 2 och 6.

Not 12	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2019-12-31	2018-12-31
	Arvsfondsdelegationen, förvaltning	6 253	5 300
	Arvsfondenheten, förvaltning	1 993	2 109
	Advokatfiskalsenheten, förvaltning	-67	25
	Fondförvaltningsavgift	2 075	2 156
	Ekonomiadministration	474	468
	Revision	350	200
	Övriga poster	1	79
	Summa	11 079	10 337

Not 13	Omräkning av Resultaträkning 2018	Innan omräkning	Omräkning efter omräkning
	Verksamhetens intäkter		
	Tillfallna arv m.m.	702 450	-59 560 642 890
	Aktieutdelningar	259 564	0 259 564
	Övriga intäkter	-	
	Summa verksamhetens intäkter	962 014	-59 560 902 454
	Verksamhetens kostnader		
	Övriga externa kostnader	-73 005	0 -73 005
	Personalkostnader	-35	0 -35
	Övriga verksamhetskostnader	-30 408	0 -30 408
	Summa verksamhetens kostnader	-103 448	0 -103 448
	Verksamhetsresultat	858 566	-59 560 799 006
	Resultat från finansiella poster		
	Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	351 661	0 351 661
	Summa finansiella intäkter	351 661	0 351 661
	Räntekostnader och likande resultatposter	-6 008	0 -6 008
	Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar	-18 550	0 -18 550
	Summa resultat från finansiella poster	327 103	0 327 103
	Resultat efter finansiella poster	1 185 669	-59 560 1 126 110
	Årets resultat	1 185 669	-59 560 1 126 110

Not 14 Omräkning av eget kapital och skulder år 2018

Skr. 2019/20:180

Bilaga 1

	innan omräkning	omräkning	efter omräkning
Eget kapital			
Bundet eget kapital	4 310 104	-	4 310 104
Fritt eget kapital	1 240 825	478 922	1 719 747
Summa eget kapital	5 550 929	478 922	6 029 851
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	6 660	-	6 660
Skuld avseende beslutade, ej utbetalade bidrag	983 666	-478 922	504 744
Skatteskulder	8	-	8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10 337	-	10 337
Summa kortfristiga skulder	1 00 671	-478 922	521 749
Summa eget kapital och skulder	6 551 600	0	6 551 600

Not 15 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser 2019-12-31 2018-12-31**Ställda säkerheter**

SEB; säkerhetskonto terminer	20 126	6 744
Summa	20 126	6 744

Eventalförpliktelser

Villkorade beslutade bidrag	563 245	478 923
Valutatermin EUR 31 mars 2020	403 721	-
Valutatermin EUR RULL NOV2018	-	390 107
Valutatermin USD 31 mars 2020	279 400	-
Valutatermin USD RULL NOV2018	-	263 231
Summa	1 246 366	1 132 261

Summa ställda säkerheter och eventalförpliktelser	1 266 492	1 139 005
--	------------------	------------------

Tilldelade medel per organisation 2019

Funktionshindersorganisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Astma - och Allergiförbundet	1	1 460 000
Attention Stockholms stad	1	2 117 000
Blodcancerförbundet	1	1 287 720
DHB Västra	1	875 681
DHS Funktionshinderrörelsen	1	1 291 856
Dyslexiförbundet	1	2 386 199
Fibromyalgiförbundet	1	1 076 865
Forum SKILL	3	6 173 183
FUB Klippan/Åstorp	1	4 526 000
FUB Uppsala	2	3 436 648
Funkibator öst ideell förening	1	1 375 300
Funktionsrätt Göteborg Funktions- Hinderföreningar i Samverkan	2	1 297 063
Funktionsrätt i Jönköpings län	2	1 297 063
Förbundet Sane - Förbundet autoimmuna encefaliter med psykiatrisk presentation	1	831 507
Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB)	1	831 507
Föreningen Furuboda	1	1 195 050
Föreningen för Hörselskadade och Döva barn med Familjer Riks (FHDBF)	1	650 762
Föreningen Grunden i Göteborg	1	2 051 700
Föreningen Hjärnkoll Västerbotten	1	637 000
Föreningen Hälsobro	1	1 438 000
Hiv - Sverige	1	2 250 360
Intresseföreningen för Schizofreni och andra psykosjukdomar i Göteborg	1	1 706 877
Intressegruppen för Assistansberättigade (IFA)	2	3 924 364
LaSse Brukarstödcenter	1	978 446
Lokalföreningen hepatit C i Västra Götaland	1	844 752
Lunds Fontänhus	1	1 270 812
Mag- och tarmförbundet	1	50 000
Medelpads dövas förening	1	757 000
Mind	1	3 582 386
Noaks Ark Stockholm	1	2 562 651
NSPH - Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa	1	2 678 579
Passalen Karlstad	1	742 776
Passalen Kungsbacka	1	770 006
Personskadeförbundet RTP	1	1 639 733
RBU Halland	1	1 022 880

Funktionshindersorganisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
RG Aktiv Rehabilitering	1	2 595 773
Riksförbundet Attention	3	8 563 580
Riksförbundet Cystisk Fibros	1	1 067 649
Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, FUB	3	5 787 258
Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning	1	1 710 694
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)	3	5 938 352
Riksförbundet Hjärnkoll	1	2 755 150
Riksförbundet HOBS - Hälsa oberoende av storlek	1	1 114 250
Riksförbundet Sällsynta Diagnoser	1	2 021 500
Riksföreningen Äldres Hälsa	1	1 442 948
Svensk Förening för Sjuksköterskor i Diabetesvård	1	664 160
Svenska FN-förbundet	1	2 425 114
Sveriges Dövas Ungdomsförbund	1	2 164 326
Synskadades Riksförbund Skåne	1	1 158 900
	61	99 742 875

Idrottsförening

Alingsås Handbollklubb AHK	1	557 654
Almtuna IS	1	1 149 600
Aneby Sportklubb	1	5 018 000
Arvika Tennisklubb	1	427 000
Barkarö SK	1	950 036
Bohuslän-Dals Parasportförbund	1	779 520
Bollnäs Golfklubb	1	291 000
Bollnäs Simsällskap	1	1 532 290
Botkyrka Golfklubb	1	1 423 000
Boxen IF	2	1 035 322
Caprifolens voltige klubb	1	883 741
Castorhallen i Bjurholm ekonomisk förening	1	5 020 000
Chae Taekwondoklubb Malmö (KFUK-KFUM, Malmö)	1	2 402 618
Cykelklubben Armkraft	1	968 086
Cykelklubben Örnen	1	4 131 000
Dalarö Sportklubb	1	3 531 000
Edsbyns IF Bandyförening	1	706 310
Eskilstuna Bordtennisklubb	1	1 087 118
Forsserums Tennisklubb	1	628 000

Skr. 2019/20:180
Bilaga 2

Friskis och Svettis Skellefteå	1	815 420
Föreningen Röjsmohallen	1	3 456 000
Getinge Idrottsförening	1	2 129 000
Grisslehamns sportklubb	1	856 000
Habo Wolley	1	884 261
Halmstads Bollklubb	1	200 808
Helsingborgskanotisterna	1	2 610 000
HOVA IF	1	2 394 000
Husqvarna fotbollsförening (HFF)	1	1 028 020
Häljarp Skateförening	1	1 295 000
Häverödals Sportklubb	1	3 528 000
Idrottsföreningen Friskis & Svettis i Tyresö	1	1 200 884
Idrottsföreningen Kamraterna / IFK Umeå	1	650 608
IFAH Stockholm	1	542 700
IFK Kristinehamn Fotboll	1	201 378
Jämtland Härjedalens Skidförbund	2	2 343 510
Järpås Skate Förening	1	1 628 000
Järvsö Bergscykelklubb	1	5 020 000
Jävre Idrottsförening	1	581 000
Kista Sports Club	1	1 124 371
Kista Sportsclub KFUK-KFUM	1	414 178
Kiviks AIF	1	858 000
Korpen Vallentuna	1	2 213 998
Korpen Västerås MIF	1	1 019 000
Laholms Golfklubb	1	3 114 000
Larvs Fotbollsklubb	1	847 000
Ljugarns Idrottsförening	1	578 000
Malmö Fäktförening Gripen	1	1 251 000
MC Alingsås	1	3 191 000
MIS - Motion och Idrott för Synskadade, Göteborg	2	789 900
Mjölby Tennisklubb	1	732 000
Motorklubben Tranan	1	964 000
Norrbottnens Fotbollförbund	1	860 400
Norrbottnens Parasportförbund	1	774 688
Norrköpings gymnastikförening	1	5 018 000
Norrtälje Gymnastikförening (NGF)	1	746 000
Nässjö SKI	1	4 824 000
Oskarshamns Padelklubb	1	717 000
OV Helsingborg HK	1	1 541 358
Oxie Golfklubb	1	1 655 256
Real Fighter Sällskap	1	887 480
Romeleåsens Golfklubb	1	3 520 000
S:t Arild Golfklubb	1	1 030 000

Sangis Allmänna Idrottsförening	1	796 000
Skellefteå Fotbollsförening	1	623 148
Skellefteå orienteringsklubb	1	525 020
Skillinge Padel Club	1	892 000
Skyllbergs Skytteförening	1	2 286 000
Skånes Golförbund	1	1 376 600
Slöinge tennisklubb	1	906 000
Sollentuna Backhopparklubb	1	5 015 000
Soo Shim Taekwondo och Hapkidoklubb	1	961 874
Stall 43	1	1 177 671
Stockholm-Gotlands Boxningsförbund, SGBF	1	1 572 232
Strands Idrottsförening	1	1 122 710
Sunnanå Sportklubb	2	2 069 696
Svenska Cykelförbundet	1	2 388 931
Svenska Fotbollsförbundet	1	3 282 330
Söderbärke GOLF	1	269 000
Södertälje Inter FC	1	1 429 500
Södra Vi idrottsförening	1	2 811 000
Tegs SK Hockey Ungdom	1	1 277 775
Tenhults Idrottsförening	1	4 928 000
Tidaholms Tennisklubb	1	5 020 000
Timmernabbens motorsportklubb	1	1 208 000
Tingsryd United FC	1	4 416 000
Tomelilla Idrottsförening	1	532 000
Tännadalens IF	1	4 160 000
Unite People FC	1	1 019 600
Uppsala Bangolfklubb	1	3 832 000
Valla Idrottsförening	1	1 426 000
WMSK, Westerviks Motorsportklubb	1	1 206 528
Vuollerims sportklubb	1	226 000
Västergötlands Orienteringsförbund	1	1 269 213
Västerviks Fotbollsförening	1	762 534
Växjö Lakers HC	1	1 142 000
Åkerbo Hästklubb	1	1 953 000
Årsunda Idrottsförening	1	1 652 000
ÅS IF	1	4 086 000
Ölmstads Idrottssällskap	1	4 394 000
Örebro Fältrittklubb	1	142 037
Örebro läns idrottsförbund	1	1 612 876
Örebro Läns Parasportförbund / OK Tisaren	1	1 190 200
Örnsköldsviks minigolfklubb	1	2 598 000
Öved-Östraby Skytteförening	1	4 174 000
	110	191 467 528

Skr. 2019/20:180

Bilaga 2

Kulturförening		
Arts & Hearts	2	3 520 924
Artscape	1	1 093 731
Bágo cálliid siebrie	1	1 210 870
Berättarministeriet	1	1 395 000
Clowner utan Gränser	1	680 438
Danceculture DF	1	2 054 820
Föreningen Artikel 31	1	2 279 864
Föreningen Himlaspelet	1	1 624 510
Föreningen Svea sträng/Ung utan pung	1	2 943 269
Föreningen Sverige Berättar	2	4 071 114
Inter Akt Swe	2	2 292 770
Intresseföreningen Kultur och Kvalitet	1	1 213 253
Jeunesses Musicales Sverige	2	4 308 418
Johanssons Pelargoner och Dans	1	1 295 336
Kultur Akademin	1	901 181
Kultur i Väst	1	4 385 798
Kulturföreningen MUMS	1	1 710 500
Kulturföreningen Podium	1	1 757 600
Kulturföreningen Theatron	1	2 224 058
Kulturverkstan i Konsum Ringen	1	1 175 460
Mediahusets Vänner	1	1 941 500
Mobila Dokumentärredaktionen	1	1 837 122
Naturfilmarna	1	2 470 720
Next Generation Producers	1	2 155 294
Nya Västanå Teater	1	1 578 048
Riksföreningen Svenska Gospelverkstaden	1	1 598 266
Riksteatern	2	2 300 686
Rosengårds Folkets Hus	2	2 913 000
ShareMusic & Performing Arts	1	2 296 380
Stödföreningen för Körsbärgsgårdens Konsthall och Skulpturpark	1	1 062 400
SUB - Riksförbundet För Subkultur	2	3 071 670
Sveriges Allmänna Konstförening	1	1 271 030
Sveriges Kulturskoleråd	2	5 474 256

Sveriges Psykologförbund	1	2 130 775	Skr. 2019/20:180
Sätergläntan institutet för slöjd och hantverk	1	1 501 294	Bilaga 2
Söderhamns konstförening	1	1 343 452	
Teater 16	1	983 144	
Teater Aros	1	1 355 960	
Teater Reagera	1	1 333 740	
Ung Media Sverige	1	1 191 810	
Örebro Filmförening ideell förening	1	1 778 200	
	49	83 727 661	

Offentlig huvudman		
Astrid Lindgrens Barnsjukhus	1	4 295 859
Borås kommun	1	982 324
Gällivare kommun	2	950 052
Göteborgs stad, SDF Västra Göteborg	1	1 389 000
HCK Uppsala kommun	1	1 188 530
Hudiksvalls kommun	1	1 419 425
Kulturskolan Norrköping	1	2 265 240
Kulturverket/Umeå kommun	2	2 955 960
Motala kommun, Bildningsförvaltningen	1	1 123 160
Region Jönköpings län	2	3 292 641
Region Västerbotten	1	1 987 719
Socialförvaltningen, Helsingborgs stad	1	1 235 771
	15	23 085 681

Organisation bildad på etnisk grund		
Centralasiengrupperna / Vardagens Civilkurage	1	50 000
Somaliska Freds- och Skiljedomsföreningen	1	1 166 629
Somaliska riksförbundet i Sverige (SRFS)	1	61 000
	3	1 277 629

Social organisation		
Byrån mot diskriminering i Östergötland	1	1 550 924
Riksorganisationen Kriminellas revansch i samhället (RIKSKRIS)	1	2 140 350
Rädda Barnen	3	9 861 454
	5	13 552 728

Stiftelse		
Breviksstiftelsen	1	1 787 195
Insamlingsstiftelsen Kvinna till kvinna	1	1 401 413
Insamlingsstiftelsen Make Equal	2	3 603 056
Mitt Livs Val insamlingsstiftelse	1	541 916
Moomsteatern	1	112 197
Stiftelsen Allmänna Barnhuset	1	1 293 701
Stiftelsen Botildborg	1	1 248 514
Stiftelsen Bräcke diakoni	7	11 424 430
Stiftelsen Ekocentrum	1	1 138 250
Stiftelsen Fanzingo	1	2 662 206
Stiftelsen Fryshuset	4	12 193 324
Stiftelsen Gyllenkroken	2	1 925 585
Stiftelsen Institutet för Independent Living	1	2 833 224

Stiftelsen Jiddra Inte	1	6 805 709	Skr. 2019/20:180 Bilaga 2
Stiftelsen Mosaik	2	4 826 610	
Stiftelsen Svensk Industridesign, SVID	1	4 777 508	
Stiftelsen Svenskt Demenscentrum	1	1 227 680	
Stiftelsen Teskedsorden	3	3 369 900	
32	63 172 418		

Studieförbund

ABF Göteborg	1	1 485 340
ABF Jönköpings län	1	1 268 202
ABF Malmö	2	3 301 310
ABF MittSkåne	1	454 600
ABF Södra Småland	2	2 033 413
ABF Umeåregionen	1	851 883
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Göteborg	2	1 920 578
Kulturens Bildningsverksamhet	3	6 990 552
Medborgarskolan Stockholmsregionen	1	1 445 496
Sensus studieförbund	1	1 559 846
Sensus Studieförbund Norra Norrland	1	2 307 020
Studieförbundet i Uppsala län	1	1 225 771
Studieförbundet Norra Älvsborg	1	1 576 884
Studieförbundet Skaraborg	1	1 270 080
Studieförbundet Stockholms län	3	4 891 187
Studieförbundet Uppsala Västmanland	1	1 027 533
Studieförbundet Örebro - Värmland	1	795 080
Studieförbundet Vuxenskolan	2	2 704 120
Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg	2	3 878 022
Studieförbundet Vuxenskolan Jönköpings län	1	1 439 423
Studieförbundet Vuxenskolan Kalmar län	2	2 962 420
Studieförbundet Vuxenskolan Stockholm	1	1 262 074
Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland	2	2 109 083
Studieförbundet Vuxenskolas Regionförbund Skåne	1	1 166 526
35	49 926 443	

Trossamfund

Ulriksbergskyrkan	2	1 338 717
	2	1 338 717

Ungdomsorganisation

Flamman Ungdomarnas Hus	1	4 554 596
Flamman Ungdomarnas Hus - Filial Projekt	3	10 148 749

FreeZone	1	1 574 400
Förbundet Vi Unga	1	1 328 176
KFUK-KFUM Regionen Skåne-Blekinge	1	28 685
KFUM Linköping	1	2 152 611
KulturUngdom	1	1 324 753
Kumuluss	1	1 107 006
Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer - LSU	1	2 787 800
RFSL Ungdom	3	5 077 491
Romska Ungdomsförbundet	2	2 892 500
Sveriges Ungdomsråd	1	3 094 620
Tälje Skog och Ungdom	1	1 184 056
Unga Örnars Riksförbund	1	1 789 000
Västra Götalands distrikt av Förbundet Skog och Ungdom	2	717 862
	21	39 762 305

Universitet/högskola

Fridhems folkhögskola	1	1 450 000
Västanviks Folkhögskola	1	1 476 042
Ädelfors folkhögskola	2	1 370 082
	4	4 296 124

Övrig organisation

Afarvänner i Sverige	1	480 026
Arne Ljungqvist Anti-Doping Foundation	1	1 892 450
Barnombudet i Uppsala län	2	3 698 599
Bris - Barnens rätt i samhället	2	974 202
Byalaget Västra Torup	1	2 312 000
Changers Hub	1	2 360 410
Civil Rights Defenders	1	4 195 848
Clownmedicin - Glädjeverkstan	1	1 256 474
Coompanion - Kooperativ utveckling Stockholms län	1	412 500
Degeberga Byalag	1	1 587 000
Demokrati för Barns Framtid Gotland (DBF Gotland)	1	1 407 140
Demokratipiloterna	1	963 100
Den ideella föreningen Brew House Göteborg	1	2 442 586
Drömmarnas Hus Ekonomisk förening	1	1 024 066
ECPAT Sverige	1	2 395 758
Ensamkommandes Förbund Malmö	3	2 547 150
Equmenia	3	1 763 812
Fair Action	1	1 597 953

Female Legends	1	1 763 052
Fonden Citronfjärilen	1	645 280
Forza of Sweden	1	1 239 120
Föreningen Begripsam	1	3 919 855
Föreningen Normcreative Settings	2	1 767 000
Föreningen Pascal Intryck Påtryc Uttryck Avtryck	1	300 000
Föreningen Tegelbruket	1	905 080
Föreningen Tidigt Föräldrastöd	1	1 939 237
Föreningservice i Piteå	1	1 228 348
Glokala Folkbildningsföreningen	1	913 641
Göteborgs FöreningsCenter	1	1 818 004
Göteborgs Interreligiösa råd	1	610 369
Hammarkullens Folketshusförening	1	911 591
Hela Rättvik Rullar	1	4 445 000
HUR-Samhällsentreprenören	1	1 679 559
Hushållningssällskapet i Hallands län	1	508 548
Hushållningssällskapet Västra	2	4 475 968
Härlunda Intresseförening	1	1 411 000
Ideella föreningen Lokomotiv	1	1 308 450
Ideella föreningen Spilloteket	1	50 000
Imagenes del Sur	1	1 325 498
Individuell Människohjälp	2	471 601
Internationella Kvinnoföreningen i Malmö	1	1 357 146
IOGT-NTO 369 Vålgång Sävsjö	1	1 505 000
IOGT-NTO Sollentuna	1	1 317 605
IPA Sweden	2	2 073 081
Jordens Vänner	1	1 399 104
Kalmar Makerspace	1	1 231 556
Kollaborativet	1	50 000
Kramfors Alliansen	1	1 207 876
Kvinnors Nätverk	1	1 708 328
Lesbisk Makt	1	2 557 155
Linköpings Stadsmission	2	1 454 423
Locker Room Talk	1	812 496
Lundsbrunns Samhällsförening	1	50 000
Majornas samverkansförening	2	1 217 092
Maktsalongen	1	2 180 450
Malmö e-sport	2	6 092 364
Malmö mot diskriminering	1	2 344 686
Mera Lera MTB	1	562 000
Miljöverkstan	1	1 295 490

Skr. 2019/20:180

Bilaga 2

Skr. 2019/20:180
Bilaga 2

Minna Göteborg	1	335 260
Motivationslyftet by Star for Life	1	1 151 338
Mottagningen mot våld i nära relationer i Uppsala, MVU	1	483 900
MR-piloterna Ideell förening	1	2 239 198
My Human Rights	1	1 759 750
Måleriföretagen i Väst	1	1 539 500
Män för Jämställdhet	3	7 658 293
Möckelnföreningarna	1	225 221
Möjligheternas plats	1	1 717 155
Nationalföreningen för trafiksäkerheten främjande, NTF	1	808 322
Nema Problema Foundation	1	768 200
Norden svensk förening för nordiskt samarbete	1	1 467 955
Qrut	1	1 367 072
RFSL Stockholm	1	2 065 202
Right To Play Sverige	1	1 825 195
Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare (RFS)	1	2 052 342
Riksförbundet för Sexuell Upplysning RFSU, Stockholm	3	2 978 390
Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU	1	2 777 000
Skede Sockenförening	1	691 000
Skolyoga i Sverige Ekonomisk Förening	1	1 552 410
Skyddsvärnet	2	4 253 940
Spilloteket	1	2 150 980
Stockholms Stadsmission	1	1 765 864
Stöckebygdens utveckling ekonomisk förening	1	4 020 000
Suicide Zero	1	2 785 880
Svenska Livräddningssällskapet	1	2 770 561
Svenska Service- och Signalthundsförbundet	1	1 730 233
Sveriges Konsumenter	1	2 240 582
Sveriges Schackförbund	1	851 014
Sveriges sportfiske-och Fiskevårdsförbund Sportfiskarna	1	1 184 330
Sverok	1	1 464 980
Tage Granit	1	1 427 446
Talita Ideell Förening	2	3 042 188
Teckenpedagogerna	1	1 076 037
Tjejer i Förening/ABF Malmö	2	1 101 433
Tusen Serier	1	1 470 276
Tännadalens byalagsförening	1	199 000

Umis förening	1	1 281 180
Ung Företagsamhet i Kalmar län	1	293 514
Uppsala Stadsmission	1	778 926
Vardagens civilkurage	1	1 833 960
Vattenverkstaden ekonomisk förening	1	2 028 300
Verdandi Riksförbundet	1	2 017 517
Växtvärdet Malmö Ideell förening	2	1 744 959
Yoga för alla Sverige	1	943 250
	125	177 282 180
	462	748 632 289

Skr. 2019/20:180
Bilaga 2

Överlevande projekt

Kategorisering av slutredovisade projekt 2019

Överlevnadskategori 4 – Verksamheten lever vidare (God Jord)

Till överlevnadskategori 4 hör projekt där hela, eller stora delar av, verksamheten lever vidare och finansieras av organisationen själv eller av andra efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden upphört.

1. **Oxie Golfklubb.** *Re:Action – golf för personer med stroke och Parkinson.* Syftet med projektet var att utveckla, tillgängliggöra och sprida ett nytt självinstruerande metodmaterial om golf för personer i olika åldrar som drabbats av stroke eller har Parkinson. Målet är att stärka deltagarnas motorik, balans- och koordineringsförmåga. Ett annat mål är att främja social gemenskap och god hälsa. Föreningen fortsätter med träningar och spel i samverkan med Stroke Länsföreningen och Parkinson Länsförening. Golfklubben har startat en golfsektion för personer med stroke och Parkinson och målgruppen är med i styrelsen. Svenska Golf förbundet sprider information till andra klubbar och medlemmar.
2. **Hjärnkraft Göteborg med omnejd.** *HjärnPunkten.* Projektet syftade till att bygga upp en fritidsverksamhet för personer med förvärvade hjärnskador i Dahlheimers Hus i Göteborg. Verksamheten ingår nu i föreningens ordinarie verksamhet i samarbete med Dahlheimers hus och Sensus Studieförbundet med stöd från Social resursförvaltning inom Göteborgs stad.
3. **Föreningen Fanzingo.** *Glappet.* Syftet med projektet var att öka möjligheterna för unga med erfarenheter av psykisk ohälsa att hitta social gemenskap och en meningsfull sysselsättning under återhämtningsfasen. Föreningen har arbetat med musik, radio och samtal för att lyfta fram kultur som metod inom vård, omsorg och rehabilitering. Verksamheten fortsätter i föreningens regi. Samarbetet med Norra Stockholms psykiatri fortsätter med finansiering av Region Stockholm och ett arbete pågår för att kunna sprida metoden vidare till fler mottagningar. Föreningen samarbetar också med Kompetenscentrum för Kultur och hälsa.
4. **Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg.** *Musik som brobyggare.* Syftet med projektet var att skapa en metod där man med musik som verktyg får ett ökat välbefinnande för personer med demens. Målet var att, med en utbildning kring musik som brobyggare för anhöriga, volontärer och personal, skapa ett gemensamt synsätt. Gävle kommun har nu implementerat metoden i sin verksamhet för äldre med demens.
5. **Stiftelsen Vårsta Diakonigård.** *Vårsta Växtkraft.* Syftet med projektet var att utveckla en ny verksamhet för människor med psykiska funktionsnedsättningar och rusta dessa personer till att komma ett steg närmare arbetsmarknaden. Deltagarna ur målgruppen är med och formar en helt ny verksamhet där förädling av egen-

producerade grönsaker är en väsentlig del. Verksamheten fortsätter i föreningens regi med stöd av Socialstyrelsen.

6. **Internationella Bekantskaper.** *Svenska med baby.* Syftet med projektet var att barn i åldern 0–2 år och föräldrar som bor i Stockholmsområdet skulle ges möjlighet att träna svenska. Unika mötesplatser har skapats för föräldralediga och deras barn i Stockholmsområdet och på sjutton platser runt om i landet för att stödja föräldrar och främja ett stärkt föräldraskap. Verksamheten finansieras bland annat av kommuner, ESF rådet, Kronprinsessparets stiftelse och Ax Foundation.
7. **Funktionsrätt Östergötland.** *Likaolika.* Projektets syfte var att skapa arbete för personer med funktionsnedsättning. Projektet bestod av tre delar. En del omfattade en stor utbildningsinsats kring tillgänglighet och arbetsmarknad riktad till beslutsfattare och offentliga aktörer i regionen. En annan del av projektet innebar att man byggde upp ett socialt arbetskooperativ på universitetssjukhuset i Linköping som skulle erbjuda ledsagning av patienter. Slutligen startades en mötesplats för unga med funktionsnedsättning. Efter projektet finns en ledsagarservice på sjukhuset där personer med funktionsnedsättning utbildats och fått anställning med finansiering från Regionen. Mötesplatsen har tagits över av Linköpings kommuns fritidsverksamhet som anställt projektledaren. Utbildningsverksamheten bedrivs inom föreningens ordinarie verksamhet
8. **Föreningen JAG.** *Vi vill bidra.* Projektets syfte var att ta fram en ny modell för sysselsättning för personer med omfattande funktionsnedsättningar. Det övergripande målet var att det ska finnas möjlighet till arbete, utbildning och personlig karriär utanför daglig verksamhet. Tillsammans med sin handledare formar deltagaren ett individuellt arbetsschema med aktiviteter som utgår från eget intresse och förmåga. Med hjälp av sin personliga assistent ska deltagarna utföra arbetsuppgifter på arbetsplatser utanför den dagliga verksamheten. Det individuella schemat anpassas till personens behov av habilitering och andra insatser. Metoden innebär ett nytt arbetssätt där målgruppen kan delta i arbetslivet utifrån sina egna förutsättningar. Föreningen har ingått ett IOP med två kommuner och får verksamhetsbidrag från en kommun. Flera andra kommuner har visat intresse för föreningens arbete.
9. **Föreningen Öppen Gemenskap.** *Kumulus – Stöd för barn med frihetsberövade föräldrar och andra närstående.* Syftet med projektet var att som första ort i norra Sverige starta upp ett riktat stöd till barn och unga som har eller har haft frihetsberövade föräldrar eller andra anhöriga. Nu finns en stödverksamhet som drivs i föreningens regi med stöd av Kriminalvården, Länsförsäkringar och flera stiftelser.
10. **MIND.** *Modererat stödforum på nätet för personer med psykisk ohälsa.* Syftet med projektet var att bygga upp ett webbaserat stödforum för diskussion som kan främja välbefinnandet och minska känslan av isolering och ensamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten fortsätter nu i föreningens regi som löpande uppdaterar stödforumet.
11. **Stiftelsen Svenskt demenscentrum.** *En webbutbildning om utvecklingsstörning, åldrande och demens.* Projektet syftade till att öka

kunskaperna hos berörda målgrupper generellt, om vad det innebär att åldras med utvecklingsstörning och hur demenssjukdomar kan påverka gruppen mer specifikt. En film samt en webbutbildning riktad till målgruppen, anhöriga och personal har tagits fram inom projektet. Studieförbundet Vuxenskolan ger studiecirkelar i samarbete med FUB. Materialet som tagits fram används också i utbildningar på LSS-boenden.

12. **Afasiföreningen Stockholms län.** *Hjärna Tillsammans.* Projektet syftade till att skapa ett organiserat forum för samverkan mellan olika relevanta aktörer vad gäller stöd och rehabilitering för personer med stroke och förvärvad hjärnskada. Syftet med projektet var att främja en återgång till ett så aktivt liv som möjligt för målgruppen. Ett nätverk bestående av aktörer från organisationer och vårdaktörer har skapats. Ett utbildningsmaterial har tagits fram, samtalscirkelar för egenmakt har skapats och erfarenhetscoacher har utbildats. Nätverket lever vidare med stöd från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm och Region Stockholm går in och finansierar verksamheten de kommande två åren. Den blogg som startades har växt och blivit en mötesplats för många i målgruppen. Efter projektet utbildas fler erfarenhetscoacher och en ny metod för samtalscirkelarna håller på att tas fram.
13. **The Good Talents.** *Expedition Botkyrka.* Projektet har tagit fram ett entreprenör- och ledarskapsprogram med syfte att hitta nya vägar till sysselsättning för personer som idag står långt från arbetsmarknaden. Syftet är att skapa en kreativ mötesplats där unga kan utvecklas till ledare och samhällsentreprenörer. Projektet riktar sig specifikt till unga som inte redan är engagerade i föreningar och unga som är skoltrötta. Verksamheten fortsätter i föreningens regi med stöd från Botkyrka kommun, med vilka man skrivit ett IOP. Med stöd från MUCF fortsätter föreningen att arbeta med dem som gått ut programmet.
14. **Region Jämtland Härjedalen.** *Kulturbussen Jämtland Härjedalen.* Syftet med projektet var att skapa meningsfull fritid för ungdomar i Jämtlands län och stimulera unga till eget digitalt skapande. Ungdomar skulle genom projektet få ökade kunskaper i digitala bilders språk och verktyg för eget skapande. Filmpool Jämtland fortsätter att finansiera verksamheten och åker ut till små orter med Kulturbussen, som är laddad med teknisk film och fotoutrustning. Äldre på de platser som besökts har också engagerat sig. Ett antal kommuner besöks varje månad.
15. **ABF Huddinge.** *En annan del av Huddinge – Vi ToK kloka – Vi Teater och Kulturkloka.* Syftet med projektet var att personer med måttlig till grav utvecklingsstörning skulle få ett rikare liv och via teater, dans, film och annat skapande ges möjlighet att uttrycka känslor, drömmar, åsikter och önskningar. Föreningen har tagit fram filmer och föreställningar och samarbetat med FUB, boenden, dagligverksamhet och särskolor. Verksamheten har nu införlivats i ABF:s ordinarie verksamhet. Projektledaren har anställts och aktiviteterna bedrivs som studiecirkelar.
16. **Landskrona Idrottsförenings Samorganisation.** *Cityidrott.* Föreningen erbjuder pröva-på-idrottsaktiviteter för barn och ungdomar från socioekonomiskt svaga områden i Landskrona. Syftet med

projektet var att också vända sig till äldre ungdomar och att utbilda dem till ledare. Verksamheten lever idag vidare med ekonomiskt stöd från Landskrona stad och projektledaren har fått fast anställning.

17. **Borås Stad, Fritids & Folkhälsoförvaltning.** *Jämlik Hälsa för personer med funktionsnedsättning.* Projektets syfte var att skapa en modell som syftar till att främja hälsa och social inkludering för personer med funktionsnedsättning. Efter projektet finns en idrottskola med olika värdföreningar för målgruppen. Ett studiecirkelmaterial har tagits fram och projektverksamheten har tagits över av Västra Götalands Idrottsförbund som har ett IOP med kommunen. Borås stad har upplåtit en idrottshall för barn med funktionsnedsättning där personal från Västra Götalands Idrottsförbund arbetar med barnen efter skoltid
18. **FC Rosengård 1917.** *Kul på Hjul.* Syftet med projektet var att främja fysisk aktivitet, öka inlärningsförmågan och stärka integrationen genom att bidra till att en ny generation barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden kring Malmö använder cykeln för fysisk aktivitet och utökade kontakter. Nu finns en metod och fysiska platser för cykelaktiviteter. Deltagarna lär sig cykla, lär sig trafikregler, reparerar cyklar och har möjlighet att låna cyklar för att till exempel ta sig till träning. En digital handbok har tagits fram och finns att ladda ner. Verksamheten fortsätter i Röda Korsets regi tillsammans med föreningen Tjejer i förening.
19. **Friluftsförbundet.** *Naturparkour.* Föreningen har startat naturparkourparker för att fler ungdomar ska inspireras att komma ut i naturen. Målet var att möta ungdomar som inte tidigare identifierat sig med idrottsrörelsen och friluftslivets traditionella verksamhet. Verksamheten lever vidare i föreningens ordinarie verksamhet runt om i landet. En kursledarutbildning har tagits fram för att utbilda ledare. Med verksamheten har man nått nya målgrupper som inte tidigare var aktiva, unga i socioekonomiskt utsatta områden och unga med invandrarbakgrund.
20. **Kulturens.** *Arrangörer utan hinder.* Syftet med projektet var att personer med funktionsvariationer inom projektets ramar skulle arrangera egna kulturevent, synliggöra projektets resultat i form av bland annat utställningar, föreläsningar och event riktade mot en bred allmänhet. Den nya föreningen Arrangörer utan hinder har bildats och driver verksamheten vidare. Föreningen säljer tjänster till kulturarrangörer.
21. **Raoul Wallenberg Academy for Young Leaders.** *Bootcamp för sociala entreprenörer.* Syftet med projektet var att fler ungdomar skulle kunna förverkliga sina idéer inom socialt entreprenörskap och på så sätt öka sin delaktighet och sysselsättning. Verksamheten fortsätter i form av en digital plattform och samarbetet med skolor fortsätter. Verksamheten finansieras av stiftelsen och med medel från Vinnova.
22. **Narva Boxningsklubb.** *PD-boxningsträning som symptomlindring av Parkinsons sjukdom.* Föreningen har etablerat, utvecklat och spridit boxningsterapi som symptomlindring av Parkinsons sjukdom. Idag finns träning på sexton klubbar runt om i landet. Verksamheten fortsätter i föreningens regi.

23. **Föreningen Tidigt Föräldrastöd. *Jämlig start i livet.*** Syftet med projektet var att utveckla nya stödformer för föräldrar som har särskilda behov. Verksamheten fortsätter i föreningens regi med stöd av Göteborgs kommun med vilka föreningen skrivit ett IOP. Föreningen har nu också stöd från länsstyrelsen för att arbeta med föräldralediga mammor och en verksamhet med doula-tolkar vid förlossning, för mammor som inte kan språket.
24. **NSPH Skåne. *Utskrivningsguiden – ett verktyg för en enklare väg tillbaka.*** Projektet syftade till att ta fram ett nytt pedagogiskt verktyg som förenklar och förbättrar återhämtningsprocessen för patienter som är inskrivna i den psykiatriska heldygnsvården. Verksamheten fortsätter i föreningens regi och ett samarbetsavtal har skrivits med Psykiatri Skåne. Fler regioner hör av sig och är intresserade av att använda metoden i sina verksamheter.
25. **Dyslexiförbundet FMLS. *Orden på jobbet.*** Syftet med projektet var att kartlägga behoven och framställa en handlingsplan för att underlätta för personer med dyslexi och dyskalkyli att klara sina arbetsuppgifter. Filmer och metodmaterial har tagits fram och ambassadörer som själva har dessa problem har utbildats. Verksamheten fortsätter i föreningens regi. Ambassadörerna som utbildas efterfrågas runt om i landet och ABF håller studiecirklar. Föreningen har också arbetat upp ett nära samarbete med flera fackförbund, som anlitar ambassadörerna och använder sig av det material som tagits fram.
26. **Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg. *A27.*** Projektet syftade till att skapa en ny metodik för ökat tillträde till arbetsmarknaden för unga vuxna med intellektuella funktionsnedsättningar i åldern 19–28 år. Ett socialt företag har startat och föreningen har fått ett uppdrag inom lokalvård genom en offentlig upphandling. Fackförbunden har varit en viktig samarbetspartner, deras information ut till målgrupperna har förbättrats och målgruppen har utbildats i fackliga frågor och rättigheter. Föreningen har samarbetat med Coompanion för att starta det sociala företaget och med Arbetsförmedlingen som anvisar platser med lönebidrag.
27. **Föreningen Flamman Ungdomarnas Hus. *High Stakes – med livet som insats – ungdomar i riskzonen för spelberoende.*** Syftet med projektet var att hjälpa ungdomar som utvecklat ett spelberoende att ta sig ur det samt arbeta förebyggande och stödja ungdomar som riskerar att bli spelberoende. Föreningen har tagit fram en e-utbildning och utvecklat samverkan mellan en rad centrala aktörer inom spelberoende i landet och utbildat 2 000 yrkesverksamma och föräldrar. Ett mentorstöd för unga har tagits fram och socialtjänsten anvisar unga till föreningen. För att öka medvetenheten om spelberoende har föreningen också varit ute på skolor och informerat. Verksamheten fortsätter i föreningens regi med medel från Länsstyrelsen och i samarbete med Svenska Spel och Spelberoendes förening. Föreningen har idag mentorstöd för unga och socialtjänsten anvisar unga till föreningen.
28. **Riksförbundet Attention. *Peer support.*** Föreningen har tagit fram en svensk modell av metoden peer support, som innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa eller kognitiva funktionsnedsättningar blir professionellt verksamma som stödpersoner.

- Projektet omfattar verksamheter som ger vård, stöd eller rehabilitering till personer med psykisk ohälsa. Verksamhet fortsätter och finns nu i fler regioner som har ett etablerat arbete med peer support. Regioner och kommuner finansierar lön och utbildning.
29. **Studieförbundet Vuxenskolan Halland.** *KiX modellen – Kreativitet, inspiration och Xtra mycket kärlek!* Projektet har utvecklat metoder för empowermentprocesser i syfte att skapa möjligheter för självständiga val hos unga med intellektuell funktionsnedsättning inom området fritidsaktiviteter. En webbplats som tagits fram förvaltas av föreningen tillsammans med deras samverkanspartners. Två nya KiX-föreningar knutna till Vi Unga i samarbete med FUB har startat.
  30. **Hudiksvalls kommun.** *Friskvårsprojektet Glada Hudik.* Projektets syfte var att ge deltagarna bättre hälsa, kondition och kostvanor. Projektet avsåg att tillsammans med en grupp personer med kognitiva funktionsnedsättningar utarbeta metoder för motivationsarbete genom att rikta sig både till personer med funktionsnedsättning och till personal i olika roller som ger dessa stöd. Verksamheten har nu integrerats i kommunens ordinarie dagliga verksamheter, men i mindre skala än tidigare
  31. **Föreningen Storasyster.** *Hela mig.* Syftet med projektet var att hjälpa unga personer som är eller har varit utsatta för sexuella övergrepp och våldtäkt med den sexualitetsproblematik som kan komma efter ett övergrepp. Föreningen har arbetat med kunskapsspridning och tagit fram metodmaterial och en webbplats samt erbjudit stöd till målgruppen online. Stödverksamheten fortsätter i Stockholm och finansieras inom befintliga verksamhetsbidrag och sålda utbildningsuppdrag bland annat till andra jourer. Två personer från projektet har anställts i föreningen och volontärutbildningen fortsätter.
  32. **FA Sápmi.** *Samisk Ungdomsfotboll.* Syftet med projektet var att få igång ungdomsfotboll för samer i Sápmi, det samiska området. Verksamheten fortsätter i föreningens regi och ett eget fotbollsförbund har bildats.
  33. **Ideella föreningen Unga för Unga.** *Mekka i Järpen.* Föreningen har utvecklat en ungdomsdriven mekarkultur i Järpen. En plattform för motorintresserade, där fordon används som arena för lärande kring demokratiska värderingar och jämställdhet. Skolan och kommunen finansierar lokaler och vissa löner. Ungdomarna driver själva stora delar av den fortsatta verksamheten.
  34. **Somaliska freds- och skiljedomsföreningen.** *Integration Rosengård.* Syftet med projektet var att nyanlända somaliska barn och ungdomar snabbt ska komma in i det svenska samhället på ett bra sätt, genom positiva möten och meningsfulla aktiviteter. Nyanlända barn och unga har genom projektet introducerats till föreningslivet och fått möjlighet att prova på många olika aktiviteter. I den metod som utvecklats har man sett vikten av att få med så många olika samarbetspartners som möjligt och att få med föräldrarna. Verksamheten fortsätter i föreningens regi i form av prova-på aktiviteter, nattfotboll på lördagar och studiecirkel i kost, motion och hälsa. De aktiviteter som lever vidare finansieras i första hand via bidrag från Fritidsförvaltningen Malmö stad och Studieförbundet Vuxenskolan.

35. **Röda Korset Ungdomsförbund.** *Är du medspelare?* Barnkonventionen inom idrottsrörelsen. Röda Korset Ungdomsförbund har i samarbete med bland annat Göteborgs Fotbollsförbund, Västra Götalands Fotbollsförbund och Sensus arbetat tillsammans med idrottsaktiva fotbollsintresserade ungdomar, lagledare och tränare i Göteborg. Målsättningen var att arbeta med att öka ungas kunskap om barnkonventionen, värdegrundsfrågor och frågor som rör integration och delaktighet. Nu finns en manual med konkreta tips och råd om hur man kan starta liknande arbete på annat håll och inom andra idrottsgrenar och en film har producerats. När projektet avslutades var efterfrågan på utbildningen större än vad Röda Korsets Ungdomsförbunds lokalföreningar kunde svara upp mot. Även nyanlända har medverkat i verksamheten. Förbundsstyrelsen har fattat beslut att verksamheten nu är en av föreningens sex kärnverksamheter. Lokala föreningar utbildas i workshops och fler idrotter än fotboll efterfrågar utbildningarna.
36. **TRIS-Tjejers rätt i samhället.** *Gömd & Glömd.* Syftet med projektet var att synliggöra maskulinitetsnormer, våldsbeteende och våldutsatthet bland vuxna personer med intellektuell funktionsnedsättning som lever i en hederskontext. Ambitionen var även att samt samla in och sprida projektets erfarenheter och kunskaper till myndighetsutövare och andra yrkesverksamma. Verksamheten har blivit en del av föreningens reguljära verksamhet. Utbildningar är inbokade till och med september 2020 och hela kommuner köper in utbildningarna. Föreningen sitter med i den pågående Hedersbrottsutredningen (Ju 2019:05) och har även utbildat lärare på sfi i samhällsorientering.
37. **Tanke och Handling ek. förening.** *Vi-hubb.* Syftet med projektet var att utveckla en strategi för integration av nyanlända genom socialt företagande. Verksamheter har genomförts på två orter, Norrtälje och Vaggeryd. I Vaggeryd har ett socialt företag startat och i Norrtälje har verksamheten införlivats i ett befintligt socialt företag. Arbetet sker i samarbete med Arbetsförmedlingen och kommunen.
38. **Lindsdals IF.** *Fritidsglädje för alla.* Projektet syftade till att erbjuda barn i åldrarna 7–12 år med funktionsnedsättningar och boende i Kalmar kommun meningsfulla fritidsaktiviteter. Föreningen samverkar med habiliteringen, särskolan och idrottsföreningar. Kommunens gymnasie-, kultur- och socialförvaltning har gått in med en flerårig finansiering. Verksamheten går under namnet Fritidskanalen.
39. **Reacta.** *Unga, Makt och Hälsa.* Syftet med projektet var att främja och öka ungas självupplevda fysiska och psykiska hälsa. Detta ville man göra genom att utveckla samverkansformer mellan elevhälsan, elever och annan skolpersonal, något man kallar hälsoråd. Föreningen fortsätter verksamheten med stöd från MUCF och Folkhälsomyndigheten och genom att sälja tjänster på skolor. Verksamheten har utökats med att också omfatta fritidsverksamhet.
40. **Centralsieningsgrupperna.** *Vardagens Civilkurage.* Projektets syfte var att skapa möjligheter för unga personer att lära sig att och bemästra en bred form av civilkurage som går att applicera på en mängd olika livssituationer som präglas av förtryck, ojämlikhet, maktmissbruk, diskriminering, orättvisor och våld. En metod i demokratiskt civilkurage där unga personer kan träna och experimentera olika tekniker

har tagits fram. Verksamheten fortsätter nu i en ny riksorganisation kallad Vardagens Civilkurage med sex lokalföreningar runt om i landet.

Skr. 2019/20:180
Bilaga 3

41. **Upplands Modelljärnvägs Förening.** *På spåret.* Målet med projektet var att erbjuda personer med utvecklingsstörning en meningsfull hobby- och fritidsverksamhet. Projektet har tagit fram metoder för att tillgängliggöra modelljärnvägsbygge samt tillhörande körning av modelltåg. Verksamheten bedrivs nu i ett eget bolag och kommunen köper tjänster.
42. **Kreativa Akademin.** *Kreativa Akademin.* Projektets syfte var att erbjuda människor som drabbats av psykisk ohälsa/funktionsnedsättning en möjlighet att bryta en ofta ofrivillig ensamhet genom att gemensamt bygga upp en teaterverksamhet som bygger på deltagarnas egna idéer, upplevelser och berättelser. Föreningen har ett stort antal samarbetsorganisationer så som exempelvis MISA, Vuxenpsykiatri och Lunds fontänhus. Verksamheten, som efter projektet är mer styrd mot arbetsmarknad än tidigare, fortsätter i föreningens regi med stöd från ESF rådet.
43. **Hushållningssällskapet Väst.** *Välkommen på middag.* Projektet syftade till att förbättra den sociala hälsan hos personer med intellektuella funktionsnedsättningar. Ett koncept och ett studiehandledningsmaterial som handlar om att målgruppen äter middag hemma hos varandra har tagits fram. Verksamheten fortsätter som kursaktivitet i Studieförbundet Vuxenskolan i samverkan med FUB och i ett antal kommuners LSS-verksamheter. Efter projektet sker träffarna även i möteslokaler och på målgruppens initiativ har det startats tjejtträffar.
44. **Göteborgs United Volleybollklubb.** *Funktionärsutbildning Resurs.* Syftet med projektet var att erbjuda personer med rörelsenedsättningar som har intresse för lagidrott och vill engagera sig inom volleybollsporten en funktionärs- och andredomareutbildning. Projektet ger en möjlighet för målgruppen att få kvalificerade uppdrag som funktionärer och andredomare samt ökad kompetens och tillfälle att utöka sitt sociala nätverk så att de får en mer aktiv fritid, sysselsättning och därmed bättre hälsa. Ett fyrtiotal funktionärer har utbildats och en film har tagits fram. Verksamheten fortsätter i föreningens regi och finansieras genom försäljning av utbildningar.
45. **Rydö historiska förening.** *Barnens kulturmiljö i Rydöbruk.* Projektet syfte var att utveckla en barn- och ungdomsverksamhet i samarbete med skolan på orten. Barnen skulle utifrån sina egna utgångspunkter kunna upptäcka det som fanns omkring dem och förmedla det vidare genom att få skapa bilder, film, internetsidor. Barnen fick även vara med och ta fram läromedel för skolan som bygger på Rydöbrukets historia och hur det ser ut idag. Verksamheten fortsätter i föreningens regi i samarbete med ABF som ger forskarcirklar för barn.

Överlevnadskategori 3 – Erfarenheter från projekten lever vidare (Rötter)

Till överlevnadskategori 3 hör projekt som har utvecklat en verksamhet, metod eller ett nytt arbetssätt som efter projektets slut används i organisationen eller av aktörer utanför organisationen, exempelvis inom offentlig sektor. Jämfört med kategori 4 är det för dessa projekt svårare att uttala sig om omfattningen.

1. **Region Gotland. Geek network/Stolta nördar.** Syftet med projektet var att ge unga med ett smalt intresseområde såsom rollspel, spelutveckling, fan art, cosplay och teknik ökad självkänsla och framtidstro samt ett socialt och kreativt sammanhang. Verksamheten har nu blivit en fritidsverksamhet som fortsätter i föreningens regi i samarbete med föreningen Östra Skuggor.
46. **Sveriges Kulturskoleråd. Kulturskolan och barn på flykt.** Syftet med projektet var att ge nyanlända unga bättre uppväxtvillkor genom kulturskoleverksamhet. Pedagoger och chefer har utbildats i syfte att öka sin kunskap om nyanländas situation, relevanta juridiska frågor samt om metoder och arbetssätt anpassade till målgruppen. Verksamheten fortsätter, men i mindre skala då det nu är färre unga nyanlända.
47. **Kroatiska riksförbundet i Sverige. Sverige berättar.** Föreningen har tillsammans med en rad andra aktörer tagit fram en modell för hur barn i första, andra och tredje generations invandring inklusive ensamkommande och flyktingbarn, kan skapa berättelser om hur det var när deras familj kom till Sverige. Den nya föreningen Sverige berättar har bildats. Sverige berättar använder den metod som tagits fram i projektet i sin fortsatta verksamhet
48. **EFS Mitt Sverige. LEBER X.** Projektet syftade till att samla erfarenheter och kunskaper från personer med sjukdomen LHON (Lebers hereditär opticusneuropati) för att förbättra stöd och rehabilitering för målgruppen. Föreningen har tagit fram en film och en handbok som används i utbildningen av synskadade och anhöriga. Ett register över drabbade har upprättats. Registret finns på CMMS, (Centrum för medfödda metabola sjukdomar) och uppdateras av läkare runt om i landet.
49. **Studieförbundet Södra Skaraborg och Ulricehamn. Skaraborgs-historier.** Genom projektet har unga som vill ta sig vidare med sitt filmskapande och få professionell erfarenhet tagit fram filmer i femton kommuner. Filmerna visas runt om i kommunerna och ett nätverk har bildats. Studiecirkel baserat på den framtagna metoden genomförs, men i mindre utsträckning än tidigare.
50. **Studieförbunden i samverkan. Validering av ungas kompetens öppnar dörrar till arbetsmarknaden.** Projektet hade som syfte att ta fram, pröva och implementera ett system för att validera den kompetens unga människor får genom engagemang eller deltagande i ideella organisationer. Avsikten var att öka målgruppens möjligheter att komma närmare arbetsmarknaden. Den modell som tagits fram

används av studieförbund runt om i landet och används numera också för att validera äldres kunskaper.

51. **Hudiksvalls kommun.** *Barn föds inte med fördomar.* Projektets syfte var att öka barns tolerans för olikheter och förståelse för och kunskap om personer med utvecklingsstörning och andra grupper i samhället som riskerar utanförskap. Verksamheten fortsätter inom ramen för Glada Hudikteatern med stöd från olika stiftelser. Den modell för inkluderingsarbete och arbete för mångfald och tolerans som framtagits inom projektet används av kommuner och andra organisationer runt om i landet. Gruppboenden utbildas för att kunna informera på skolor och ta emot besök från skolor och materialet finns att ladda ner på webben.
52. **ILCO-Tarm- uro- och stomiförbundet.** *Stödverksamhet för personer med stomi-, tarm- och urodiagnos samt närstående.* Projektet syftade till att kunna erbjuda en kontakt-/stödperson från ILCO med egen erfarenhet av stomi och besvärande tarmproblem till patienter som drabbats av samma problem. Ett nationellt nätverk har bildats, en utbildning och en lathund för stödpersoner har tagits fram. Medlemmar arbetar ideellt med telefonstöd i föreningens regi.
53. **Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken vid Akademiska sjukhuset.** *Samverkan mellan skolan, landstinget och socialtjänsten kring barns och ungas psykiska hälsa för tidigare insatser och föräldrastöd.* Projektets syfte var att med praktiska exempel visa hur initiativ och synpunkter från elever kan leda till förbättring av skolans hantering av elevernas psykiska hälsa. Nya rutiner för att arbeta preventivt har införts på skolor i flera kommuner.
54. **Sveriges Dövas Ungdomsförbund.** *Vi ska med!* Projektet syftade till att förbättra förutsättningarna på arbetsmarknaden för unga mellan 15–30 år som är döva, har hörselskada eller har dövblindhet. Efter projektet anordnar ABF en fackutbildning för personer som är teckenspråkiga så de kan utbilda andra teckenspråkiga i fackfrågor. Det finns också en Facebookgrupp där döva, personer med hörselskada och personer med dövblindhet lägger ut lediga tjänster som passar målgruppen.
55. **Demokratipiloterna.** *Dynamo – Möjligheternas förlag.* Projektet syftade till att vidga arbetsmarknaden för unga med psykiska funktionsnedsättningar. Målet var att starta ett ungdomsdrivet förlag som skulle leva vidare i form av ett socialt företag. Inget socialt företag har startats men förlaget fortsätter inom föreningens ordinarie verksamhet och föreningen säljer tjänster.
56. **Kvinnors nätverk – Linnamottagningen.** *Webbaserad utbildning om hedersrelaterat förtryck och våld – ett pilotprojekt.* Föreningen har skapat en webbaserad utbildning för yrkesverksamma inom i första hand socialtjänsten som möter ungdomar utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld.
57. **Hidde Iyo Dhaqan.** *BISAM – Bi- och insektsodling i samverkan.* Projektet består av två delar, att skapa arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning genom att starta ett socialt företag med fokus på bi- och insektsodling och att ta fram metoder och material kring lärande om bi- och insektsodling för barn. Idag finns en ekonomisk förening

- och barn från skolor och förskolor kommer regelbundet till föreningen och arbetar med bisamhällen.
58. **Studieförbundet Vuxenskolan Uppsala län.** *Forum för brukarinflytande i Uppsala län.* Syftet med projektet var att skapa förutsättningar för ökat brukarinflytande i vård och omsorg på individ-, verksamhets- och organisationsnivå genom att hitta nya former och metoder för brukarinflytande. Ett utbildningsmaterial har tagits fram och föreningen säljer utbildningar.
  59. **Teater JaLaDa.** *Flerspråkiga barns delaktighet i scenkonst.* Projektet syftade till att öka flerspråkiga barns och ungas delaktighet i scenkonstområdet. Föreställningsidéer, teman och formspråk till flerspråkiga barnteaterproduktioner i workshopform har tagits fram. Efter projektet fortsätter föreningen arbeta med de metoder som tagits fram i samarbete med Fridhems folkhögskola.
  60. **Made by Aya.** *Ungt Mode.* Syftet med projektet var att få unga från Stockholms ytterstadsområden att få tillträde till modebranschen. Sommarskolor har genomförts på sex ställen runt om i Stockholm. Verksamheten heter numera Mode III och fortsätter inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen i ett antal kommuner.
  61. **FRITIDSFORUM. (Riksförbundet Sveriges Fritidsgårdar).** *I:D: Identitet och Delaktighet på sociala medier för unga med funktionsvariationer.* Projektet skulle lära och stärka ungdomar att använda sociala media på ett sätt som ger förutsättning att delta på lika villkor som alla andra. Föreningen fortsätter utbilda och informera fritidsledare och personal i öppen fritidsverksamhet.
  62. **Sveriges Orkesterförbund.** *Stockholm med öra för orkester – ett projekt av, med och för personer med hörselskada.* Syftet med projektet var att ge personer inom ideell orkesterverksamhet som drabbats av hörselskador möjlighet att själva beskriva sina erfarenheter samt stärka sina möjligheter att hantera och förbättra sin situation. En studie kring ljudmiljön i ideella orkestrar och en enkät och intervjustudie har genomförts. En ljudmätarapp samt ett studiecirkelmaterial har tagits fram. Föreningen ger efter projektet utbildningar runt om i landet.
  63. **Landstinget Uppsala län (numera Region Uppsala).** *KOM I TID.* Syftet med projektet var att skapa och sprida en modell som gör att barn med svårigheter att kommunicera identifieras tidigt samt att föräldrar blir stärkta i sitt föräldraskap och får kunskap om hur de på bästa sätt kan stödja barnets språkliga och kommunikativa utveckling. Efter projektet finns en utbildning och den metod som tagits fram används inom habiliteringen.
  64. **Föreningen Familjevänner.** *Our Normal.* Syftet med projektet var att familjer som har barn med funktionsnedsättningar på ett mer nutida och lättare sätt ska kunna knyta kontakter med andra familjer som har barn med funktionsnedsättningar via en digital kontaktförmedling/familjeportal. En portal med tips och information som drivs av ideella krafter har tagits fram och används för detta ändamål efter projektet.
  65. **Bräcke Diakoni.** *RättVisat – mitt digitala kommunikationspass.* Föreningen har utvecklat ett applikationshjälpmedel för barn och unga med betydande kommunikationssvårigheter samt personer med förvärvade hjärnskador, personer med demensdiagnos och

neurologiska diagnoser. Verktöget är ett nytt sätt att presentera sig på för målgruppen som underlättar deras möjligheter att bli mer aktiva i dialoger och i beslut som rör dem. Efter projektet finns en app i tre nivåer som kostar en mindre summa att använda.

66. **Svenska Downföreningen.** *ADHD och autismspektrumtillstånd vid Downs syndrom.* Syftet med projektet var att barnens och ungdomarnas hälsa skulle förbättras och möjligheten till delaktighet öka. Föreningen har tagit fram informationsmaterial och arbetat med att sprida kunskap om vad det innebär att leva med ADHD och autismspektrumtillstånd vid Downs syndrom. Materialet som tagits fram efterfrågats och projektledaren anlitas som föreläsare.
67. **ABF Södra Småland.** *Kultur för lika värde.* Projektet har utvecklat ett koncept för hur vuxna personer med grav utvecklingsstörning ska kunna öka sin kommunikativa förmåga genom engagerande och inkluderande aktiviteter kopplade till kultur och folkbildning. Ett metodmaterial har tagits fram och föreningen fortsätter att hålla studiecirklar ute i kommunerna.
68. **Passalen.** *Av syskon för syskon.* Syftet med projektet var att skapa syskonätverk av syskon för syskon. Föreningen har etablerat en mötesplats där syskon till personer med funktionsnedsättning utbyter erfarenheter med varandra. Det finns även en Facebooksida som administreras av föreningen.
69. **Kollaborativet.** *...när vi lyser för varandra...* Projektet syftade till att synliggöra svenskt teckenspråks potential för att i förlängningen stärka det svenska teckenspråket och teckenspråkets status i samhället och delaktighet i kulturlivet. Föreningen säljer utbildningar till kommuner samt fortbildning till förskolepedagoger. Föreningen ger även föreställningar som den tar betalt för.
70. **Demokrati för Barns Framtid.** *Integrationscenter för barn på Gotland.* Syftet med projektet var att ge barn en aktiv fritid samt utveckla en ny arbetsmodell för integration på Gotland där deltagarna får möjlighet att testa på olika aktiviteter tillsammans med fritidsledare och instruktörer från olika kultur- och idrottsföreningar. Målgruppen är barn som inte deltar i någon organiserad fritidsverksamhet. En prioriterad del av målgruppen är nyanlända barn. Föreningen fortsätter samla unga och Region Gotland lånar ut lokaler utan kostnad vid evenemang som föreningen anordnar.

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 juni 2020

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Johansson, Baylan, Hallengren, Hultqvist, Andersson, Bolund, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth, Nilsson, Ernkrans, Lind, Hallberg, Nordmark, Micko

Föredragande: statsrådet Hallengren

Regeringen beslutar skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2019